

ÚNALMAS ÓRÁKBAN,

VAGY - IS

A' TÉLI HOSZSZÚ ESTVÉKEN

VALÓ

IDŐ TÖLTÉS.

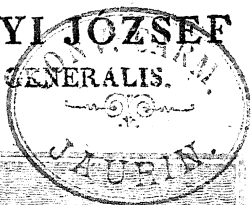

A' MELLYET

a' Verseken Gyönyörködőknek kedvéért,

KI-ADOTT

GRÓF GVADÁNYI JOZSEF
MAGYAR LOVAS GENERALIS.

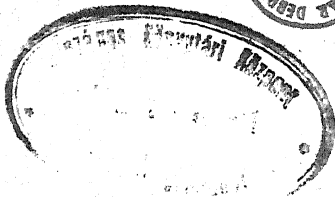
P o z s o n y b a n,

Wéber Simon Péter költségével és betűivel.

1 7 9 5.

Jactura temporis est nec quidquam facere, nec
quidquam legere, quive ita vivunt, infantiæ
arguuntur.

Ita Boëtius, De Tempore.

ELŐ JÁRÓ BESZÉD.

Néhány Úri Kedvös jó Akaróim, arra kértek engemet, hogy ha vólnának néminémül már régenten munkált Verseim, akár minémül tárgyai vólnának azok, nyomtató sajtó alá szorítottatnám, és az Közönség között közre botsájtanám. Meg-vallom, hogy én, mivel a' Poësis Tudományba eleitül fogva gyönyörködtem, valamint énekeket, úgy név napokat üdvözlő, 's több más minden-féle mulatságos Verseket-is eleget munkáltam, de előre által nem láthattam, hogy elmémnek tsekély szüleménnyei valaha a' Közönség előtt kedvesféget nyerhetnének, azért-is azokat, mihent azoknak meg-küldöttem, a' kiket illettek, azonnal munkáimnak töredékeit el-szórtam, vagy-is fojtásokra fordítottam. Mind azon által, hogy az engemet kérő jó Akaróim kívánságoknak annyira a' mennyire tölem telhetik eleget tehessek, felhánytam a' porok között heverő avitt papirosfaimat, a' mellyek között még-is két három darabokat taláítam; de mivel által láttam, hogy illy kevés darabokkal ki nem elégíthetnémöket, sőt ezen okra való nézve, még aztat sem érdem-

lenék, hogy a nyomtató prés csak egyszer-is rajtok meg-fordíttatna, némelly verses levelezéseimmel, különösen a' mostan folyó esztendőbe munkáltattakkal meg-szaporítottam, jól tudván, hogy számissak volnának az Únalmas Órák, és hoszszak lennének a' téli estvék. Ezen ki-adásomat mindazonáltal nem oszthattam-fel, sem részekre, sem pedig tziikkelyekre, mivel minden darabnak más a' tárgya, következés képpen más foglalattya-is vagyon, ugyan csak minden darab-előtt egy kis summába ki-tettem azoknak mivóltát. A' mi a' levelezéseket illeti, azok leg-inkább két soros verseléssekből állanak, mivel a' ki hogy írt nékem, én-is olyan móddal feleltem, de magam saját munkáim mind négy soros versekből állanak, és így mivel sokan a' két soros, sokan pedig a' négy soros munkákat kedvellik, mind a' két rész meg-elégedést fog találni. Különös öröömre fog válni, ha Munkám Tzímjének meg fog felelni, és valamint jó Akaróim, úgy a' közönség előtt-is meg-elégedést fog érdemleni. A' kiknek vagyok

Szakoltza, 1794. Esztendőbe Szűz

Havának 20. Napján.

alázatos szolgája.

ELSŐ DARAB.

A' hét esztendőig tartott Prussus Háború után, 1763-dik Esztendőbe, meg-esvén a' békeség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' mellyet tsak hamar bódog emlékezetü Méltóságos Török András Generális Ur el-nyert, Hazánkba négy Vármegyére ki-osztattatván Qvártélyozásra, én mind Fő-Strázsa-Mester, edgyik részével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, személyem szerént, a' Tisza háton fekvő Badaló nevü faluba rendeltetem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-Írása foglaltatik.

Mihent meg-szünt Mársnak véres tsatázása,
'S nem hallatott ágyúk mormoló zúgása,
Apró fegyvereknek szörnyü ropogása,
Mezőkön sem láttzott Zászlók lobogása.

Meg-szünt Váraknak-is 's Városok ostroma,
Nem égtek mint hajdan Gomora, Sodoma,
Mivel meg-nyittatott Jánusnak temploma,
Bellónának sem vólt sem híre sem nyoma.

Pán maga ekéjét a' földnek vethette,
Galathéa bátran ketskéit fejhette,
Dámon gödölyéit mezőn legelhette,
Farkas ragadástúl őket nem félthette.

Mert a' békesfégnék, szagos olaj fája
Virágzott, tsendes lett minden Ország tája,
Apolló kezébe zöldellett Pálmája,
Lantot vert Parnassus' mindenik Múzsája.

Ezer két száz hatvan harmadik esztendő
Folya; hogy érkezett ezen kívánt idő,
Hogy már nem vágatott kardoktól ember fő,
És minden Orzágnak termése leve bő.

Mingyárt Regimentünk akkor meg-is indúlt,
Melly hét eszetndeig ellenséget ölt 's dúlt;
Bár fokjó Vitézünk imitt, 's amott el-húlt,
Kezünktől több Burgus még is véribé fúlt.

Tseh Orzágbúl esett ezen indulásunk,
Felette víg vala mi masérozásunk,
Mert tudtuk, Hazánkba lesz Qvártélyozásunk,
A' hól Véreinkhez fog esni jutásunk.

Be-érvén, osztattunk mi négy Vármegyékre,
Szathmár, Bereg, Ugots, Marmaros megyékre,
Én Beregbe estem, olyan szép vidékre,
Ahol tekénthettem mindenféle ékre.

Mert

Mert itten tél légyen, ősz, tavasz, akár nyár,
 Fekete gubába Férfi, L'ány, Afzfzony jár,
 Zápor, vagy fergetek, verje ezeket bár,
 Meg-rázzván magokat, gunyájokba nints kár.

A' gyümölcstnek van itt igen nagy divattya,
 Szálakon a' Tifzán all-földre hordhattya
 Ki-ki; 's ott tserébe búzáért adhattya,
 A' mellyet szekéren házához hozhattya.

Azért e' vidéket alma huppanásnak
 Nevezik; jó oka van-is e' mondásnak;
 Mert ha ideje jön az alma húllásnak,
 Tsak hangja hallatik a' fok tzuppanásnak.

Melly faluba estem, a' neve Badaló,
 Az ablakom előtt vagyon egy széles tó,
 Igen ritkán fagy-bé, bár esik-is a' hó,
 De ez tsak rétzeknek, és békáknak való.

Quártély házam körül vannak több motsárok,
 Kákakkal, 's tsatéval bé-nött itt fok árok,
 Akár melly oldalon sétálok, és járok,
 Attúl tartok, hogy ne érjenek nagy károk.

Mert a' levegő ég tele van legyekkel,
 Apró muslitzákkal, dongó bögölyökkel,
 Szúnyogok rajával, a' föld-is férgekkel,
 Kígyókkal, békákkal, gözü egerekkel.

Paripáim ezek felette kínozzák,
Vér tsordúl testekbül, őket úgy mardozzák,
Hogy már-is apadnak, mind ezek okozzák,
Félek, dögletre végtére ne hozzák.

Szénát, abrakjokat békével nem eszik,
Ámbár melly mohon-is szájokba bé-veszik,
Tsak a' nagy dombolást, 's forgásokat teszik,
Mivel füllánkjokkal bogarak szegeznek.

De már most ebbe-is magam fel-találtam;
Mert kínokat látván, felette sajnáltam,
Sött következhető káromat-is láttam,
Azért lovászimmal ezeket munkáltam:

Új szúnyog hálóval az ól ablakait
Bé-vonattam, szint úgy annak két ajtait;
Ki-is meszeltetem szépen a' falait,
Már most nem szúrhatták azok oldalait.

Házam a' faluval nem egyesítettett,
Felső végin azon helyre építettett,
A' hová fok meg-hólt ember temettetett,
Mikor a' pestistül ez hely emésztetett.

Ezek én alattam az Úrban nyugszanak,
Bár őket tapodom, meg nem rivasztanak,
Sem késértésekkel meg nem izzasztanak,
Sétét éjtzaka-is meg nem borasztanak.

Így temetőn lakom, de azért nem félek,
Éjtzaka sem-is jár itt kíséző lélek,
Mint leg-erősbb várba olly békével élek,
Mivel már meg-hóltak, velek nem beszélek.

Élelmembe sintsen itt fogyatkozásom,
Mert óltsó pénzen kap mindent a' szakátsom,
Jó bort ifzom mindég; ez régi szokásom,
Musaiba vezzem azt, ifszia több Pajtársom.

Bővfégébe vagyok, a' szárnyas vadaknak,
Szint úgy az özeknek, 's a' futó nyúlaknak,
Ára épen nintsen, rákoknak, halaknak;
Mivel a' paraztók eleget foghatnak.

A' Tifza tsendesen kapúm előtt foly-le,
Mellynek az ő vize hallal vagon tele,
Már sok Katanát-is a' hideg ki-lele,
Tifza hartsájából ki fokot le-nyele.

De bár mindeneknek vagyok bővfégébe,
És bár személyem-is van egésfégébe,
Természetem még-is nints tsendesfégébe,
Mint szívem kívánná, olly békesfégébe,

Mert el-vagyok -zárva minden társafágtól,
Emberek közt szokott lenni barátfágtól,
Távúl vagyok esve minden nyájasfágtól,
Keveset különböz éltem a' rabfágtól.

Mivel a' Tifzának ha történik árja,
 Zaja több vizekkel ezen megyét járja,
 Kit kit ezen özön házába úgy zárja,
 Hogy míg száraz lábbal járja, fokál várja.

Qvartélyomba kétszer már úgy bé-rekesztett,
 Hogy kapumnál tovább mennem nem erefztett,
 Három hólnapokig szenvedtem én eztet,
 Még jó, mint az ürgét, hogy ki nem ferefztett.

Hejába képzeltem, hogy én Velentzébe
 Vólnék, mert estem itt szoros szelentzébe,
 Itt a' Najadesek bé-vettek a' Tzéhbe,
 Tartottak-is bezzeg szúnyogok letzkébe.

Hofzszú vólt az időm, a' könyv olvasásra
 Reá úntam, szint úgy a' muzsikálásra,
 A' kandalóm előtt való pipázásra,
 Szobámbúl az ólba, 's vizfza fétálásra.

Strázsa katonáim velem beszélgettek,
 Halgattam estvénként, miként mesélgettek,
 Sok ebféget egymás szemére vetettek,
 Melly el nem tűrhetette, olyat ki-nevettek.

Nem akartam gyakran közikbe-is menni,
 Mert nagy barátságot nem jó velek tenni,
 Mivel ebbül szoktak ők nagyobbra menni,
 És egy Pajtásfágban majd kívánnak lenni.

Gondol-

Gondolkozásimba fel 's alá sétáltam,
 Apad-é már a' víz, gyakorta vizsgáltam,
 De még áradását, mivel ennek láttam;
 Illy szép mulatsfágot magamnak találtam.

Egy Vasárnap nagy bált adtam Qvártélyomba,
 Két rongyos Tzigányok laktak szomszédomba,
 El - hivattam őket, a' bírót-is nyomba,
 Nem vólt ez mord ember, nem-is vólt goromba.

El-jövéen mingyárást, így szóltam hozzája,
 Ma Innep van, nintsen senkinek munkája;
 Hallya ked, Putyunak már szól száraz fája,
 De még jobban mondja a' nótát a' szája.

Putyu vólt a' neve, ki elől hegedült,
 A' kar székre mindég mint a' Török úgy ült;
 Bal szemére vak vólt, a' háta vólt görbült,
 Ha vonta danolt-is, hegedüjére dült.

Láttya ked, hogy nagyon el-úntam magamat,
 Tsak gondolkozásba töltöm fok napomat,
 Itt az ár vizek közt látván szorúltomat,
 Halál helyett érzem nem szokott bajomat.

Gyűjtse Qvártélyomba ked a' Leányokat,
 Úgy a' Legényeket, 's azoknak Annyokat,
 Mert nem eresztenék másképpen azokat,
 Jól meg-tántzoltatom én ma minnyájokat.

Szólt a' Bíró: mingyárt e' dolog meg-lészen,
 Nagysád ezért örök ditséretet vészen,
 Híre körös körül el-terjed egészen,
 Itt az iffiúfág erre vagyon készen.

El-menne a' bíró, én a' szakátsomat
 Bé-hiván; ki-adtam parantsolatomat,
 Szóltam: én ma fogom tartani bálomat,
 Szupét-is kell adnom, hald-meg szándékomat.

Levesnek két tyúkot főzzél-meg laskával,
 Jó fazék káposztát, pedig szalonával,
 Tálaly jó nagy tálba patzalt-is hurkával,
 A' hurkákat pedig töltsd köles kásával.

Egy tál gulyás húst-is fogsz te készíteni,
 Két vén gunar lúdat meg-kell mellyeszteni,
 Meg-fütöd szilvával kelletik tölteni,
 Fél kost-is; de ezt mind fel kell metélleni.

Jól meg-sáfrányozzad mind az ételeket,
 Borst, gyömbért ne kéméld, ad-meg az ízeket,
 Így tudom, jól tartom majd a' Vendégeket,
 Főzésedért pedig nyerisz ditséreteket.

Jágerem Németh vólt, bált adok hallotta,
 Ezt ő lehetetlen dolognak tartotta,
 A' vízbe a' vendég honnan jön? mondotta,
 Hogy mondám: úgy vagyon; száját rám tátotta,

Paran-

Parantsoltam néki, minden tisztán legyen,
Mert bánnám, ha reám hárúllana szégyen.
De ezüst késeket asztalra ne tégyen,
Sem Damaska abroszt teríteni ne végyen.

Szólt: de fog kelleni Kávé, Tsokoládé,
Mandola téj, ehez bőven Lemonádé
A' Dámáknak? kérdé, fagyos italt ad-é?
Feleltem: ezekre nints szükségünk lád-é!

Mert az ár vizek közt úgy-is híves vagyok,
Ha ezzel élnének, meg-hülnének nagyon,
Tsak tsuklást nyernének, mint nyernek a' fagyon,
Vélnék; hogy kívánom őket ölni agyon.

Hallom a' Zsidónak van jó pálinkája,
E' lesz a' Dámáknak a' Refreskádája,
Gavaléroknak-is, szereti ezt szája;
Kedves illatot ad tántzba a' párája.

Hoz ebbül hat itzét, bort meg két rotskával,
Hogy ha sere vagyok, azt-is egy dézsával,
Rakd-le a' pitvarba, takard-bé ponyvával,
Holnapig tartozni fogok az árával.

Egy itzés kantsókat hozzál tőle hatot,
El-ment: a' Zsidónál ő mindent kaphatott,
Helyt-is rendelt, hová mindent le-rakhatott,
De minő bál lesz ez, ezze nem nyughatott.

Többi tselédemhez, ki-menvén, ő így szól,
 Én Béts, Prága, Drezin, nagy városok meg-vólt,
 De nem látni, hogy illy polond bál ott meg-fólt,
 Sok Mágific enni, pálinka nem kóstolt.

Bíró Veres Miklós érkezett azomba,
 Tizenkét pár tántzos követte őt' nyomba,
 Mihelyest bé-értek ők az Udvaromba,
 Jöjjenek-bé! mondám: de a' pitvaromba

Meg áltak; a' Lyának a' piros tsizsmákat
 Ott vonták-fel; és le-hányták a' gubákat,
 Meg-igazították fejeken pártákat,
 Szélnek erefztették függő pántlikákat.

A' Legények vóltak öltözve tsínossan,
 Két üstökbe hajok bé-fonva módossan,
 Nagy vólt farkantyújuk, tsörgött-is hangossan,
 Tudtam majd meg-rakják a' tántzot pajkossan.

Egyfzer az ajtómat a' bíró nyitotta,
 Bé-jött minnyájával, magát meg-hajtotta,
 Jobbra, balra, maga körül állítottotta,
 Ez meg-esvén, nékem ezeket mondotta:

Tekéntetes Gróff Úr! parantsolattyára
 Itt az iffiúfág; ked szolgálattyára,
 Kéfszen vannak ezek, kelmednek tántzára,
 Az Annyokkal jöttek ide Qvártélyára.

Szóllot-

Szóllottam: örvendék hogy őket láthatom,
 Illy szép tselédekkel, magam múlathatom,
 Hogy vígan legyenek, az az akaratom,
 Ha vígak nem lesznek, léfzen nagy bánatom.

Erre mindenike, fogott velem kezét,
 A' bíró egy leányt, látom, hozám vezet,
 A' kit ő llusnak előttem nevezett,
 Tudnám - é ki lyánya, engemet kérdezett.

Szóltam: bíró gazda! én ezt nem tudhatom,
 De hogy egy szép személy, azt kednek mondha-
 A' Pap leányának ezt méltán tarthatom, (tom,
 Szép viseletéről eztet álíthatom.

Szólt: Tekéntetes Gróff, ez az én leányom,
 Eránta elmémet fárasztom, és hányom,
 Két hét múlva el-hágy, őtt' felette bánom,
 Nints-is több leányom, ez oka, hogy szánom.

Vári Mester Uram immár meg-kérette,
 Néki-is ajánlám, mert tanúlt felette,
 Minap hogy prédikált, letzkéjét fel-vette,
 Az egész bibliát szépen meg-fejtette.

Míg ő papolt, addig fenki sem szúnyokált,
 Még Zsidó szókat-is Szent Pálrúl kiabált,
 Ha Zsoltárt énekel, szava hangos kivált,
 Sírt a' Nép, hogy minap könyörgésre fel-ált.

Szeren-

Szerentsés ked, mondám: lyánya jut bõlts társra,
 Jól tudja ked, hogy õk nem is nõnek másra,
 Nem hízlaltatnak úgy, mint lúdoka' nyársra,
 Sem fel nem köttetnek, mind alma a' hársra.

De már vígan legyünk, azért Putyu noszfza!
 Húzd rá! ked meg bíró, a' tántzot ki-oszfza,
 Láttya ked, szobámnak minõ széle hofzfza,
 Légyen Gazdám!'s magát tántztúl meg ne foszfza.

Ez már nagy betsület! õ aztat szóllotta,
 Az iffiúfágot párokra osztotta,
 A' Notáriusnét magának tartotta,
 Húzzál nemes tántzot te Putyu! mondotta.

Fel-ált mingyárt Putyu, egy székre gatyába,
 Egy kis rövid száron pipa vólt szájába,
 Allyig vólt húsz szál szõr az õ vonójába.
 Kontrahássa vala egy rongyos gubába.

Jobb kezeket az ing ujjábúl ki-vették,
 Mert így vonásokat könnyebben ejthették,
 Lassú nemes tántzot hogy vonni kezdték,
 Nagy méltófágossan lépéseket tettek.

De a' nemes nótát ördög sem értette,
 Az Abderitáktól eredetét vette,
 Tsak kevésbé áltam Putyunak mellette,
 Mind fülem, mind fogam, 's gyomrom fájf felette.

Szólt

Szólt a' bíró: fiak! reám vigyázzatok,
 Okossan mint illik, 's mint én tántzoljatok,
 Habahurján ebbe ne - is fordúllyatok,
 Mert nemes tántz ám ez, forral indúllyatok.

Folyt már a' nemes tántz, a' bíró elől ment,
 Fel fújta pofáját, a' fejét tartá fent,
 Nevettem, lábával mivel gyakran döbbsent,
 Putyu meg tsikorgott, mint kerék melly nem kent.

A' bíró kiálta: Had állyak! számtalan,
 Én pedig bízattam őket mind úntalan,
 De mivel minden lány, 's legény vólt tsintalan,
 Nevettek, 's nemes tántz nem tezett hafztalan.

Azért-is e' tántzot frisre fordítottam,
 Húza! magyarossan Putyu! kiáltottam,
 Ezzel minnyájokat úgy meg-indítottam,
 Hogy házam le török már attúl tartottam.

A' Notáriusné szélit kötényének
 Fogta, pipes vala rázása fejének,
 Pukli pedig vége majd minden léptének;
 Mivel tartá eztet tántza szépfégének.

Leányok magokat mint a' pitle rázták,
 A' tántzot hol elő, hol pedig viszfzálták,
 A' dertzét a' lisztbül úgy ki nem szitálták
 Ők soha, a' mint most farokat riszfálták.

A' Legények üssed! üssed! kiáltották,
 A' farkantyújokat öfzve tsattogtatták,
 Magokat a' tántzba kényessen ingatták,
 Mint szél a' vitorlát, lyányokat forgatták.

Én hol az edgyikét, hol a' mást ditsértem,
 A' melly figurát tett, hogy még tegye kértem,
 Kérésemmel ugyan tzélotomat el-értem,
 Még jó szobámba-is hogy tölökmeg-fértem.

Sok Legény előttem a' lyánt fordította,
 Szálok kednek hozzám, e' szókat szóllotta:
 Ált adom szívessen, mint másét mondotta,
 Mint az hintó kerék, forog kiáltotta.

Jó kézbe van, szóltam, én nem tántzolhatok,
 Ált van löve lábom, még jó hogy járhatok,
 Eleget fajnállom, hogy nem ugorhatok,
 Illyen friss lyányokat tántzra nem ránthatok.

Az alatt Jágerem, fert, pályinkát, és bort
 Készített, láttam-is, hogy nyeltek már fok port,
 Kiálték Putyura: had-el! mert tsinálsz tort,
 El-hagyta: a' mellyre le-ültek, 's fogtak fort.

No Nagyfágos Uram! a' Bíró hozzám szólt,
 E' bizony véghez ment, de úgy-é, hogy jó vólt?
 Jó vólt Bíró gazda, szóltam, tán minden bólt,
 Ki alattunk fekszik, fel-támad't, 's tántzolt.

Lát-

Láttam, hogy jó formán a' tántzba meg-hevült,
Kértem, ülyön mellém, mingyárástle-is ült,
Bóldog-Anya! mondám, ki illy szép leányt szült,
Mind a' ked Ilussa, ezen ő meg örült.

Hidje hogy a' tántzot olyan szépen járja,
Hogy minden lyánok közt néki nints itt párja,
Képét díszesíti a' szépfégnek árja,
Tudom; hogy nehezen őtt' a' Mester várja.

Felelt: hogy ditsérjem, nem illik, mint Attya,
De tudom; hogy rendes az eb hityű fattya,
Hogy pedig jó tántzos, kelmed-is láthattya,
Hogy jó erköltsű-is, a' falú mondhattya.

Jó nagy falú Tarpa, sem ott sem Getsébe,
Nintsen ilyen szép lyány, sem pedig Tsekébe,
Egy Kis-afszony mondják szebb vólna Kötsébe,
De az-is tsak azért, mivel jár tzipébe.

Hogy ha ő kar kötöt, 's tzipöt viselhetne,
Várasí leányok közé-is ülhetne,
Még Apátzák közt-is ő számot tehetne,
A' nagy Gróffnéknál-is, Fraj bízvást lehetne.

Tsak hogy tzipra légyen, rá fokot költöttem.
Nagy Szölössön fűrtös szép gubát szövettem,
Az Halmi vásárba rása szoknyát vettem,
Nyóltz vonás forintot én ezért fizettem.

Fekete selyemmel varrott az ingvállá,
 Sárga sik tsipkével prémezett a' vála
 Hogy ablakom előtt a' tötvényre álla,
 Majd az egész falú reája tsudállá.

Veres pamuttal van ki-varva dunnája,
 Szint úgy fejelei, retzés minden tája,
 Szép liliomokkal festve zöld ládája,
 Akartom ne légyen femmibe hibája.

Házamhoz fok kéröt ámított széplége,
 De tsak a' Mesternek lesz már felelége,
 Oda lesz házamnak minden ékeslége,
 De így rendelte ezt Isten ő Fellelége.

Jágerem, Inasom, a' fert, 's bort hordották,
 Kinek a' mi tetzik igyanak nyújtották,
 Mivel betsületnek ők aztat tartották,
 Hogy reám köszönték, ezeket mondották:

Gróff Uram! kelmedet az Isten éltesse,
 Engedgye a' Burkost vághassa ölhesse,
 Nagy Úr ked, még dolgát nagyobbra vihesse,
 Több illy víg napjait mi velünk tölthesse.

Ki így rám köszönte: végezvén ivását,
 Betsülettel kednek tette e' mondását;
 A' kantsót kezembe adta, 's meg hajtását
 Tévé; ő más felé vette fordulását.

Ki köszönté a' bort mingyárt Jágeromra;
 Ki pediglen aztat nyomba Inasomra,
 Kárt vallott, a' ki azt bírta szakátsomra,
 Kórhely vólt, meg-ivá aztat egy húzomra.

Leányok mint szokták, ittak szemérmessen,
 Ist — így köszönték-el, egymásra tsendessen,
 Szájok meg-törölvén, tsipkézték ékessen,
 Kiki allyig várta, hogy tántzra mehessen.

Mondám a' bírónak, hogy had vígadgyanak,
 Az iffiak mikor tettzik tántzollyanak,
 Hogy ha szomjúhozna, bort, fert-is igyanak,
 Meg-töltve a' kantsók a'ztalan állanak.

Fel-ált; szabad a' tántz! aztat kiáltotta,
 Mihent a' Legényfég szavát meg-hallotta,
 Ez e' lyánnak kezét, más másét kapkodta,
 Kedvére mindenik tántzát aprította.

Szóltam a' bíróhoz, most a' dolog jó foly,
 Nem esik inába, tudom egynek-is moly,
 De talán fokaknak a' talpa lészzen olly,
 Mint fűrő lyukakkal munkáltatott fonkoly.

Nevetett szavamra, szólt: hogy nem kell félni,
 Hogy meg-szakadnának, aztat sem kell vélni,
 Nem fogja talpokat a' borbély metélni,
 Sőt szeretnének ök, mindétig így élni.

Inkább nyúlnak ehez, mint káza kortsához,
Avagy mint a' málé, 's szőlő kapájához,
Egy lyán fem látt illy jó szívvel gusallyához,
Mint Nagyságos Uram, kelmednek tántzához.

Hallom egyfzer hogy már az órám tizet vér,
Had el Putyu! mondtam, a' gyomrunk enni kér,
Vatsora után-is ki-ki tántzra r'a ér,
Az éhféggel pedig a' víglág meg nem fér.

Aztalt terítetttem, Jáger 's Inasommal,
Hordattam étkeket a' két lovászommal,
Kantsókat töltetem az ordinántzommal,
Minden hogy készen lett, már nagy szorgalommal,

Fel-költem székemről, szóltam a' bíróhoz,
Hogy mint gazdám itt-is lásson a' dologhoz,
Üllyön le ő velek, most az asztalokhoz,
Lássanak étkekhez, és az italokhoz.

Hát Tekéntetes Gróff! szólt; ked nem fog enni,
Hogy nekünk szolgállyon tán nem fogja tenni,
Óh azt nem engedgyük, nem-is fog meg-lenni,
Hamarébb minnyájon haza fogunk menni.

Feleltem! nem szoktam soha vatsorálni,
Mert egészségemre nem szokott az válni,
Majd tsak körül járok itt 's ott fogok álni,
Keteknek pedig fog tselédem szolgálni.

Erre

Erre itt az bíró mondott afzta! áldást,
 Hol al, hol fel hangal, teve foházzkodást,
 Kána menyegzörül mondá a' példázást,
 Végezvén, itt ki-ki Ámen tett kiáltást.

A' bíró oda ült, hol a' fő helyt látta,
 A' többi hol tetszett, helyét ott' találta;
 Mert már a' Jágerem őket fel-számlálta,
 És a' mint már ültek, imigyen kiálta:

Magatokat szépen fiaim tartsátok,
 Afzta! alá mind a' tsontokat hányjátok,
 Hogy a' tángyérokát bé ne motskollyátok,
 Mert nagy Úrnál esztek, jól meg-gondollyátok.

Én pedig bíztattam, hogy vígan legyenek,
 És szemérem nélkül igyanak, egyenek,
 Nyúllyanak étkekhez, a' tálbúl vegyenek,
 Quártélyombúl éhen hogy ki ne mennyenek.

Magokat felette nem-is kínáltatták,
 Mert tudták jó szívbül ezt nékiek adták,
 Boros kantsókat-is jótskán hajtogatták,
 Nyájas beszéddel-is magokat múlatták.

A' Notáriusné 's bíró között áltam,
 A' Leányát Ilust felém jönni láttam,
 Mit hoz a' kezébe, én aztat vizsgáltam,
 Paklit tévén nékem, most dolgát tsudáltam.

Ö karaj kenyérre, lúdnak tzombját tette,
 Betsülettel kednek, szavait ejtette,
 Ezen ajándékát köszöntem felette,
 Örömébe Attya helyét nem lelhetette.

El-ment; meredt szemmel attya reám nézett,
 Látam az örömtül, hogy majd szíve vérzett,
 Szólt hozzám; mondotta, hogy illyet nem érzett,
 Illy szép dolgot látván, Lánya melyt most vég-
 (zett.

Nagyságos Gróff! úgy-é? hogy tud betsületet,
 És tudgya, kinek kell adni tífzteletet,
 Egy Leány sem tette e' tselekedetet,
 De mért? mert eszétül egynek sem telhetett.

Úgy vagyon, szóllottam, mondom-is valóba,
 Réfzesíté ötet természet fok jóba,
 Mert ezt nem tanúllják lyánok a' fonóba,
 Bé illik akár melly üveges hintóba.

Nevetett, es szóllott; a' minap a' Káplár,
 Ki ha magát ünnya, házamhoz gyakran jár,
 A' fejét tsóválta, monda: Óh be nagy kár,
 Hogy Ilus a' kezét másnak bé adta már.

De semmi, mert szavát meg viszfza vonhattya,
 Azt a' téntás Mestert még farba rúghattya;
 Kegyelmed, mint attya, még nékem adhattya,
 Mint Nagyságos Afzfzont idövel láthattya.

Mert

Mert még Obester is akarok én lenni,
 Ha Tsáfzár akarja, annak-is fog tenni,
 Kis Tisztfégrül szokott ember arra menni,
 Kednek gondolóra kell ezeket venni.

De Nagyfágos Uram! a' dolog meg-esett,
 A' Mester utánna régtül fogva lesett,
 Kérésével pedig engem mint fát nyesett,
 Míg azt meg nem nyerte, kit régen keresett.

Igaz, hogy a' káplárt a' Lányom szereti,
 Estve-is vele van, ha módgyát ejtheti,
 Alma huppanásra, ő-is ki-vezeti,
 De hejába, szavát vízfza nem veheti.

Emberféges ember szavát nem másollya,
 Hív szív magát foknak nem-is vásárollya,
 Hogy én mást tselelfzem, azt meg fe gondollya,
 Lányom szíve sem olly, hogy azt harátsollya.

Szóltam; minden dolgát ked igenjól teszi,
 Bizonytalan helyett a' bizonyost veszi,
 Ki tsak reményfégbe ételeit eszi,
 Gyomrát meg nem tölti azoknak a' szefzi.

De míg a' káplár hág az Obesterfégre,
 Addig-is kiáltson ked a' legényfégre,
 Hogy tántzba mennyenek, mert az éjjön végre,
 A' hold magossan ment immáron az égre.

Uttzu tántzba fiak! egy nagyot rikkantott,
 Putyu egy fujtásos nótát erre rántott;
 Mivel immár senkit az éhség nem bántott,
 Rúgták a' port tétül, farkantyújuk szántott.

Mert nem viselt egy-is lábain rab lántzot,
 Nem-is féltek, hogy ők majd szaggatnak rántzot
 Leányokrúl: azért tettek olyan tántzot,
 Mintha építnének házam körül fántzot.

Két fertályt el-ütött immár négy órára,
 Még-is tsak ugrottak Putyu nótájára,
 Nem mondá egyik-is, elég ennyi mára,
 Mert nem ittak itten Zsidó ravására.

A' bíró ablakom által meg-fejtette,
 Aurora szekerét hogy el-készítette
 Úttyára; mert az éjt, szürkére festette,
 Azért-is mint gazda, szavát így ejtette.

Tekéntetes Gróff Úr! sok már a' kegyelem,
 Adasson kelmedtül nekem engedelem,
 Talám kéresemmel, én meg sem terhelem,
 Hogy az iffiúfág haza mennyen velem;

Mert a' nyugodalom kell Nagyfágodnak-is,
 Szintén úgy én nekem, az iffiaknak-is,
 Eleget vígadtak, tántzoltak sokat-is,
 Igen nagy idő van, viradni kezd úgy-is.

Kel-

Kelmednek kegyelmét, fok jó akarattyát,
 Közfönnyük minnyájan mutatott malafztyát,
 Az Isten éltesse, mint szegények Attyát,
 És távolztassa-el szívének bánattyát.

Nem gondollyuk; hogy mi valamit vétettünk,
 Botsássa-meg még-is, ha mi roszszat tettünk,
 Közfönnyük, hogy annyi jóba mi részt vettünk,
 Egy mennyegzőben-is ennyit mi nem ettünk.

Mondottam: semmibe nékem nem vétettek,
 Sőt köszönöm mindent hogy kedvemért tettek,
 Ők pedig Putyunak, ha fáradtak lettek,
 És a' szakátsomnak, hogy ha roszszúl ettek.]

Közfönnyük, valánk mi mindenkép bővségbe,
 Kívánnjuk: az Isten tartsa egészségbe;
 Kezek fogtak velem, mentek békeségbe,
 Magam-is le-dültem ágyamra egy végbe.

Más nap kedveskedett egyike almával,
 Másika dióval, ki még kappanával.
 A' Notáriusné egy kakas pulykával,
 Illus fulymot hozott egy egész vékával.

Le-tenni akartam az árát mindennek,
 Szóltak: tarttyuk mi ezt igen nagy szégyennek,
 Több emberfégével éltünk mi kiendnek,
 Vegye-el, mert bizony meg kell lenni ennek.

Meg-köszöntem, és el-vettem mind ezeket,
 Itten-is minnyájan nyújtatták kezeket.
 Meg-vallom tudáltam az ő jó szíveket,
 És így a' bálomnak 's mindennek vége lett.

De vége még nem vólt vizek áradtának,
 Tifza sem mütatta jelét le-húltának,
 Sehó sem látzatott két széle partyának,
 Földek, rétek, erdők, mind vízbe valának.

Hat hete már el-múlt, hogy a' Qvártélyomba
 Tartottak a' vizek engem árestomba,
 Már majd meg-öszültem fok gondolatomba,
 Szobám-is nedves lett, nőtt benne fok gomba.

Történt: hogy egy parafzt a' helységbe lakott,
 Ki a' vadászaton igen nagyon kapott,
 El-jött hozzám, 's hívta magával a' Papot,
 Ez-is vadászatban tölt gyakran fok napot.

Szólt a' Prédikátor: tudom Nagyfágodnak
 Hofszú az ideje, mert szokott dolognak,
 A' katona Tisztek ritkán-is nyugodnak,
 Munkálkodásokban szüntelen forognak.

Ha tetfzik Nagyfádnak, mennyünk hát vadászni,
 Most jó a' nyúlakat, 's rókákat hajhászni,
 Álmélkodva néztem, 's szóltam: tán halászni
 Hív Tiszteletes Úr, avagy-is rákászni?

Neve-

Nevetett, és szólott: én ma vadászásra
 Hívom Nagyfágodat, nyúlokra, 's rókákra;
 A' vizekbe ezek másznak görbe fákra,
 Fel-ülnek tőkékre, vagy-is hajlott ágra.

Erdőkön fel 's alá fogunk hajókázni,
 Ma szép derült nap van, nem fogunk meg-ázni,
 Épen hideg nintsen, nem-is fogunk fázni,
 Fárúl lövünk vadat, nem fogunk r'a mászni.

Illyen vadászatról soha sem hallottam:
 Kaptam rajta, mennyünk! a' Paphoz szólottam;
 Jágernek flintámat készítse mondottam,
 A' veszedelemtül ugyan tsak tartottam.

Mondám: mezfíze járjunk a' Tifza öblétül,
 Mert én nagyon félek, a' nagy ketsegétül.
 Lyukat nyerhet hajónk az orra hegyétül
 El-nyelettethetünk annak örvényétül.

Itt a' paraszt így szólt, vagyon én bennem ész,
 Tudom a' Tifzának árja, hogy mit nem tész.
 Távúl leszünk tőle; immár a' hajó kéz,
 Mennyünk, ha úgy tetszik, én leszek a' Révész.

Éz egy lélek vesztő kis ladikotska vólt,
 Négyen belé ültünk; a' Pap hozzám így szólt:
 Ne féllyen Nagyfágod, e' hajón nintsen fólt,
 Nem félttem: Jágerem de már félig meg-hólt.

Meg-indúlt Kós Istvány, a' mi Admirálunk,
 Az erdön fel 's alá már jó rég úfzkálunk,
 Szóltam: vallyon vadra mi mikor találunk,
 Már két óra el-múlt, hogy hejába járunk.

Allyig mondám ezt ki, hát látom, hogy egy nyúl
 Egy le-düllött fának kajmóján végig nyúl,
 Hozzá lövén, láttam, hogy a' vízbe le-húl,
 Melléje evedzvén, a' Pap érette nyúl.

A' vízbül fel-vévén hajónkba vetette,
 Magát a' Jágerem észre tsak itt vette,
 Plundrájába a' félsz tám melegítette,
 De most vigyázását minden felé tette.

Szemet mint Károlynak, jobbra balra jára,
 Látom: hogy erányoz egy magos tser-fára,
 Nem láthattam mire, puska pattantára
 Le-esett egy szép nyesd, a' fának allyára.

Innét el-indúlván, fokáig evedztünk,
 Nyárfák 's rekettyések közé mint érkeftünk,
 Süll a' Pap flintája, mi szemet mereftünk,
 Mert semmit sem láttunk, hogy ide férkeftünk.

Szólt a' Pap: Kos Istvány! vesse-le gúnyáját,
 Mennél fellyebb lehet, gyürje-fel gatyáját,
 Vigye-el magával az evedző fáját,
 A' mint e' fűrőnek éri közép táját,

Reá akad mingyárt ott egy tőke fára,
 Rajta ülven löttem én egy szép rókára,
 Találtam! mert láttam, hogy esett orrára,
 Eddig már ki is ment belőle a' pára.

El-ment, r'á akadt, mingyárt a' tőkére;
 A' róka őtt látván, ugrott tetejére,
 Vitsorgott, fogának lázott tsak fejére.
 Evedzövel jókat ütött a' fejére.

Tetfzett, hogy meg-döglött, a' tsónakba tsapta,
 De az álnok állat, Jágerem meg-kapta,
 Aubéगतott, mondtam: él az ilyen adta,
 Meg-ütém; ~~hogy~~ mindgyárt páráját ki-adta.

De nem vólt halálos ennek harapása,
 Saruján sem ment ált' fogának marása,
 Nem-is fájdalomtúl lett aubéगतása,
 Tsak az ijedségtül esett lármázása.

Elöl ugyan dolgát tréfára nem vettük,
 A' Saruját vele mingyárt le-vettettük,
 Látván láb szarának nints baja, nevettük,
 Hogy meg-hal sebébe, ötet íjesztgettük.

Kérdem: a' falutól mi melly meszsze lennénk,
 Rosz vólna vizek közt, ha el-fetétednénk,
 Szólt Kos Istvány; hogy már haza felé mennénk,
 Egy kis erdő körül most fordúlást tennénk.

Men-

Menvén, egy kis halom tüne a' szemembe,
 Valami ál rajta, 's vagyon félelembe,
 Mozog: mi lehetne, nem fére fejembe,
 Mutatom a' Papnak, flintám vén kezembe.

Jól meg-nézzvén a' Pap, mingyárt ezt mondotta:
 Farkas biz' az; a' víz oda szorította,
 Láttam, egéíz testel magát fordította,
 Toprong, mert fél, nyakát mi felénk nyújtotta.

Ött postát flintámba erefzték mingyarást,
 Kértem lassan legyünk, ne tegyünk lármázást,
 Most közel mehetünk hozzája mi bízvást;
 Reménylem bőrre íszunk ma áldomást.

Mint egy húsz lépésre esvén már hozzája,
 Vakogott fogával, tátva vólt a' szája,
 Épen a' mint esik szívének a' tája,
 Rá lövén, ott érte flintám ött postája.

Mint menykötül ütött úgy bukkott orrára,
 Ke vessé yentzkendett, dült bal oldalára,
 Kapált, zödült szeme, kézfült halálára,
 El-nyújtozván meg-is döglött utóllýára.

Ki-fzált a' Jágerem, és vele Kos Istvány,
 Mondá, szép a' Farkas, de felette hitvány,
 A' vizek árja közt koplalt régen nyilván,
 Nem kapott prédára ez a' torkos zshivány.

A' hajóba veték eztet a' rókához,
 Hogy frissebben mennyünk, a' Pap egy póznához
 Nyúlt; és ezzel állott a' hajó orrához,
 Kós Istvány meg látott, hátról kórmányához.

Vízzel bé-borítva fok tökéek valának,
 Mivel felettek folyt, ki nem látzatának,
 Most ketten evedzván, sebessen hajtának,
 Neki-is hajtottak egy le-düllött fának.

Betsülettel hajónk itten fel - is fordúlt,
 Mindenike velem a' vízbe bé - is - húlt,
 Mind az hárma itt a' vízbe úgy bé-borúlt,
 Hogy őket nem láttam, de bellé egy sem fúlt.

Hajó fordulását én mint észre vettem,
 Tudván, a' víz nem mély, én meg sem ijedtem,
 Ebbül ugrásomat igen frissen tettem,
 Talpra esvén övig, tovább nem ferdettem.

Leg-első vólt a' Pap, a' ki talpra fel-ált,
 Szent Jehova Isten! hol a' Gróff kiabált,
 Seregeknek Ura! tán szenvedett halált,
 Hogy ha mély gödörbe ő bé esni talált.

Nem szólhattam; mivel nevettem hozzája,
 Látván, hogy ifzappal tele parokája,
 Ezt kiáltás között, pökdöste-is szája,
 A' mellytül otsmány lett szegénynek dókája.

Háttal álván hozzám, a' mint meg-fordúla,
 Reám vetvén szemét, láttam mint újúla,
 Könnye ortzájára örömébe húlla
 Mert ki nem mondhatom rajtam mint búsúla.

Nagyra betsüllöttem ezen szíveslégét,
 Mivel gondgya vólt r'ám, 's mutatá hűségét,
 Nyújtani kívánta nekem segítségét,
 Tsak jó szív mütattya így maga kézflegét.'

Mivel ijedtléget én néki okoztam,
 És ött búsulásra magam felől hoztam,
 Én magamba ezen, mint egy botránkoztam,
 Szép flintával estve meg-ajándékoztam.

Jágerem nagy késsön álla-fel lábára,
 Rám kevés gondgya vólt, több vólt flintájára,
 Sok ifzapos tsaté füzödött nyakára,
 Kalapját keresvén, habutzkolva jára.

Meg-lelte, nem morgott, mert tele vólt szája
 Sárral: 's mint a' patzal, olly lett bőr plundrája,
 Ijedtébe lehet, botsájtot alája,
 Mert bátortalan vólt, mind szíve, mind mája.

Németül hozzája, mint vagy Frantz? szóllottam,
 Te tán vidrát löttél, a' vízbe? mondottam,
 Puskád pattanását ugyan nem hallottam,
 De hogy vízbe ne ess, a' hajót tartottam.

Mérgessen a' szemét itt reám vetette,
 Hát Nagyfád vizát lött? tőlem azt kérdete,
 A' fok Sacramentet szórta, és hintette,
 Bajunkat végtére maga-is nevette.

Kos Istvány a' Pappalrútúl veszekedett,
 Szóllott, minden roszszat hogy ő tselekedett,
 Mért lett ő révélszé azon vetekedett,
 Ezen egy pár ember majd meg-verekedett.

Biblia, nem kormány, kell a' Pap kezébe,
 A' prédikátziót tartsa az eszébe,
 Nints-is hajózásrúl, betű-is könyvébe,
 Mért avattya magát más mesterfégebe.

Igaz; hogy a' hajót sebessen hajtotta,
 És Kos Istvány ezért gyakran szóllította,
 A' Pap tsak mi mennyünk, ezeket mondatta,
 Hogy a' fának hajtott, fel-is fordította.

Szóllottam; jól esett, mert mi mind vadásztunk,
 Vadakat-is löttünk, mind pedig halásztunk,
 Semmit sem tesz, hogy mi keveset meg-áztunk,
 Nem de szerentsésen, a' vízbül ki-másztunk.

Minnyájan már megint a' hajóba vagyunk,
 Tán míg haza érünk, addig meg nem fagyunk,
 Meg-melegszik bortúl otthon majd az agyunk,
 Ezen vadászatrúl nagy hírt, 's nevet hagyunk.
 Jó-is

Jó-is, ha az ember Ámphybium lehet,
 Mert így mind a' vízbe, mind a' földön mehet,
 Így vadászatot-is, 's halászatot tehet,
 E' tulajdonfágból két szép hasznot vehet.

Szavamra mind ketten itt meg-bátorodtak,
 Mert hogy én haragfzom, õk úgy gyanakodtak,
 De tréfáim hallván, máskép gondolkodtak,
 Magok-is egymással mingyárt tréfálkodtak.

Tsendesen indúltunk innét haza felé,
 Az evedzõt maga vette itt Kós elé
 De mivel gúnyánkat egészfszen víz tellé,
 Szél támadt, azért-is dedergettünk belé.

A' szárazra velek szerentséssen értem,
 A' Pap vatsorára jöjjön hozzám, kértem,
 Szóltam: edgyütt vele ha a' vizet mértem,
 Áldomást-is edgyüt igyunk, mint ígértem.

Ajánlotta magát, tsak haza fog menni,
 Mivel száraz gúnyát kell magára venni,
 Én-is mondtam, mingyárt eztet fogom tenni,
 Nekéssen, mivel már idõnk vagy on enni.

Kós Istványt Jágerem maga invitálta,
 Mingyárt pályinkával szobába traktálta,
 Mivel a' flintáját vízbe fel-találta,
 Mert hol enyim lelkem flintám kiabálta.

Bár Kós ma a' vizet tovább mint mi úzta,
 És bár leg-mélyebben esett, fárba tsúzta,
 Ő vizes gúnyáját még-is le nem húzta,
 Hanem úgy a' mint vólt, farkast, 's rókát nyúzta.

Magam katonássan száraz gúnyát vettem,
 Nem tzifráztam, magam eztet frissen tettem,
 Mivel ma egész nap még semmit sem ettem,
 Hogy a' vatsarámhoz ülhessek siettem.

A' Predikátor itt ajtóm kotzogtatta,
 Bé-jött: a' szakátsom az étket fel-adta,
 Magát itt közöttünk egy sem kínáltatta,
 Mellyik a' jobb falat, azt sem válogatta.

Jó ízű vólt minden, főkép a' káposzta,
 Jágerem a' boros palatzkokat hozta,
 Szépen fel-öltözött, fejét púderozta,
 De vadászatunkat nevetve átkozta.

Mi appetitussal mind ittunk, mind ettünk,
 Tett vadászatunkról fokot beszélettünk,
 A' vízbe bé-húlván, abba mi mit tettünk,
 A' Jágerem dolgán leg-inkább neveltünk.

Fogán által ő-is nevetett, de pirúlt,
 Meg-vallá ijedtét, midőn a' vízbe húlt,
 Gondolta, hogy ő már világbúl-is ki-múlt,
 Midőn minket látott, lelke akkor vidúlt.

Ördög látott, mondá; szárazon halászni,
 Szint úgy a' vizekbe vadakat vadászni,
 A' levegő égbe hartzolni, tsatázni,
 A' hóldbúl a' földre tsillagokat rázni.

NagyFilosophus vagy,mond-meg hát,hol vettük,
 Magunkévá e' négy vadakat mint tettük,
 Szárazon áltunk-é, mikor meg-sejtettük,
 Avagy-is hajórúl lövén, el-ejtettük.

Több vadászatot-is, fogok illyet tenni,
 A' Tifzán vadászván, több vad fog ott lenni,
 Holnap után megyünk, hogy sebes a' semmi,
 Szólt: Hol mich ter taiffel, én nem fogni menni.

Míglén vatsoráltunk, mi így enyelgettünk,
 A' Jägerrel főkép fokat ingerkedtünk,
 Vizen a' vadászat leg-szebb kötekettünk,
 Az álom-is ránk ért, addig beszélgettünk.

Azért-is fel-kelvén, magam meg-hajtottam,
 A' Papnak a' flintát kezébe nyújtottam;
 Ezt emlékezetre tartsa-meg mondottam,
 Kós Istványhoz ofztán, imigyen szólottam;

Ked vólt első oka e' szép vadászatnak,
 Hogy a' vízbe húltunk, aztat gyalázatnak
 Ne tartsa: nints helye ott a' vigyázatnak,
 Hol az akadályok szemtül nem látzatnak.

Ked

Ked szebb múlatfágot nékem nem tehetett,
Mivel elmém illyet nem-is képzelhetett,
Vízi vadászatról ki-is ítélni lehetett,
Még Diánnátúl-is ez ki nem telhetett.

Ímé itt egy arany, tett múlatfágáért,
Vegye ked végezett fok fáradságáért,
Jáger köszönetét teszi ázásáért,
És illy vadászatnak meg-tanulásáért.

A' Pap mondott reám itt fok áldásokat,
El-bútsúzásával tett példázásokat,
Az Apostolokrúl, kik hajózásokat
Félelemmel tettek: Jónásrúl-is fokat,

Az Isten mint menté a' Tenger öblétűt
Öket: szint úgy engem, e' víz özönétűl,
Segítféget vettem tsak ő szent kezétűl,
Jó hogy el-ment, mert únt lettem beszédgyétűl.

El-ment: Kós Istvány szólt, illyen adta Papja,
Mihent láttam, hogy ő a' posznát fel-kapja,
Gondoltam fel-fordít, mivel sem nagy apja,
Sem ő ehez nem tud, nyelné Tifza habja.

Kezemet tsókolta, tett köszöneteket,
Mondá illy napy jóra: nem tett érdemeket,
Ő még-is követet, és a' tett vétkeket
Papra kente, adván néki rútnéveket.

Illyen vadászatot vizek között tettem,
 Bár hajónk fel-fordúlt, jól meg-is feredtem,
 Nem bánom: mert itten új tudományt vettem,
 És már a' vízbe-is én Jágerré lettem.

Minden rosz hír szokott sebes szárnyon szállni,
 Fáma-is ki szokta hamar trombitálni,
 Hangját tudgya Ekho kettössen visszszállni,
 Mellyeknek nem lehet épen ellent állni.

Felölem-is a' hír ment négy Vármegyére,
 El-futa Latortza, Szamos vidékére,
 Még a' Kőrösnek-is jutott mellyékére,
 Főképpen a' Stóbbhoz, Szathmárra bé-ére,

Hogy én vizek közé el-mentem vadászni
 Tsónakon; 's nem tudtam magamra vigyázni,
 A' Papot el-vittem, ki-is hajokázni
 Nem tudván, örvénybe talált velem mászni.

A' mellybe leg-ottan tsónakunk fel-fordúlt,
 A' víznek tekergő habja reánk borúlt,
 Tsak egy paraszt, a' ki velünk vólt, ki-szorúlt,
 És itt úgy vesztünk-el mint vesz egy nyomorúlt.

A' Szolga-Bíró jött első Badalóba,
 A' dolgot meg-tudni, úgy van-é valóba,
 De hogy szemtül szembe esett velem szóba,
 Szólt: ki ezt hazudta, bújjon-bé a' lóba.

A' vizeknek árja már egyfzer apadott,
Két partyai közé Tifza takarodott;
Borsova folyta-is már nagyon lassodott,
Feketélet a' föld, nem iszaposodott.

Látom egy Ordinántz nyargal sietféggel,
Izzadott a' lova, mert jött febesféggel
A' mellyrül le-ugrott mivel serényféggel,
Véltem, dolgunk léfzen más nap ellensféggel.

Szóltam hozzá, Fiam! no! mond-meg-mi a' hír?
Az, hogy a' Regiment Méltóféggodért sír,
Tán katona sintsen, a' melly magával bír;
De majd reportumom szívekre léfzen ír.

Olly fzomorú hír van mi nálunk Gyarmaton
Hogy vízbe halt volna Nagysád vadáfszaton,
Mi ugyan gondoltuk, hogy tán haláfszaton,
Mivel ki vadáfszna illy nagy árafzaton.

A' Kapitányunkhoz hogy e' hír el-juta,
Úgy meg-ijedt, hogy majd meg-üté a' guta,
Strázsán vagyok nála, mingyárt hozzám futa,
Szóllott; meny nyargalva! tud-meg fiam Suta.(a)

C 3

Va-

(a) Azon Katonának mellyet hozzám Kapitány örsém küldötte Suta Ferentz vala a' neve: ez igen meg-hitt és jó ember-is vala.

Valóságos igaz fiam! hogy vadászom,
Egy farkashoz löttem, azt el sem hibáztam,
Fel-fordúlt a' tsónak, övedzetig ásztam,
De látod, hogy élek, ámbár akkor fáztam.

Unoka ötsém az, ki vólt Kapitánnya,
Tudtam e' rosz híren az elméjét hánnya,
Szíve háborodott, esetemet bánnya,
Dolgom miként történt, tudnia kívánnya.

Mingyárt írtam néki, 's dolgom levelembé,
Mint történt, ki-tettem, 's kértem egyetembe,
Jönne-el, kívánnék véle lenni szembe,
Mivel mostan vólnék igen jó kedvembe.

Nagy vendégféget-is nékie tehetnék,
Kövér róka tzímert mostan süttethetnék,
Tudom ezt szereti, nálam most ehetnék,
Tejet-is számára eleget vehetnék.

(De eztet, mért írom, hogy ki ki érthesse,
És a' vele történt dolgot nevethesse,
Jó-é a' róka hús? ő tőle kérddhesse,
És az ebéd felett téj ital édes-é;

Tudni kell, hogy minket SzathmárVármegyébe,
Egy drága fő ember, kinek mi kedvébe
Vóltunk, szürettyére el-hitt: 's mindenébe
Részessített; mert nagy jófág vólt szívébe.

Hol tántzoltunk, hol meg a' tüznél pipáztunk,
 A' vatsora után ollykor rakétáztunk,
 M ocsarakkal löttek, ha ittunk, lármáztunk,
 Kik a' vadászatot szerettük, vadásztunk.

E' Kapitány soha a' bort nem szerette,
 Szomját miólta él, vízzel enyhítette,
 A' vadászatra-is fenki sem vehette,
 Maga mulatságát másképpen végzette.

Vadászván egy rókát, magam el-ejtettem,
 Szépen mint a' nyúlat meg-espékeltettem,
 A' többi fültekkal asztalra tétettem,
 Mellynek-is jó részit vele meg-étettem.

Mikor mi bort ittunk, ülvén az asztalnál,
 Néki annyi tejet kellett inni annál,
 Tsak hogy fokat igyék, ittunk minden tálnál,
 Rá fogtuk, részegebb vólna minnyájunknál.

Ebéd után ki-ki mint róka hahogott,
 Mint mikor egeret eszik úgy mokogott,
 Meg-tudván mit evett, azon bofszfonkodott,
 De mind víg|Gavalér, velünk meg-alkudott.

Nevét ki nem mondom, mert őtet szeretem,
 Hogy róka húst evett, hírét el-temetem,
 Azt az edgyet talán még-is meg-tehetem,
 Hogy a' Curiosust útra vezethetem.

Üllyön a' Balaton tónak hullámjára,
 Ki-teszi Somogyba tán maga partyára,
 Szemes, 's boglár között, rá akad honnyára,
 Tsak vesse jól flemét a' kis hegy allyára.)

E' Katona által az Obesternek-is
 Küldöttem levelet, meg-írtam néki-is,
 Mint jártam a' vízbe, a' Predikátor-is,
 Írásom esmérvén, látta az hír hamis.

Hatod nap el-mentem a' Stóbbhoz Szathmárra,
 Épen harangoztak tizenkét órára,
 Strázsának fegyverbe menő kiáltára,
 Az Adjutáns futva jöve udvarára.

Szóllott: az Obester épen emlegette
 Nagyfádat, 's levelét felette nevette,
 És hogy a' költött hír hamis vólt, szerette,
 Valótalanfágát mindennek hirdette.

Mihent Obesternek léptem szobájába;
 Kért, részessé tégyem vadak prédájába,
 Obesternének-is ez vala szájába,
 Majd szólni sem tudott nagy hahotájába.

Szóllottam: vad hússal eztet nem tehetem,
 De azok bőrivel én kedveskedhetem,
 Farkas, 's róka bőrrel ezt tellyesíthetem,
 Nagyfádnak egy nyesdel meg-is szerezhetem.

Mi-

Mikor megyek megint vadászni, kérlette,
 Vidrát hogy nem löttem, szememre vetette,
 Hát hány hártsát kaptam, kérdéseit tette,
 Több ilyen tréfáit én velem ejtette.

Feleltem: mihent lesz vizek áradása,
 Tifzának, Szamosnak, erdőkön folyása,
 Vadászom, mert nints e' vadászatnak mássa,
 Bár ki jöjjön velem, hogy szemével lássa.

De mászor magammal nagyobb hajót vízek,
 Mindenbe mint vóltam, szemesebb-is leszek,
 És Prédikátorból Matrófzt én nem teszek,
 Így tudom a' vízbe soha sem-is veszek.

Nyájas Dáma lévén, megint hozzám így szólt,
 Beszéllye Gróff Uram! ugyan dolga hogy vólt,
 Miként szabadúlt-meg, hogy a' vízbe nem hólt,
 A' vízbe mint esett, abbúl ki mint otsólt?

Mint történe dolgom, mind el-beszéllettem,
 De hogy katzagjanak, hozzá fokot tettem,
 Itt az Obersternét úgy meg-nevettettem,
 Hogytsak már halgassak, tőle kérettettem.

A' Predikátornak a' parókájára,
 Melly fok ifzap ragadt, mint folyt-le nyakára,
 Hogy gödörbe estem, azon gondoltára,
 Melly nagyon kiabált a' Szent Jehovára.

Hogy a' Jágeremnek lábára lett álta,
 A' fok fáros vizet szája mint okádta,
 Bőr plundráját nézvén, patzal lett: mint látta,
 Morgott: flintáját-is mivel nem találta.]

A' víznek tetején kalapja hogy úfzott,
 Mint mene utánna, de lába meg-tsúfzott,
 Újra vízbe bukván, hogy abbúl ki-kúfzott,
 Mérgébe fejezül hajat tépett nyúzott.

Kós Istvány a' Pappal miként veszekedett,
 Mért kapta a' póznát, azon versenkedett,
 A' hajót sebessen hajtá kötekedett,
 És vele végtére majd meg-verekedett.

Sok szép színnel ezen beszédem festettem,
 Obesternét főkép' úgy meg-nevettettem,
 Hogy vele szemébül könnyeket ejtettem,
 Mert mint Oraculum a' dolgot fejtettem.

Az egész Regement, hogy élek, meg-tudta,
 Mind a' négy Vármegyét e' jó hír bé-futta,
 Szidták azt, ki első azon hírt hazudta,
 Hogy vízbe történe éltem el-aludta.

Itten Jesoviták Szathmárba lakának,
 És azoknak az ő Szuperiorának,
 Fülébe felölem e' hírek jutának,
 Nem vala mértéke az ő bánattyának.

Mert

Mert vólt mi közöttünk egy kis Atyafifág,
 Meg-hallván: a' dolog, hogy vólna hazugfág,
 Tágította szívét, a' nagy szomorúfág,
 Itt lettem meg-hallván, élezté vígaság.

Még ebédnél ültünk, hogy ajtón kotzogott,
 Oberstert köfzöntvén, velem kezét fogott,
 Újját meg-görbítvén, fejemen kopogott,
 Szólt: hogy nem érdemlem, melly igen dobogott

Én miattam szíve; mert Tatár halotta,
 Ár vízbe vadászni, 's a' ki tanátslotta,
 Bár az magát híres vadásznak tartotta,
 Bolond! esztelenül aztat javaslotta.

A' bizony nem bolond! mert a' Theologus,
 Szóltam: Nevtonnál-is nagyobb Filosofus,
 A' Mathésisbe-is felette prakticus,
 Akár melly Anglusnál nagyobb Hydraulicus.

A' vizet practice velem meg-is mérte,
 Néki még feje-is a' fenekét érte,
 Jágerem-is, hogy ezt vele tegye, kérte,
 De engemet a' víz tsak övemig férté.

Per Mathesim rá-is lött ő egy rókára:
 Per vim attractivam bõrit a' rámára
 Vonták, fog majd jutni szûtsnek tsávájára,
 Így distillirozván, veszi kaszájára.

Az Algebrán én-is mind addig számláltam,
 Míg Centrumnak lenni egy halmot találtam,
 Egy farkas ült rajta, kit jól meg-visgáltam,
 Hogy ez Objectumom, bizonyossan láttam.

A' Diameterjét mingyárt tzelnek vettem,
 Hozzá lövén, ötet én el-is ejtettem,
 Per vim impulsivam a' szívét fértettem,
 Fogátúl fok juhót, 's lúdat meg-mentettem.

Jágerem per Tubum nézvén egy tser-fára,
 Hogy nyesd kutzorodott, látta egy gallyára,
 Le-lötte ő eztet, esett az allyára,
 Aëris pressio kénfzeríté árra.

Végtére Kos Istvány kívánt demonstrálni,
 A' Papot akarta meg-electrizálni,
 Ezt pedig evedző lapáttal próbálni,
 Nem engedtem néki eztet practicálni.

Beszédem minnyáját hozta nagy vigfágra,
 Szuperiort főkép, mivel más világra
 Látta hogy nem mentem: jutván nyájasságra,
 Estvére bennünket híva mulatságra.

El-mentünk hozzája, adott szép vatsorát,
 Nem kémélte épen aszszú szöllő borát,
 Ebbül

Ebbül adott nékem egy hordót jó korát,
Mint Major mossam-le a' gyakorlás porát. (a)

Vatsorája után vitt a' Dobolóra, (b)
Ittunk itt-is: engem fére hívt' egy szóra,
Mondá: hogy Majalis recreatióra,
Hozzám fogna jönni, téjre, és favóra.

Mert a' Doctor néki savónak ivását
Javaslotta, és az Aër változását;
Ló háton meg-tenni tsendes fétálását,
Így egészségének nyerné jobúlását.

Mert az arany értül fájdalokat szenved,
A' vér ereibe, mint a' lép, úgy enyved,
Ollykor azt gondollya, hogy már teste fenyved,
Kevés nyugodalmat a' fájdalom enged.

Szóltam: hogy ha magát meg-fogja alázni,
Tifzta szívvel látom, fogunk paripázni,
Vagy ha fog tetfzeni vizek közt vadászni,
Avagy a' Tifzába ketsegét halászni.

(a) Itten azon por értet dik, a' mellyet egy Fő Strázsa Mester az hadi Exercitiumnál sokat nyargalódzván kéntelenítettik nyelni.

(b) A' Péter Jesuiták Residentiája, hajdan Vár vala, a' mellybe ezen domb állott; midön ezen Szathmári Vár, Rákótzí Ferentz Fejedelemnek hatalmába vólt, az ő Gyalogfágának Dobosai ezen a' domban estve, és reggel szoktak vólt dobolni, azólta ezen dombotska dobolónak neveztetik.

Savója én nálam, hidgye, bőven lészén,
 Hat szép paripáim fogják várni készen,
 Sétálhat azokon, bár akár melly részén,
 A' mit fog tetszeni tenni, aztat tészén.

Szólt hozzám nevetve: Jóska! én eb legyenek,
 Ha veled vadászni vizek közé megyek,
 Fogom tudni nálad én, hogy majd mit tegyek,
 Nem tsábúlt-meg fejem, hogy ifzapat egyek.

Már a' Göntzö szekér magosra vólt tolva,
 Hogy minket jól tartott, köszöntük hajolva,
 El-indúltunk tőle minnyájan danolva,
 Húlt az, mellynek feje bortúl vólt bomolva.

Más nap Obesterrel Regiment dolgába,
 Ött órát töltöttem egy külön szobába,
 Mivel rég nem vóltunk már ezen munkába,
 Mindeneket tettük most szokott folytába.

Dolgom már nem lévén, el akartam menni,
 Vadászatot megint tán akarok tenni,
 Szólt Obester; abbúl semmi sem fog lenni,
 Ha részt nem akarok a' rosz útba venni.

Négy napot töltöttem még az ő kedvéért,
 Leg-inkább pediglen az Obesternéért,
 Mert nagyra betsültem fok szép erköltséért,
 Minden-is szerette az ő jó szívéért.

Vólt

Vólt ez idő alatt dolga a' Vojtának,
 Zengesse meg nem szűnt itt a' muzsikának,
 Sérté füleimet hangja trombitának,
 Ötöd napra még-is haza botsájtának.

Láttam a' vizeknek árja el-apadott,
 Szelektül a' föld-is hogy már ki szikkadott,
 Tifza partra ki-hányt fokjég el-olvadott,
 És már minden nyirfa virítset-is adott.

Pásztorok marhákat már mezőre üzték,
 Az alma huppanást a' gazdák gyepűzték,
 Egész Tifza háton a' varsákat fűzték,
 Most vala divattya fulyomnak, azt főzték.

Gólyám el-érkezett el-hagyott fézskére,
 A' mellyet épített ólam tetejére,
 Kerepelt orrával, mert esett kedvére,
 Hogy már kígyót, békát, hozhatt ebédgyére.

Szálló vad lúdaknak az ő gágógása,
 Reznekek szárnyának szint úgy suhogása,
 A' füles baglyoknak estve huhogása,
 'S a' vízi bikáknak bögő kiáltása.

Hogy a' tavasz bé-ált, aztat jelentették,
 Emberek szíveit ezek élesztették,
 Télnek komorfágát mind el-széllyesztették,
 A' várt vidámságot ezek ébrefztették.

Sétált

Sétált a' mezőkön Flóra nagy pompával,
 Fel-kofzorúztatott számos fok Nymfával,
 Meg-terhelte Májust fok szép virágával,
 A' levegő eget bé-tölté szagával.

Dámon maga nyáját mezőn kerengette,
 Phillis mint bojtárja eztet térengette,
 Ugaron nád sípját gyakran elő vette,
 Echo a' völgyeken hangját kettőztette.

Úttyát az utazó követhette jókor,
 Mivel szállást adott néki minden bokor,
 Hárs-fa árnyékába pihenhetett gyakor,
 Láttam Szathmárbúl-is jön a' Superior.

Le-fzált kotsijárúl, meg-öleltük egymást,
 Kérdé: hogy ha néki adok-é én szállást?
 Szívessen, mondottam: egész gazdálkodást
 Vegye-fel magára, tégyen mindent bízvást.

Kilentz vólt az óra, és már alkonyodott,
 Sebessen hajtattott, mondá: el-fáradott,
 Láttam-is kevésbé, hogy ő el-lankodott,
 Erre az arany ér leg több okot adott.

Szóltam: egy keveset, nem árt, ha fog enni,
 A' vatsorám kéz már, rövid fog ez lenni;
 Ofztán nyugvására lehet néki menni,
 Alkalmatlanfágot fenki sem fog tenni.

Le-ültünk, jó ízűn ő egy tányér levet,
 Rántot, tsibébül-is egy keveset evett,
 Jó ó borom lévén, ivott, 's látom nevett,
 Mondá: ezen jó bor, ad gyomromnak hevet.

Gyermeki korunkba, edgyütt neveltettünk,
 Tett pajkoságinkról mostan beszélggettünk,
 Sok tsintalanfágot, igaz, hogy mi tettünk,
 Nem egyszer virgást-is nyertünk 's térdeplettünk.

Kötényekbül munkált ő Mise' ruhákat,
 Épített képekbül gyakran óltárkákat,
 Én meg verbuáltam mindég katonákat,
 Töröknek képzelvén, vágtam a' bodzákat.

Ő Jesuitáknak állott szerzetébe,
 Azért-is Quadrátust tett maga fejébe,
 A' fok gyermekeket virgázta rendébe,
 Breviáriumot mint Pap, vett kezébe.

Én pediglen mingyárt, mint Katona lettem,
 Fejemre kótsagos szép kalpagot tettem,
 Kezembe hol kardom, hol pistolyom vettem,
 Paripámon Burgust, 's Frantziát kergettem.

Isten rendelését felőlünk tsudáltuk,
 Az emberi forsot mindenkép vizsgáltuk,
 Okát mint változik, mi fel nem találtuk,
 De hogy nagy idő van, szemeinkkel láttuk.

Fel-keltünk, kísérem ötet szobájába,
 Szólt: jól fog aludni Katona ágyába;
 Mondtam; része ugyan nem lesz a' bolhába,
 Ördögöket sem fog ő látni álmába.

Mert a' Katonáktúl ezek igen félnek,
 A' Kalastromokba jobban meg-is férnek,
 Azért ök mi hozzánk fo ha bé sem térnek,
 Nagy épületekbe inkább szállást kérnek.

Szólt: menny már el! annyit ne bolondoskodgyál,
 Kívánom hogy te-is, mint én, jól nyúgodgyál,
 És az ördögökkel te-is ne álmodgyál,
 Minden kísértettül békével maradgyál.

El-hagytam; négy Tisztnek rövid leveleket
 Írtam; 's invitáltam ebédre ezeket,
 Nem lehetett hívnom magamhoz többeket,
 Mivel tudtam az ő megszűze lételeket.

Más nap nyóltz órakor a' Szuperiorhoz
 Bé-mentem, de láttam, Breviáriumhoz
 Fogott: ajtatossan hogy ő most imádkoz,
 Ki-mentem, és fogtam több házi dolgomhoz.

Kevés idő múlva, maga jött szobámba,
 Szólt; nagy örömöm van mostani gazdámba,
 Mert mindenét tarttya jó rendbe, és számba,
 Tám békóba jármég tyúkja-is, vagy hámba.

Mert

Mert már fényes nap vólt, és még sem hallatott
 Semminémű járás, kopó sem ugatott,
 Látom, minden szoba már meg-tisztított,
 A' Kavé-is már kész, bé-is hozattatott.

Illy nagy tsendesfégbe igen jól nyúgodtam,
 Sem az ördögökről, másról sem álmodtam,
 Imádságomnak már részét el-mondottam,
 De lészén-é favóm? arrúl gondolkodtam.

Feleltem: örvendek hogy ő jól nyugodott,
 És hogy semmi roszszat, ő nem-is álmodott,
 Tán tsak az vólt oka, mivel el-fáradott,
 Nem pedig a' jó ágy, melyt a' gazda adott.

Ne tsudálja, nálam minden tsendesfégbe
 Hogy mégyen, és ő-is vala békesfégbe,
 Káplár páltza, nem én: vizzi aztat végbe,
 Ez az arany ért-is, tarttya egésfégbe.

Hafznos Ungventum a' mogyoró fa kenet,
 Ez nem tsak arany ért, de minden rosz fenet
 Meg-gyógyít, és soha senkit el nem temet,
 Lehet vele élni, mind fekve, mind menet.

Ettül meg-nyújtatik a' testbe minden ér,
 És meg-ritkíttatik a' meg-sűrödött vér;
 Jó Circulatiót általa mingyárt nyer,
 Szokott járásába lassadán vizfsza tér.

Atyafágod ugyan, e' præscriptióval
 Javaslom, ne élylen, hanem tsak favóval,
 Halálos betegek élnek tsak e' jóval,
 Mind remediummal, de már utólsóval.

Szóllott: élyél magad szép præscriptióddal,
 Gyógyítsd Katonáid, ilyen hafznos móddal,
 Nékem pedig enged, élhessek favóddal,
 Te paripáiddal, több fok egyéb jóddal.

Eztet mingyárást-is, inni el-kezdette,
 Valamelly porral ő ezt elegyítette,
 Rá Commotióját leg-ottan kezdette,
 Istállomba velem menetelét tette.

Sorrúl forra minden paripám vizsgálta,
 Szépnek mondta őket, nagyon-is tsudálta,
 Köztök szarvas fakó lovamat mint látta,
 Ez lesz albigansom, hozzám így kiálta.

És ha meg-engedem, ezen fog fétálni,
 Mert úgy véli, hogy ez leg-szebben fog járni,
 Tán leg-jámborabb-is, nem fogna ugrálni,
 Tsendessen mint illik, fog alatta hágni.

Feleltem itt néki: ez épen nem szeles,
 Bátran lép, nem bokros, a' lépésse helyes,
 Mivel fent költ nyakú, viselte-is jeles,
 De ha meg-zaklattyák, kemény szájú's heves.

Én jobban javaslom ülni a' szürkére ,
 Mert mindenkép ezen sétálhat kedvére ,
 Szint eztet teheti , ülvén feketére ,
 Rá bízhattya magát ennek-is léptére .

A' fzeg fárga lovam kevéssé tsintalan ,
 Mert ha meg-melegszik , meg-hánnya módtalan
 Az embert : tsak tántzol , ugrik mind úntalan ,
 Erre Pap ne ülljön , vagy más gyámoltalan .

Arany szörű Pejem , gyenge még felette ,
 Még tsikó fogait mind el sem vetette ,
 Tudatlan , tsak tiprong úton , 's út mellette ,
 Ma-is a' lovászom tsak kordán vezette .

Vas Deresem ámbár elég fennyen hágó ,
 Útálom őtt' még-is , mivel karó rágó ,
 Hátrúllýával úgy megy , mint tehén melly vágó ,
 El-adom , meg-vefzi tudom , Tzigány Págo . (a)

Lovaimat néki a' mint le-festettem ,
 Az Udvarom felé szemeim vetettem ,
 Nagy ketske bakom vólt , meg-látván , nevettem ,
 Sok tulajdonfágit néki így fejtettem .

D 3

Ezen

(a) Munkátson lakott egy lóval kereskedő Tzigány , Ra-
 gó Latzinak hívták .

Ezen Bak én minden kintsem, gazdagfágom,
 Belőle áll az én egész Majorfágom,
 Bár Strázsáim vannak, ő fő bátorfágom,
 Kiváltképpen pedig minden mulatsfágom.

Mert az udvaromba, ő idegen kutyát,
 Sertést, tehént, lúdat, hogy ha bé-jönni lát,
 Néki ágaskodik, döfi az oldalát,
 Hogy szint úgy bakázik, semmi féle marhát

Ő itt meg nem szenved, űzi, és döföli,
 Ha kölyök a' kutya, aztat meg-is-öli,
 Köldust, rongyos Tzigányt felette gyűlöli,
 Míg innét ki nem megy, mind adig ökleli.

Nappal szobáimba, 's udvaromon sétál,
 Gyakran kapúm előtt, mint Strázsa, ő úgy ál,
 Kopóimmal jádzik, lovaim közt járkál,
 Zobot, szénát eszik, az istállomba hál.

Míg így beszélgettem, a' Tisztek el-jöttek,
 Mint Stabalis elöt, kardokat kötöttek,
 Engem 's Szuperiort, mingyárt közföntöttek,
 Hogy életbe látnak, bennem gyönyörködtek.

Mert ök-is hallották tett vadászatomat,
 És az ár vizek közt történt halálomat,
 Szívekbül sajnálták, illy gyáfzos dolgomat,
 Taptsoltak, hogy máskép látták most forsomat.

Örven-

Örvendeztem én-is, hogy őket láthattam,
 És a' társalkodást meg-szaporíthattam,
 A' Szuperiort-is velek múlathattam,
 Többen lévén, jobban már nyájaskodhattam.

Egy fem vala köztök komor természetű,
 Mindenik iffú, és deli termetű,
 Nemessen neveltek, nem feslett életű,
 Nyájas, tréfás, és szép maga viseletű.

A' Szuperiornak ők nagyon tetteztek,
 Mivel mindenféle ebfégeket tettek,
 Sok történeteket néki beszéllettek;
 A' fulykot bár hányták, de még fem vétettek.

Egy mondá; olly nagy hegy van Saxoniába,
 Hogy fel-menvén reá, bé-nézett Rómába,
 A' meg-töltött Hóldnak álván szomfédgyába,
 Úgy belé harapott, valamint almába.

A' másika pedig aztat beszéllette,
 Hogy ne kételkedgyen, hittet petsétlette,
 Sveidnitznál a' midőn Verner rabbá tette,
 Königsberg Várába őtet el-vitette.

Egy Tzethal tengeren úszván, ollyatt fingott,
 Hogy ennek hangjátúl egész Város ingott,
 A' leg-magasb Torony addig ingott bingott,
 Míg úgy öszve font lett, mint fonnyák patyíngot.

A' Szuperior itt el-dült nevettébe,
 Szólt: illyeket hogy ő nem hallott éltébe,
 És mind a' kettőnek meg-mondá szemébe,
 Hogy a' vasat tudgyák verni hidegébe.

Le-ültünk ebédhez, itt-is nyájaskodtak,
 Több illy szép dolgokat ōk elő-hordottak,
 Még magok sem hitték, ollyakat mondottak,
 Nem nevettek pedig, bár miket szóllottak.

Ebédet végezvén, a' Kávéhoz ültünk,
 Míglen ezt-is ittuk, fokat enyelgettünk,
 Azután pipákat kezeinkbe vettünk,
 Ollyan dohányozást, mint Törökök, tettünk.

Szólt a' Szuperior, hát tovább dolgunkat
 Mint fogjuk intézni, hogy lássuk hasznunkat,
 Estvélig mint fogjuk múlatni magunkat,
 Hogy vígan végezzük e' mai napunkat.

Feleltem: ha tettzik, mehetünk halászni,
 Avagy estve felé kopókkal nyúlászni,
 Tavakon-is lehet flintákkal katsászni,
 Avagy ha úgy tettzik, mennyünk paripászni.

E' leg-jobb lesz, szóllott: rendelést-is tettem,
 Paripákat mingyárt én itt nyergeltettem,
 A' Szuperiort a' szürkére ültettem,
 Szeg fárga lovamra magamat vetettem.

Szóllt:

Szólt : szerettem volna a' szarvas fakóra
 Fel-ülni, mert tudom, ültém volna jóra,
 Szépre - is e' mellet, datzos kényes lóra,
 De reggel rá-ülök, mihent lesz négy óra.

Feleltem: mondhatom én emberfégemre,
 Soha jobb paripám nem volt még kedvemre,
 Ennél a' szürkénél; mondom-is nevemre,
 Regementnél nints illy, jófágra vagy szemre.

Ezen négy Tiszt errül tehet bizonyfágot,
 Hogy én nem szóllottam ebbe hazugfágot,
 Soha a' fakóba illy tulajdonfágot
 Fel nem lél mint ebbe, sem paripafágot.

E' kedves szürkémnek Tsínos az ő neve,
 Olly tsínos járást-is a' Mustránál teve,
 Hogy a' Generalis álmétkodott leve,
 És tsak róla beszélt, míg ebédet eve.

Afztal felett tölem ötet mindég kérte,
 Száz ötven aranyat, mondá hogy ad érte,
 Tizen-öt markot ütt, kétszer-is meg-mérte,
 De míg élek, nem lesz ehez másnak férte.

Szarvasom bár nagyobb, de nints illy állása,
 Nem illy szépen termett, nints illy szép járása,
 Nints ilyen erköltse, nints illy Qvalitása,
 Erre egy Hadnagynak e' vala mondása:

Tisztelendő Atyam! a' Prokátoroknak
 Vagyon ezek, úgy-é? és a' Doktoroknak,
 Ezek az erejét tudgyák a' poroknak,
 Amazok velejét a' Deutrumoknak.

A' Prokátoroknak, bár nyeret hátára,
 Tétessen; 's Kapitzánt, hurkollyon orrára,
 Doktorra-is pritset; 's a' Parokájára
 Tegyenek szép kantárt, mi lesz utollyára?

Semmi: bár tanúltak, úgy nem fognak hágni,
 Ámbár farkantyúval őket fogják vágni,
 Sok szép ló qualitást, bár bennek találni
 Lehet: de több virtust szürkébe számlálni,

A' mint már fel-ültünk lovaink hátára,
 Minden Tiszt fel-ugrott a' maga lovára,
 Nézvén Superior a' szürke lábára,
 Láta, úgy emeli; hogy nézhet talpára.

A' fárga alattam mindég fitzkádozott,
 E' nyugodalmassan senkit sem hordozott,
 Mert sok tántzaival tsak rázást okozott,
 Meilyért sokszor engem' haragra-is hozott.

Szép téren mi egész Váriig sétáltunk,
 Meg-fordulván té-túl a' mezőn járkáltunk,
 Qvártélyomba vízfzá érkezvén meg-áltunk,
 Hol a' lovainkról tsendesen le-száltunk.

Itt a' Szuperior nyakát ált-kótsolta,
 Szürke paripámnak, és azt meg-tsókolta,
 Szóllott; a' leg-édesbb ízt mostan kótsolta,
 Így kedvet nem tölté, élne ő miólta.

El-hízem szólt egy Tiszt, és bár melly Dámára
 Tégyen ember bársony nyerget fel hátára,
 Nem fog olly kényessen lépni a' lábára,
 Ha mind Kantár szárral jót vág-is farára.

Egész nap nyúgotig edgyütt beszélgettünk,
 Comotiónk után jól ittunk, jól ettünk,
 Sok dévarifágot egymás között tettünk,
 Tizenkét óra vólt, hogy mi le-feküdtünk.

Más nap Péntek nap vólt, korán fel-is-kéltem,
 Mivel halam nem vólt, bíróval beszéltem,
 Hogy magam halázfzak, leg-jobbnak ítélttem,
 Mert így vendégim-is mulatom jól, véltem.

Négy halázfzok mingyárt parantsolattyára,
 Gyalmokkal érkeztek a' Tifza partyára,
 A' Bíró a' dolgot válalta magára,
 Hogy mi meg-jelennyünk, vártak már tsak árra.

Mivel vendégeim nem valának restek,
 Míg rendeléseim általam meg-estek,
 Addig istálómba ōk engem kerestek,
 Mikor isznak Kávét, már tsak arra lestek.

Udvaromon velek én szem közt akadtam,
 A' Szuperiornak magam meg-hajtottam,
 Kérdém, mint nyugodott, hogy véle szóllottam;
 Most mingyárt halászunk, mennyünk-bé mondot-
 tam.

Igen jól nyugodott, én nékem mondotta,
 És az arany ér-is ötet nem bántotta,
 A' tett Comotiót okának vallotta,
 Leg-jobb Doktorának a' szürkét tartotta.

Örvendek én azon, és ma-is dél után,
 Ha tettzik sétálni, mehetünk paripán,
 Most üllyük Kávéhoz, és igyunk szaporán,
 A' halászok várnak már a' Tifza partyán.

Közel vólt, minnyájan oda ki-sétáltunk,
 És a' Tifza partyán, a' mint már meg-áltunk,
 Mint kezdik dolgokat halászok, vígyáztunk,
 Mi pedig az alatt, kedvüinkre pipáztunk.

Tifzát egy gyalommal által rekesztették,
 És ennek két végit jól le-tzövekelték,
 Hajójokba a' más gyalmot bé-vetették,
 Innétső part szélin a' vízen le-vitték.

Tudván két gyalomnak, minő az ő hofszfa,
 Annyira le-menvén, mondá bíró, noszfa!
 Két részre Legényfég itten magát ofszfa,
 Dolgozzon most mind a' java, mind a' roszfa.

Erre

Erre itt e' gyalmot a' vízbe vetették,
 Az innetső végít fűz fához kötötték,
 Hajó mellet a' más végít által vitték,
 Mihent a' Tifzának túlsó partyát érték.

Ketten ōk a' felső gyalomhoz menének,
 És mihelyest azok oda érkezének,
 Ki-kötvén a' végít, lasatskán menének,
 És tsak tsendes húzást le féle tevének.

A' más gyalom végít sebesebben hozták,
 Egymáshoz érkezvén, öszve akasztották,
 Ezzel a' két gyalom edgyé lett, okozták,
 Azután magokat két felé el-ozták.

A' halászok felénk jönni igyekeztek,
 Hamar-is a' hajón ōk hozzánk érkeztek,
 Szóltak: fok halunk lesz, nagyon örvendeztek,
 Szavokra a' Tifztek gatyára vetkeztek.

Velek a' halászok a' két gyalmot vonták,
 Meg-telvén halakkal, nehezen jön, mondták.
 Még jó, hogy azokat halak el nem ronták,
 Avagy a' két gyalmot két felé nem bonták.

Szólt Bíró; a' kötél most ki-ki jól tartsa,
 Mert a' gyalomba van két nagy bálvány hartsa,
 Vigyázzon, valakit a' vízbe ne rántsa,
 Vagy-is fogaival a' lábát ne szántsa.

Rúgódtztak a' halak°, a' víz zavarodott,
 A' gyalom öblibe majd mind takarodott,
 Falubúl fok legény ide rugaszkodott,
 És a' kötelekbe már fok ragaszkodott.

A' Tifza széllére húzták a' gyalombokat,
 A' halak tsinálták ezekbe halmokat,
 Azon két nagy hartsák hányták itt magokat,
 Farkokkal a' vizen tsaptak nagy habokat.

Halaknak fokfágát nem győztük tsudálni,
 Lehetetlen-is vólt azokat számlálni,
 Halászok apraját kezd'ték hagyigálni,
 A' parton minékünk óldalt kellett álai.

Mint egy egy kis gyermek, ofztán olly potyká-
 Hánytak-ki, utánnok, ikrás nagy márnákat, (kat
 Egy réf hofzszasfágú, szép fogas tsukákat,
 Széles Dévéreket, fok apró hartsákat.

A' Tifztek fogdosták tsak a' ketsegéket,
 Süllőket, menyhalat, és förögétskéket,
 Szamba sem vették itt a' keszegétskéket,
 A' fejer halakat, és több eféléket.

Egy Tifzt közelített, a' két nagy hartsához,
 Gondatlan vólt, a' mint ért egynek farkához,
 Azzal úgy meg-tsapta, hogy dült egy füz fához,
 Véltük Pilátusnak ér vatsorájához.

Szuperior futott, kezdé absolválni,
 De mihelyest látta lábára fel-álni,
 Teremtettét szórni, 's attát kiabálni,
 Kérdezte: a' Burgus tud-é így kaszálni?

· Nevetett és felelt, kuty' atta hartsája,
 Jobban vág, bár mint melly Burgusnak fablyéja,
 Tudom meg-is-kékül postremumom tája,
 De ezt le nem nyeli, bár elég nagy szája.

Mivel a' halmokból fok hal ki-vétegetett,
 Ez által mind kettő meg-könnyebbítetett,
 Víz ketsélyfégére, könnyen vettettetett,
 Hol a' két nagy hartsa, már nem vetzkendhetett.

A' Tifzt ide ugrott, az evedzöt kapta,
 A' nagyobb hartsának állát úgy meg-tsapta,
 Hogy hátára fordúlt, farkát sem mozgatta,
 Szólt; meg-tsapál engem', hally-meg ilyen adta!

A' Bíró-is így bánt a' másik hartsával,
 Nehezen emelte ezt hatod magával,
 A' Tifza partyára: mert két nagy marhával,
 Vala itten dolgok, és nem egy tsukával.

Négy ökrös szekérre azokat vettette,
 Még-is ezek farka a' földet seprette,
 Nagyobbnak szájába a' gubáját tette,
 Mindenikünk szája nagyságát nevette.

Qvártélyomba tértünk nagy Victoriával,
 Vóltunk-is, meg-vallom, nem kevés lármával,
 Mivel meg-rakodtunk a' Tisza halával,
 Nem tudtam, mit tegyek ennek nagy fzaamával.

Vagy ötven darabot én fére rakattam,
 Többit a' bírónak, 's halászoknak hagytam,
 Még fáradfágokért egy aranyat adtam,
 Ezen felül őket jól meg-is itattam.

Minnyájan én tőlem itten bútsút vettek,
 Ezer köszönetet mind ezekért tettek,
 Ők mindenképpen-is elégedve lettek,
 Tudom, halász lévbe elég halat ettek.

Még a' szakátsom-is jó ebédet főzött,
 Mivel válogatni halak közt nem gyözött,
 Füstre a' kéménybe húsz pontyokat füzött,
 Sok vólt; útálni-is kezdém a' hal gözött.

Etzettel tormával, a' nagy k k tsukákat
 Adta-fel; fekete lévbe a' potykákat,
 Tzitronnal készíté a' fiú hartsákat,
 Kotsonyával pedig süllöt kárászkákat.

Etzetbe főzte meg a' nagy ketsegéket,
 Pástétomának-is ezzel adott éket,
 Fözött halak között, több más egyéb étket,
 A' Hartsák farkából munkált petsenyéket.

Ettek-

Ettek-is minnyájan jó appetitussal,
 Főképpen ketsegét, 's tsukat nagy gustussal,
 A' hartsa farkához, bírt a' Hadnagy jussal,
 Mert ez érte őtet jó forma tactussal.

Szuperior vele itten tréfálkozott,
 Mutatta hartsával miként hadakozott,
 A' fűz-fának-is mint complementírozott,
 Nagy Vitéz a' hartsa, mondá az átkozott:

Szólt a' Hadnagy, igaz! úgy meg-vágattattam
 Tőle; hogy vágását meg nem lábolhattam,
 Vélttem, hogy a' sebes mennykötül tsapattam;
 Mert én itt úgy száltam, hogy nem-is láthattam:

Nem egyszer kínlódtam, én a' farzsábára,
 De ez; úgy r'a vágott a' vizes gatyára,
 Hogy nem könnyen jutok én e' nyavalyára,
 Nagy írj a' hartsa fark ember derekára.

El-vegezvén egyszer a' mi ebédünket,
 Más szobába tettük itt menetelünket,
 Folytattuk fok tréfás 's nyájas beszédünket,
 A' mai halálfat mint tőlté kedvünket.

Szóltam: négy órákor ülünk paripára,
 És majd ki-fétálunk a' szőlők allyára,
 Avagy-is, ha tettzik, mehetünk Tarpára,
 Most pediglen gyújtsunk minnyájan pipára.

Szólt egy Tifzt, rosz út van mostan Tarpa felé,
Mert hogy a' nagy ár-víz, erdőket el-lepé,
Minden kotymant, árkot, ez színig bé-tellé,
Olly fár van, hogy fok helyt lovam bukkott belé.

A' négyet azomba el-üté az óra,
Ki-mentünk; udvaron fel-ült ki ki lóra.
A' Szuperior ma üle a' Rigóra,
Én pedig fel-kaptam a' szarvas Fakóra.

Szuperior szívét az öröm el-telte,
Mert fekete Rigóm magát úgy viselte,
Mintha lejtőt járna, lábait emelte,
Tegnap a' szürkémet, ma eztet kedvelte.

Elejével földtül mért ő négy arasztot,
Hátrullyával való menése dagasztot,
Ollykor jádzott, rúgott tétül port, 's harasztot,
Senkit ki hátán ült, ő meg nem fárasztot.

Jól látta a' Fakóm, alattam mit tégyen,
És ennek járása, hogy nem olly szép légyen,
Szólt, ha ezt nem merné járnai, vólna szégyen,
És ha meg-engedem, hólnap ezen mégyen.

Feleltem: szívessen, de kemény a' szája,
Mint több lovaimnak, más-is a' zablája,
Ha őt meg-hevíti, ki fel-ül reája,
Jézust kiált hátán: van illy nagy hibája.

Fordúllyunk-meg szóllott: mert imádfágának
 Nagy része hátra van Breváriumának,
 Mulatfágba tölté óráit tsak mának,
 Mert a' halászaton fokáig valának.

Épen hat óra vólt, hogy haza érkeztünk,
 Sétálásunk alatt fokát nevetkeztünk,
 A' hartsa tsapásról mivel emlékeztünk,
 Vadászatomról-is meg-nem felejtkeztünk.

Szuperior bé-ment, kezét ölzve tette,
 Szemét ház földgyére a' midön vetette,
 Breviáriumát a' Bakom meg-ette,
 És már tsak Thécáját ő a' földrül fzedte.

Per amorem Dei! ki-jöven kiáltott,
 Illy dolgot ki hallott, avagy-is ki látott,
 Ki-ki r'á tsak nézett, és nagy száját tátott,
 Láttam ábrázattya már más színt-is váltott.

Bé-hívt, bé-is mentem futva szobájába,
 Látom a' Bakomat, 's papiroost szájába,
 Páltzával jót ütött rajta haragjába,
 Mi kárt tett? kérdeztem tőle hamarjába.

Breviáriumom, imé el-szaggatta,
 És tsak a' Thécáját rágatlanúl hagyta,
 Mivel nagyon kemény, ezt bé nem falhatta,
 Páltzáját kezébe itt megint ragaetta.

Hogy megint meg-üti, néki huzalkodott,
 Látván a' bak, mingyárt fel-is ágaskodott,
 Úgy meg-döfte ötet, hogy el-tántorodott,
 Ezzel a' szobábúl udvarra szaladott.

Incarnatus Dæmon! a' páltzátúl sem fél,
 Ha ütni akarják, még ember ellen kél,
 Nints tán latrabb állat a' világon ennél,
 Torkossab-is ez mind, Farkasnál, Medvénél.

Széliott: haza mégyek, mingyárt-is fogatok,
 Mivel itten immár nem-is maradhatok,
 Breviáriumot itten nem kaphatok,
 Következés képpen nem imádkozhatok.

Meg-vallom, örömet nevettem volna-is,
 Más részről e' dolgot én sajnállottam-is,
 Ha Bakomat mingyárt itt agyon lövöm-is,
 Meg nem orvosolom a' dolgot ezzel-is,

Láttam, hogy felette ő nagyon meg-indúlt
 Már keveset beszélt, mérgébe járt dúlt fúlt,
 És még azon jobban haragja meg-újult,
 Hogy bak döfésétől majd tsak nem földre húlt.

Gondolkodtam, baját én mikép enyhítsem,
 Hogy imádkozhasson, abba mint segítsem,
 És el-múlt jó kedvét vizsgálja mint térítsem,
 Hogy barátságomba megintlen kerítsem.

Essem-

Eszembe jutt itten, hogy a' Plébánushoz,
Beregyszázba küldök, e' jó Décánushoz,
Breviáriumot, tudom tőle majd hoz
Az Ordinantz, mellyel majd nagy kedvet okoz.

El-ment; és általa levelet küldöttem,
És abba, mi történt nálam, mind ki-tettem,
Breviáriumot, válaszfát-is vettem,
A' midőn vatsorát vendégimmel ettem.

A' Szuperiornak kezébe nyújtottam,
Itt van a' Confectum, hozzája szólottam,
Mert jó kedvre hozni őtet, óhajtottam,
Víg kedvű-is leve, mihent ezt mondottam.

Bakom bátorságát már mostan nevette,
Hogy őtet meg-döfte, Zsóltárit meg-ette,
De már minden Vétkét néki meg-engedte;
Hartsával a' Tisztet vexálni kezdette.

Itt ugyan a' Kacza rá akadt fenére,
Mert szólhatott már most ez-is ellenére,
Fel-is vette itten a' bakot nyelvére,
Kérte, hogy felellyen ezen kérdésére.

A' hartsa farkának súlyosb-bé ütése,
Avagy a' szarvatlan baknak a' döfése,
Roszszabb-é fűz-fának tövére esése?
Mint szoba hozszának tántorgó mérése.

Szólt a' Szuperior; edgyik kutya más eb,
 A' kézen szint úgy fáj, mint a' lábon a' feb,
 Ha vizes gatyára ütés esik, a' szebb,
 Mert nagy tsattanása, azért ez ékesebb.

Igaz! mondá a' Tiszt, hartsa a' farkával
 Nagyon vág, fájdalmat okoz tsapásával,
 Kegyessen bán a' Bak a' reverendával,
Flectamus genua! tsináltatt Urával.

Illyen fegyvereket egymás ellen fentek,
 Bár szúrtak szavaik, vóltak még-is szentek,
 Semmi rútfágokat egymásra nem kentek,
 Végtére aludni minnyájan el-mentek.

Más nap korán reggel ki-mentünk vadászni,
 Nem öreg vadakra: hanem tsak nyúlászni.
 Igyekezzen ki-ki, szóltam, jól puskázni,
 Mert bajúfzt nyér mingyárt, a' ki fog hibázni.

Mihelyest el-értük szélít az erdőnek,
 Jágerem botsájtá mingyárt a' fűrőnek
 Kopoimat, láttam nagy kedvét kettőnek,
 Mert frissen szagláltak örökké fűrőnek.

Azért-is mi mingyárt, itt széjjel oszlottunk,
 Dombokra, parlagra, útakra futottunk,
 Meg-lehetős rendel mi lesbe állottunk,
 Tsendesen vígyáztunk, épen nem zajgottunk.

Tambúr kopóm magát itt el rivallotta,
 A' többi a' szavát mihent meg-hallotta,
 Hozzája futottak, mind edgyüt hajtotta
 A' vadat, 's ezt ki-ki tsak nyúlnak tartotta.

Én aztat gondoltam, hogy ez róka lészén,
 Mivel tsak fűröbe mindég forgást téfzen,
 A' nagy erdő felé menetelt nem vészén,
 E' hiedelembe vóltam én egészen.

Őz vólt, de már téli fzőribül ki-verdett,
 Mint a' gyenge borjú, fzingt olyan veres lett,
 Egy Hadnagyra bukkott, mivel nem fzurkéllett,
 Azt vélte, hogy borjú, réá lövést nem tett.

Meg-íjedett tőle, hirtelen meg-fordúlt,
 Kopókra szemközt jött, még jobban meg-bódúlt,
 Láttam sebessen fut, mert orrára-is húlt,
 Jágerem úgy futott elibe, majd meg-fúlt.

De nagyon dobogván, az őz meg-sejtette,
 Superior felé itt futását vette,
 Fel-vonni a' farkányt ő el-felejtette,
 Mellyért-is flintáját, ki sem-is fűthette.

Észre vette az őz, látván mozdulását,
 Sebessen én felém vette a' futását,
 Egy dült fán akarván ált-tenni ugrását,
 Mihent puskám pattant, tette bakázását.

Hahót kiáltottam, és kiáltásomra
 Ki-ki hozzám jöven, le-ültünk a' gyomra,
 Beszélni kezdtünk: Hárfa itt nyúl nyomra
 Akadván, fel-üté, futa egy halomra.

A' Jágerem azon állott szerentsére,
 Mert lövésem után jönni akart erre,
 A' nyúl majd tsak nem jött flintája végére,
 Karikákat-is hányt flintája sültére.

Süldő nyúl vólt, a' mint immár edgyütt vóltunk,
 A' Tifzt, 's Superior, mért nem löttek, szóltunk,
 Orrok alá bajúsz, mi mingyárt mázoltunk,
 A' nagy nevetfégbé itten majd meg-hóltunk.

Én bizony borjúnak, szólt a' Tifzt, esmértem,
 Azért a' puskámat hozzája sem mértem,
 Sőt hogy tsak mennyen-el, ötét szépen kértem,
 El-is ment sebessen, így tzélotomat értem.

Gondoltam, valamelly parasztnak kárt teszék,
 Mert ha agyon lövöm, más borjút hol veszék,
 Lélek esméretbe ment soha sem leszék,
 Ha most nem - is, másfzor őz húst talán eszék.

Afinus ad byram vóltam, ezt szóllotta
 A' Superior: és maga meg-vallotta,
 Hogy ő fel nem húzta a' farkányt, mondotta,
 Az özet hejába sokál erányzotta.

'S már megszűze el-is ment, mikor észre vette,
 Fel-is húzta mingyárt, 's pofájához tette
 A' flintát; de immár azt meg-nem lőhette,
 Mert a' kopó többé r'á nem térítette.

Votumot nagyot tett, mondá itt magába,
 Hogy mászszor a' flintát nem hordgya héjába,
 Sárkányát fel-húzza othon a' szobába,
 Úgy várja az őzet jönni állásába.

Egy aránsú úton, szólt a' Tifzt, mi járunk,
 Ha fáradozunk-is, tsak egy a' mi árunk,
 Akár honnan mi a' szerentsére várunk,
 Tsak egy aránt telik a' mi kintses tárunk.

A' midön a' hartsa farkával meg-tsapott,
 A' Baktúl Atyasád' akkor döfést kapott,
 Ritkán vét a' kotzka mi kettőknek hatot,
 Hanem inkább mutatt a' hat helyet vakot,

Ma-is én az őzet borjúnak esmértem,
 Nem hogy még meg-lőném, sőt szaladgyon kértem,
 Azért-is flintámat hozzája nem mértem,
 Mellyért-is pofámra mázolt bajúlzt nyértem.

Attyafágod pedig tudta hogy légyen őz,
 Gondolta: a' szakáts hogy ebbül majd sütt 's főz,
 Talán szagolta-is, melly jó a' tzímer gőz,
 Örült, Jágerfégbe hogy engem majd meg-gyöz.

Ugyan azért kapta frissen a' flintáját,
 Fel nem vont fárkánnyal, tzelzá lapoczkáját,
 El-szalad't míg észre vette a' hibáját,
 Már most koronázza színt úgy bajúsz száját.

Sok ideig egymást eképpen vexálták,
 Mellyike jobb puska azután próbálták,
 Önnön kalapjokat egymásnak fel-hányták,
 Ha romlanának-is, ők aztat nem bánták.

A' Hadnagy magáét elől fel-vetette,
 Szuperior lövén, azt úgy meg-frétezte,
 Hogy soha a' Hadnagy már hasznát nem vette,
 Mert egész rostává a' lövése tette.

El-dülve nevettük, hogy illy pórúl jára,
 Fej tsóválva füttyelt, nézvén kalapjára,
 Bezzeg vólt most gondgya puska fárkánnyára,
 Szóllott: rá-is akadt lövése tzellyára.

Károm Atyafágod annyit ne nevesse,
 Hanem magáét-is már mostan fel-vesse,
 Én-is majd mint lövök, kérem aztat lesse,
 Ha meg nem találom, orromat el-messe.

Fel-veté, arra lett a' kalapnak szála,
 A' merre Hadnagynak vala az ő álta,
 Flintája végére ő azt rá-is várta,
 Az egész teteje ki-dölt; úgy találta.

Fel-kapván a' földrül, a' kezébe adá,
 Látván a' kalapját Szuperior, mondá,
Diabolicus Lureo! teve most gazdagá,
 Hogy jobb puskás mint ő, már most nem tagadá.

Katzagtuk, mert néki más kalapja nem vólt,
 Hogy újat vehessen, nem vala itten bólt,
 Már tsak ha roszszat-is, adgyatok, kérve szólt,
 Ki-ki nevéttébe itten majd meg nem hólt.

Szólt a' Hadnagy: ebbül Quadrátust tsinálok,
 Vagy mint Ároné vólt, két szarvút formálok,
 Avagy magaméval, ha tettzik szolgálók,
 Fejemre egy tsákót valahol találók.

Jobb ha Hadnagy Uram, szólt, Kaskétet munkál,
 E' majd a' tsákónál a' fején jobban áll,
 Betsületire-is, ha fel-teszi, e' váll,
 A' Gróff egy kalapot nékem majd tsak talál.

Szóltam; kalapjaim vannak mind Qvásztlikkal,
 És adjufztírozva széles nagy máslikkal,
 Most tsak tegye-fel ezt, bár vagy on nagy likkal,
 Tán! tán Quartélyomba szolgálók másikkal.

Erre mondám; mennyünk! mentünk-is hietve,
 Mert tudtam, hogy meg-lez asztalom már vette,
 Vexálták ők egymást, tovább-is nevetve,
 Egy tréfa szó sem vólt tőlök le-nyeletve,

A' Szuperiornak kalapja vállára
 Le-esett, nem illett már feje búbjára,
 Úgy tezett, hogy nézek Zsidó gallérjára,
 Skatulák illettek volna a' hátára.

Qvártélyomba érvén, velek meg-nyúgodtam,
 Én egy új kalapot mindenkor tartottam,
 Ki-hozván, jó lesz-é? nem tudom, mondottam,
 'S a' Szuperiornak kezébe nyújtottam.

Igen-is jó, mondá: vette köszönettel,
 Mást adtam Hadnagynak, egész készülettel,
 Meg-köszönte ő-is minden betsülettel,
 Szólt-is, be jól jártam ilyen tserélettel.

Ebédnél jól ettünk, mert ki-ki éhezett,
 A' Szuperior itt most-is nevetkezett,
 Fogott a' Hadnagyal barátságos kezét,
 Azomba a' Stábtúl Ordinántz érkezett.

Regement dolgába egy levelet hozott,
 Mustránk közelítvén, e' dolgot okozott,
 Ezekbe Obester immár fáradozott,
 És levele által velem tanátskozott.

Szuperior vélte, hogy újfágom lenne,
 Melly nálam létébe tán változást tenne,
 Nem kíván gátolni, mingyárt haza menne,
 Feleltem, semmi sints: és tsak bátran enne.

Rege-

Regement dolgai közöltetnek velem,
Írásaim között azokat fel-lelem,
Dél után meg-írom, válászló levelem,
Hogy azokról minő bennem az értelem.

Kértem, továbbá-is ő nálam maradgyon,
Hogy kezdet Curája félbe ne szakadgyon,
Illy gondolatokba épen ne fáradgyon,
Tsak mulassa magát, fétállyon, vígadgyon.

Szólt: ha tsak ennyibül tehát a' dolog ál,
Dél után a' Fakón Tisztekkal ki-fétál.
Feleltem, hogy ezzel ő nagy dolgot próbál,
És oka ne legyenek, ha követi halál.

Kértem-is hogy ebbe szavamat fogadgya,
Mert ha meg-hevíti, 's ötet el-ragadgya,
Curiositásnak árát majd meg-adgya,
Hogy férfiú vólna, azt-is meg-tagadgya.

Üllyön a' Tsínosra, vagy-is a' Rigóra,
Mert ha fel-ül ezen kemény ízájú lóra,
Bizonyára éri bóldogtalan óra,
Tsudállom, nem halgat ennyi kérő szóra.

Nem alája való, minden Tiszt mondotta,
Héjába vólt a' szó, magát meg-baklotta,
Mivel nagy lovasnak ő magát tartotta,
Nem farkány, sem ördög, ezeket szóllotta.

Vég-

Végtére Tiszteket kértem, vigyázzanak
 Reája főképpen, hogy ne nyargallyanak,
 Tsendessen járjanak, ne kiábállyanak,
 A' Tsintalanfágnak most békét hadgyanak.

Ki-hozták a' fakót, fel-ült a' hátára,
 Mert fel-ülni enged't szépen ő magára,
 Szerentsét kívántam fejére, 's úttyára,
 Keresztekét hánytam végre indúltára.

El-mentek, én pedig az íráshoz fogtam,
 A' Szuperiorról fokot gondolkodtam,
 Írásimat mihent végére hajtottam,
 Katonát válaszfal vízfza botsájtottam.

Egy belső indulat nyughatatlanított,
 Melly gondolkozásra engemet indított,
 Szuperiort féltém, azért hábarított,
 Hogy Tisztekkal vagyon, tsak a' bátorított.

De tudtam, hogy ők-is, nagyon tsintalanok,
 Nyargalózni fognak, léznek gondatlanok,
 Kiket iffiúfág éleszt, mind olyanok,
 Ezek-is mint mások, tsak olly ártatlanok.

Frissen két lovamra nyergéket vettettem,
 A' Tsínost utánnam lassan vezettettem,
 A' Rigómon magam tsendessen ügettem,
 Allyig ezer lépést Qvártélyomtól tettem.

Látom Szuperior, mint a' szél, úgy nyargal,
 Úgy megy, kit mint Tatár hajt, vagy Török farkal,
 Lába lóginyázott, verte fakót farkal,
 Ha le veti, mond'tam, nyakát szegi, 's meg-hal.

Mind a' két Kengyelét, lába el-vezettette,
 Kezébül a' Kantár szárt ki-eresztette,
 Kalapját fejbül rég már el-ejtette,
 Tsudáltam eddig-is hogy le nem vetette.

A' Tisztek utánna lovok halálába
 Jöttek, de nem értek koránt-is nyomába,
 Mert fakóm nem futott, hanem vólt száltába,
 Meteus lova sem vólt ilyen futtába.

A' szántó-földeken rúgta a' rögeket,
 Szikrázott patkója a' hol ért köveket,
 Szökdöste árkokat, 's a' magos gyepeket,
 Griff madár sem tézzen ilyen szökéseket.

A' vólt jó, hogy ő a' nyereg kápájába
 Ragaszkodott, 's tartá keménnyen markába,
 Lankadott ereje, láttam, két karjába,
 Le-kell esni néki, gondoltam, héjába.

A' mint ezt gondoltam, a' levegő égbe,
 Láttam, hogy már repül, nem ül a' nyergébe,
 Mint Icarus le-is esett egy semlyékbe,
 Hal' Istennek még-is nem esett mélységbe.

Min-

Mingyárt itt minnyájan mellette termettünk,
Véltük, hogy tán lába ki-tört, meg-íjedtünk,
De maga fel-állott, azon örvendettünk,
Mindenképpen rajta itt már fegítettünk.

Egy a' fárt törölte Reverendájárúl,
Más vízzel mosta-le azt ábrázattyárúl,
Füvel a' Katonák törlek farujárúl,
Szépen le-fésülte egy azt a' hajárúl.

Szóltam hozzá: de nem adott feleletet,
Hanem nagy szemeket reám méréfzgetett,
Gondoltam, sérvést nyert, mert nagyon refzketett,
Vagy-is azért nem szól, mivel meg-íjedett,

Így! lévén a' dolog, leg-jobbnak tartottam,
Ha Kotsin fog menni, meg is szólítottam
Itten egy Katonát, nyargallyon, hajtottam,
Postilionommal jöjjön-ki, mondottam.

Hogy a' Szuperior e' szókat hallotta,
Nem kell nékem Kotsi, ezeket mondotta,
Látom, itt a' szürke, rá ülök szóllotta,
Talán Kotsin menni szégyennek tartotta.

Nagyon meg-örültem, halhatván fzőzattyát,
Kívántam mindenbe tenni akarattyát,
Veszteni-is kezdé szívem már bánattyát,
Hogy baja nints, áldom mindeneknek Attyát.

Kér-

Kérdém ; hogy mondgya meg, fájdalmat érez-é?
Éret vágni rajta ha nem kellene - é ?
Valamelly tincturát ő bé nem venne-é?
A' melly bágyadtágát meg-erősítené.

Szóllott: az Istennek adasson ditsőfégy,
Kegyelme meg-tartott, és szerentsétlensfégy
Engem épen nem ért, hanem az ijedtsfégy
Oka, hogy szívemre izállott erőtlensfégy.

A' Tisztekre nézvén, szóltt: *Vos heluones,*
Az ember élete nem tudgyátok, mit tesz,
Azt tartjátok, hogy ha ember vész, veréb vész,
És helyette pontba mingyárt más ember lesz.

A' lovam zabláját mért meg nem kaptátok,
Mind ördög az anyyát, hogy visz, jól láttátok,
De veszedelmemre ti csak szát tátátok,
Veszzen ilyen adta Papja, tán mond'tátok,

Igen bizony, szóltak; ki mondá: a' Fakó,
Hallottam, hogy jól futt, 's felette szaladó,
És hogy eleibe nem-is hághat más ló,
Mingyárt meg-futtatom, 's meg-tudom ha való.

Nem de fokszor kértük, hogy eztet ne tegye,
Szerentsétlen léfzen, szívére azt vegye,
Tudgya a' Rogement, tudgya egéiz megye,
Mint ragad, ha éri a' farkantyú hegye.

Sarkantyújanintsen, azzal nem döfhetted,
 De a' két farkával, láttuk mint ütötte,
 Mind a' két oldalát szüntelen döngötte,
 Lotyogott a' hátán, mint Pap ott úgy ülte.

Sött mikor meg-lódúlt, azt észre sem vettük,
 Tudtuk el-ragadgya, mi-is erefztettük,
 Azért lovainkat, de bé nem érhattük;
 Leg-alább kalapját a' földről fel-vettük.

Így jár, a' ki maga akarattyán indul,
 És minden rosz lovas a' földre le-is-húl,
 Elysiumon is, jó hogy nem jára túl,
 Jobb ha olvasóhoz, mint kantár szárhoz nyúl.

Nevetett, és szóllott, ti nagy Lurkók vagytok,
 Láttjátok bajomat, békét még sem hagytok,
 Lovaglásomba-is engem ótsároltok,
 De meg-vallom, igaz, valamit mondotok.

Kétkelkedtem, hogy olly kemény vólna szája,
 Láttom, hogy jó erős szájába zablája,
 Gondoltam, karomnak sinsen még hibája,
 Meg-tartom, tán nem lesz Plútó viperája.

Mostan immár mondom, nem ló hanem Sárkány,
 Az oroszlánynál-is erősebb alkotmány,
 Lett vólna előtte bár korlát vagy párkány,
 Ált szökte vólna azt, valamint vilámlány.

Vitt-is ő engemet olyan sebesféggel,
 Hogy két szemem meg-töltkönnyel letétféggel,
 Ágyú golyobis sem megy olly erősféggel,
 Meg-is tölté szívem forró hevesféggel.

A' két fülem füttyelt, mert nagy szelet hajta,
 Már aztat sem tudtam, ülök-é még rajta,
 Bennem tsak a' lélek immáron sohajta,
 Olly nagy kínra hozott ezen veszett fajta.

De hova lett, talán még mostan-is szalad,
 A' mint velem futott, ha most-is úgy halad,
 És a' nagy futásba hogy ha meg nem szakad,
 Konstantinápolytól ma nem mezfze marad.

Szólt a' Hadnagy: othon már abrakját eszi
 Mert tettzik szájának az abraknak szefzi,
 Ha tettzik, hátára holnap meg fel-vefzi,
 Már nem fárba, hanem majd köre le-teszi.

Veszzen-el e' dühös Tzerberus fárkánnya,
 Az én testem soha többé ő nem hánnya,
 Üllyön rá olly hogy él, a' ki aztat bánnya,
 Majd végére jár ez, életét nem szánnya.

Szóltam itt: kértem én, ne üllyön hátára,
 Kemény szájú, juthat élete fogytára,
 De nem figyelmezett baráttya szavára,
 Le-veté, majd tsak nem jutott halálára.

Afzfzonynak és lónak hinni soha sem kell,
 Tele vannak ezek hamis erköltsekkel,
 Tsinnyán beretválni kelletik ezekkel,
 Tudni kell, hogy bírnak ők melly természettel.

Az Afzfzony Urának tsókkal kedveskedik,
 Pedig idegentül mellye tejesedik,
 Mézes szavaival mikor hízelkedik,
 Az Urához szíve akkor hidegedik.

Midön ött' szívének, és lelkének mondgya,
 Tzinkussára akkor van leg-nagyobb gondgya,
 Ezt tarttya okosnak, az Ura bolondgya,
 Holott a' Tzinkussa tán tsak világ rongya.

A' szép ló-is magát hadgya limogatni,
 Lehet főtül farkig testét tapogatni,
 Meg-engedi magát szépen patkoltatni,
 Meg-is nyergeltetni, 's fel-zaboláztatni.

Az Urat tsendessen fel-vefzi magára,
 Mintha lejtöt járna, úgy hág a' lábára,
 Kézf ő mind fétálni, mind menni tsatára,
 Semmi rofz erkölts nints írva homlokára,

De a' rofz természet hamar fel-indíttya,
 És Fantaziája vadlágra buzdíttya,
 Mihent rázza fejét, és fülét konyíttya,
 Addig hányta Urát, míg le nem hagyíttya.

De e' kotymány körül olly foká mit állunk,
 Üllyön a' szürkére, majd haza sétálunk,
 Nints mezfize a' falu, itten mit járkálunk,
 Még ma vígan leszünk, 's vígan vatsorálunk.

Mentiünk; 's itt a' Hadnagy a' lovát ugratta,
 Ki-ugrott alóla, azt addig zaklatta,
 Tettzett az én nékem, hogy ött' gyalog hagyta,
 Mert a' Szuperiort már nem vexálhatta.

Nevettük felette, ő meg irúlt pirúlt,
 Tsudáltam, olly könnyen hogy lovárúl le-húlt,
 Jó lovas léttére, hogy a' földön el-nyúlt,
 De meg-esett: lova futva haza indúlt.

Az Ordinántzomnak ültettem lovára,
 Mihent Qvártélyomnak értünk udvarára,
 Mondá: ötvent vágat a' lova farára,
 Mivel ött ki-tette világ tsúffágára.

Szuperior mondá: ezt mi érdemlettük,
 Nem a' lovak, hanem mi a' hibát tettük,
 Egy húron pendülünk, már most el-hihettyük,
 Én a' posványt, az Úr a' földet térdeltük.

Nem szégyen a' Papot, ha a' ló le-veti,
 Mert ritkán jár lovon, ezt könnyen teheti,
 De ha egy Katonát a' porba temeti,
 Nem ok nélkül már ött' a' világ neveti.

Vatsora felett-is egymásnak szemére
 Hányta mindenike, a' mi jött nyelvére,
 Hogy a' Szuperior jött megint kedvére,
 Örültem, aludni el-mentünk végtére.

Más nap a' négy Tisztek tölem bútsút vettek,
 Mivel a' Mustrához ők - is készülgettek,
 Szuperiorral-is szint eképpen tettek,
 Meg-kövezték; hogy ők vele enyelgettek.

Szuperior nálam még ött nap múlatott,
 Szerette, békével hogy favót ihatott,
 De még jobban aztát, hogy lovagolhatott,
 És hogy itt fenkitül nem háborgattatott.

Ez ött nap minden nap kétszer ült fel lóra,
 De nem mert fel-ülni többé a' fakóra,
 Hanem a' szürkére, avagy a' rigóra
 Üle, és míg sétált, bé-tele két óra,

Hogy az arany érre jobban van, mondotta,
 A' farzsába-is ött' itt még nem bántotta,
 Pedig Kereft tsontyát fokszor úgy rántotta,
 Hogy nagy fájdalmába könnyeit ontotta.

De a' hatodik nap, a' mint el-érkezett,
 Kávé után velem öszve ölelkezett,
 Bútsúzott, meg-tsókolt, fogott velem kezét,
 El-ment; otthon lenni az nap igyekezett.

Árván hagytak : éltem megint únalomba,
Mert vendég ritkán jött ezen Qvártélyomba,
Hogy ha nem olvastam, fok gondolatomba
Gyakorta Morpheus merített álomba.

Így töltöttem én itt harmad-fél esztendőt,
Minden társasfágtúl, 's barátfágtúl meddőt,
A' nagy únalomtúl jó hogy szarvam nem nőt,
Ezek után immár értem vígabb időt.

Míg pedig itt laktam, más történeteket
Nem értem; azért-is le-írtam ezeket,
Örvendek azoknak ha töltöm kedveket,
A' kik gyönyörködnek olvasván Verseket.

*Költek Tekéntetes Nemes Beregh Vár-
megyébe a' Tisza háton, vagy-is al-
ma huppanáson Badalai Qvárté-
lyomba 1765. esztendőbe.*

Igaz Szeretetnek hármass kötele,

a' mellyel

A' midön Tekéntetes, Nemes és Nemzetes Pókateleki Kondé Nepomucéna Aszszony, Tekéntetes, Nemes, Nemzetes és Vitéztlő Otskói Otskai Ferentz Úrnak, kedves élete Párja, maga nevének Szent Innepe napját üllene, imígyen kötötte-meg Gróff Gvadányi József Magyar Lovas Generális 1738. Efstendöbe, Iker havának 15. napján.

Szent Nepomuk napját,
Istennek áldását,
Soha se érhessed,
És ne-is vehessed,

Gyakorta érhessed,
Böven-is vehessed,
Szívednek fájdalmát,
Istennek haragját.

Rajtad a' nyavalya,
Kereft, járom, iga,
Szüntelen maradgyon,
Minden uralkodgyon,

Soha se maradgyon,
Ne-is uralkodgyon.
Istennnek áldása,
Rajtad Szent malasztya.

Mutzka vagy, de ne légy,
Réft te soha se végy,
Isten országában,
Paraditsomában,

Az ördög markában,
Pokolnak kinnnyában,
Öökké vígadgyál,
Mindég uralkodgyál.

Meg-vallom, hogy ezen Verseimet, leg-alább harmintz esztendőök előtt munkáltam, és több név napokra-is alkalmaztattam, sok kezeken meg-is fordúltak, láttam-is, hogy mások-is magokénak tulajdonították, én pedig nevettem.

Sokaknak Kérésére

E G Y S Z Á N K A Z Á S N A K

két sorú Verseken tett

L E - I R Á S A.

*a' melly tartatott, Hal-havának 24. napján, a' Verseken
pedig költek Kos-havának 10. napján 1788-ban.*

Fársáng három végső napja el-érkezett,
 Bachusnak áldozni minden igyekezett.
 Egy Uri ház főkép ezen nagy Innepre
 Fel-készülvén vára feles vendégekre.
 Ezek olly számmal is oda fereglettek,
 Hogy velek szobái majd mind tele lettek.
 Égett-is a' szent tűz mingyárt konyhájába,
 Áldozat lett a' mi vólt Kamarájába.
 Mészárszékből az Úr ezt szaporította,
 Majorjából a' fok barom-fit hordatta,
 Pohár-széken forba áltak a' lámpások,
 Örült fok szív, mivel nagy vólt ragyogások.
 Főkép olyan torok, melly vólt Hectikába,
 Örvendett, hogy része lesz e' Patikába.
 Palota közepén építék az Oltárt,
 Tsak az áldozatra már itten minden várt.
 A' Templom szolgái ezt fel-is hordották,
 Márminden készen van, Uroknak mondották,
 Ki-is vendégivel le-ült körülötte,
 Áldozattját szívből, ő velek közlötte.
 Ajtatossan folyt ez; és vala szentléges,
 Mivel minden gyomor vala egészséges.

Főképpen áldatott azért Bachus neve,
 Mert finom, 's édes vólt gyümölcének leve,
 Fel-is gyullasztá ez hamar a' szíveket,
 És pirosra festé a' halvány színeket.
 Egy új magyar Chórus azomba bé-jöve,
 Melly több buzgófényt még beléjek löve,
 Mihent szép nótákat ők penderítének,
 Fohászokodásokra mingyárt gerjedének.
 A' fiatal lábak leg-inkább vízkedtek,
 Tsak őket halgatták, már nem ittak ettek.
 Óh! az áldozatnak bár tsak lenne vége!
 Szóllottak: mivel már tántzra szívek ége,
 Öregebbek el nem hagyták a' helyeket,
 Körül járattatták vígan a' kelyheket,
 Ki fok bűnbe vala, úgy üresítette,
 Hogy már mint döglő juh, szemét merezfzette.
 De ugyan tsak minden folyt szép nyájassággal,
 Mindenhez Ház Ura lévén barátsággal.
 'S hogy vendégeinek még jobb kedvet tégyen,
 Szólt: szükfég dél után hogy szánkázás légyen.
 Gyertyák világánál a' Bál tsak kezdődgyön,
 És illy rendtartással ez Innep végződgyön.
 Jónak állítottak ezen gondolatot,
 Mert Bachus szent Lelke már beléjek hatott;
 Fel-is költek hamar ők az áldozattól,
 Kényszerítették-is a' nagy poharaktól,

Mert

Mert a' szent áldozat fel-fujta gyomrokat,
 'S mivel igen gyakran öbliték torkokat,
 Ki ide, ki oda bűn óldozására
 Futott; esmérete ki-tisztítására.
 Ki-menvén buzgóan mingyárt-is tisztúltak,
 A' halálos bűnök darabonként húltak.
 De a' botosánandók szélnek eresztettek,
 Örvendettek, hogy így meg-könnyebbülhettek.
 Vízíza-tértek, és egy szobába bé-gyültek,
 Mivel buzgóágtól nagyon meg-hevültek,
 Azért Arabs babnak levevel magokat
 Enyhíték, 's el-végzék ajtatosfágokat.
 Az alatt tizenhat szányok rendeltettek,
 Az Innep vóltához fel-ékesítették,
 Edgyike Tzethalnak lenni lázattatott,
 Másika meg Syrént úzásba mutatott.
 Argonautákat egyre ábrázolták
 Úgy; mint midön ezek Colchist meg-hódolták,
 Emez Phaëtonnak lenni képzeltetett,
 A' más meg, hogy Gálya vélna, ítéltetett.
 Egy pedig ki-metzve úgy vala, mint Sárkány,
 A' mellynek torkába lángozott villámlány.
 Vólt olly-is, hogy vélnéd, mintha szarvas futna,
 A' melly azt kívánnya, hogy forráshoz jutna
 Leg-szebb vólt, a' mellyet Neptunusnak hívtak.
 Ezen vízi Nymphák az habokkal vívtak.

A' ki

A' ki ki-gondolta művöket, vólt nagy ész,
 Ki pedig munkálta, vólt mesterféges kéz.
 Az első 's utolsó köz szánok valának,
 Tsak a' Muzsikások ezekre szálának.
 Rajtok vörös, fejer, zöld zászlók lobogtak,
 Kibe négy lovakat, kibe kettőt fogtak.
 A' mellyek szörökbe nagyon különböztek,
 Mellyért-is a' nézők szemekbe ütköztek.
 Sok almás kék vala, némelleyike babos,
 Sok mint a' Márvány kő, olly formára habos,
 Arany színű Pejek, fekete serényel,
 Szint illyen farkakkal tele vóltak kényyel.
 A' szarvas fakók-is tsínosak valának,
 Büfzkén lábaikkal mindég kapálának.
 Setét Pejek pedig vóltak piros orral,
 Senki rájok szemmel nem nézett komorral.
 A' fárgák homlokán mint tsillag fejer fólt,
 Vagy illy szín hoszszú Hóld orrokig vonva vólt.
 Feketéknek térdtől fejer vólt négy lába,
 Mintha öltöztették vólna harišnyába.
 Vas Deresek pedig fekete fejekkel,
 Szépfégért küfzködtek a' szeretsenyekkel.
 A' vörös Deresek Rózsát képzeltek,
 Zsufa Fakók nyíló Hajnalt jelentettek.
 Almás szeg fárgáknak, len-szín vólt a' farkok,
 Hasonló serényyel bé-takarva tarkok.

Mint

Mint Leopárd olly vólt, Bontáknak a' bőrök,
 Seregély szürkéknek, vegyesedett szőrök,
 Fejérek fénylettek mint a' szironyos hó,
 Mind ezek közt nem vólt, egy-is gatsiba ló.
 Ezek közt Hazája foknak vólt Persia,
 Soknak Ázsiába fekvő Cirkásia,
 Születése földgye, mellynek vala Erdély,
 Ki-tettzett: mert szép vólt, tüzes-is, és kevély.
 A' kos orrúakat Neápolis szülte,
 Nagyfágokon minden szemnek lett el-hülte.
 A' barna Pejeket Madritba szerzették,
*Grand de Espangnyok*tól drága pénzen vették.
 Sok került Moldvából, 's Havas all-földgyéről,
 Ukraina, 's Lengyel Ország mezejéről.
 Tsikószták fokakat Hazánk fok pusztáján,
 Hortobágy, Banátus, Mező hegyes táján,
 Mellyeket a' Pesti, 's Györi Vásárokon,
 Meg-vettek az Urak, nem óltsó árokon.
 Tündöklöttek rajtok a' drága szerfszámok,
 Phrygyiai munkák valának fok hámok.
 Sok pedig látzatott olly ékes munkának,
 Hogy művének lenni tarták Arachnának.
 Az atzél pléheket Angliából hozták,
 Ezüstből valókat Párisba dolgozták.
 Ezekre nagy 's apróbb, fok tsörgöket vartak,
 Fejér Medve bőrrel, fok lovat takartak.

Orofzlány bőrrel-is némelly bé-fedetett,
 Kire pedig Párdutz, vagy Tigris tétetett.
 Fejeikre raktak magas bokkrétákat,
 Ingottak, mint mikor szél hajt vitorlákat.
 A' mint már minden szány, eképen fel-kezült,
 Melly vendégnek mellybe bé-ülni tezett, ült,
 Itt az első szánba ültek Trombitások,
 Rez Dobossal: nagy vólt az ő lörmázások.
 Mint Madarnak félszékét a' végsőt építék,
 Mohokkal, 's zöld fenyü gallyakkal szépíték.
 Ebbe a' Tzigányok bele kukorodtak,
 Mert Vurst szányon ülni ők nem bátorkodtak.
 Mint Rigó fiaknak, látták tsak fejeket,
 Tsókáknak-is lenni képzeltek ezeket.
 A' Frantzia marsot szünet nélkül vonták,
 Hogy hallattassanak, szájjokkal-is mondták.
 Az Úrnak házától így el-indulának,
 Elöl a' piatzon, fel 's alá forgának.
 Felette sebes vólt ezeknek forgása,
 Helenának az ő el-ragadtatása
 Képzeltetett tölök: szépen-is mutatták,
 A' ház Kis-Afszonyát mivel el-ragadták,
 'S Párisnak vetették ötet az ölébe,
 Mintha üldözőktől ez vólna féltébe.
 A' szányok Várasból ki-fzaladtak vele,
 A' fok nép utánnok itt futásra kele;

Nézte:

Nézte: egy nagy réten, ők mint nem forganak,
 Borostyánt fejekre egymásnak osztanak;
 Mivel Helenával nyertesekké lettek,
 Ellenségeiken diadalmat vettek.
 Közel ezen réthez vala egy széles tó,
 Mellynek jegén immár el-olvadott a' hó.
 Mert Titán magassan nyárgalt már az Égen,
 Majd egy arasznyi víz vala itt a' jégen.
 Nem vólt mély, egy réfnyt mért tsak vize nyárba,
 Sártsák úsztak benne, és békák a' sárba.
 Ők nagy bátorfággal e' tónak jegére
 R'á hajtottak; 's a' mint értek közepére,
 Dirib darabokra a' jég töredezett,
 A' lovak szemébe a' víz fetskendezett,
 Ropogástól, 's ettől, nagyon el-bódúltak,
 Itt egy ló, 's ott egy szány, a' vízbe fordúltak.
 Nagy lett itt a' lárma, nagyobb az ijedtség,
 Mert vélték, hogy sok öll vólna itt a' mélyfég;
 És hogy el-merülnek ennek az öblébe,
 Fognak mingyárt jutni Abrahám keblébe.
 A' jég darabokkal a' lovak küszködtek,
 Vágták lábaikkal, hortyogtak prüszfözögtek.
 Végtére lábokkal hámba keveredtek,
 Szánnyaikkal jobbra, 's balra tekeredtek.
 Kevés szány-is vala, a' melly fel nem fordúlt,
 Páris, Helenával, többi-is vízbe húlt.

Lehetett itt látni fok fetét Ecclipsist,
 Minden féle színű papir masé pixist.
 Olly fejér tükröket, mint az Alabastrom,
 De ijedt szívekre szükség vó t a' flastrom.
 Futva-is ment a' Nép itt segítségekre,
 A' Dámákat mingyárt fel-vették kezekre.
 Ki-emelvén őket a' tónak partyára,
 Örültek, nem juttak éltek vég pontyára.
 Sok Gavalér köztök mind addig mázskála,
 Ki-jöttére útat míglen nem találta.
 Mint Zsákot parasztok hátokra fel-vettek
 Sokakat: jég közül a' szárazra tettek.
 Itt addig habutzkolt a' Tzigány Chorus-is,
 Szerentséssen míglen ki nem jöve ez-is.
 Ki-pökték szájokból a' farat és jeget;
 Hogy oda nem vesztek, áldották az eget.
 Szóltak: szent Léleknek az ő fúgárlása,
 Mentet-meg haláltól, 's szent János áldása.
 Szeretnek bennünket a' szűz szent Angyalok,
 A' tóból, 's jég közül jöttünk ki általok.
 Fogadást-is tettünk: szent Létániára
 Hogy pénzt fogunk adni, érvén Galanthára,
 Azok' Nóta fáji épen meg nem áztak,
 Mert mint két szemekre azokra vígyáztak,
 De annyát mindenik annak káromlotta,
 Ki szánkázni jégen első javaslotta.

Végre a' Paraszatok már tsak a' lovakon
 Segítettek, 's a' fel-fordúlt fok szánakon.
 A' jegek két felé tolattak rúdakkal,
 Ezek közt mehettek bátran már lovakkal
 A' Kotsisok: mivel út vala munkálva,
 Mert minden jég darab el-vólt tafzigálva.
 Kínálás nélkül-is a' szánakba ültek,
 A' Városba mint a' vert had, úgy repültek.
 De nem vólt ez tsuda, mert nagyon meg-áztak,
 Mint a' nyárfa levél dederegtek, 's fáztak.
 Sietett mindenik maga szállására,
 Mert szükségek vala a' száraz gúnyára.
 Tsak más fél óra múlt, megint edgyütt vóltak,
 A' tón mint szánkáztak, már tsak arról szóltak.
 Nevetkezve hányták egymásnak szemére,
 Mint buktak jég közé, 's a' víz fenekére.
 A' fok nevettséghez leg-inkább az járúlt,
 Minden Dáma minő portékát hogy árúlt.
 És hogy tán ezekbe estek-is nagy károk,
 'S majd nem találkoznak meg-vevő kalmárok.
 Sok Gavalér rólok, tsintalanúl beszélt,
 Mellyért minden Dáma ellenek fel-is kélt,
 Egy mondá: ezt láttam; íjedtébe hogy sírt,
 A' más meg el-ájúlt, mert magával nem bírt,
 Más mondá: ezt láttam, kezét öszve tette,
 Parasztot úgy kérte, míg hátára vette.

Egy meg contritiót tsinált, imádkozott,
 Háll' Istennek itt van, még el nem ká rhozott.
 Jaj szóval edgyikét hallám, mint bútsúzott,
 Mikor a' jég közé a' szánnyából. tsúzott;
 Száz aranyat ígért edgyik Kotsissának,
 Ha nem hadgya lenni halál prédájának.
 A' midön leg-jobban így egymást vexálták,
 Húzd rá Latzi! első musikust kiálták.
 Mingyárt-is ő egy friss tántzot penderített,
 Mellyel minden fülbe ő úgy bé-tsendített,
 Hogy minden féle tántz egész virrattáig
 Tartott; ettek, ittak hajnal hasattáig.
 Ház Ura vagyonyát nem-is kéméllette,
 Valakinek a' mit tenni tettett, tette.
 Itt leg-ízerentsésseb Páris köztök vala,
 A' ki Helenáért majd hogy meg nem hala,
 Ezt ő házas társúl, el-jedzé magának,
 De hozzá-is szíve éget Helenának.
 Virágzó Májusnak az ő holnapjában,
 Fekszenek Himennek fel-szentélt ágyában.
 Tsak neve-is vala Bachus Ünnepe nek,
 Tarhatta ezt minden inkább Hímenének.
 Fájdalommal néze rájok itt minden szüz,
 Mivel mind ezekbe égett itt ilyen tűz.
 Helena mindenik kivánt vólna lenni,
 Ha lehetett vólna Párisra szert tenni.

Fáj szívnek, ha érez, e' szerető hevet,
 Még-is a' szerentse szemébe nem nevet.
 Így lett vége e' nagy Ünnep tartásának,
 Tsekély Verseimmel lett le-írásának.

A' midőn Méltóságos Obester Piatsek Károly ezen hivatalyára fel - emeltetett Méltóságos Gróf Erdődi János ö Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Barátommal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei szülemény, ezen tóti- zált üdvözlő Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Rajna Vize mellett fekvő Armaddhoz. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vize partyán, Mindszent havának 15. Napján 1794-dik Esztendőbe.

Meg tölt nagy Örömmel, Uherfzka Kraina,
 Víg hangzással rutsi, minden hegy, 's dolina,
 Viszkots! kiált Kazsdá Gyévka, minden fuhaj,
 Senki sem látt bedát, nem-is hallatik jaj.
 De főképpen tapsol, Trentsánska Stolicza,
 Az Hornyákok honnya, pohánkas kiszütza.
 Mars hadi Pan Bochnak, oltár építettett.
 V Trentsinye: a' mellynél el-énekeltetett

Chválime tya : mellynél Polyhakokkal löttek,
 MindGyedák, mindBabkák örömmel bé-töltek.
 Szintén eztet teszi, a' Nép Zsilinába,
 Rájeczbe, Varinba, Beczkov, Puchovába,
 Minden hosztyinázik, eszi a' kulyását,
 Tzinarral, meg-öntetett, Pohantsená Kását.
 Kedvel zab kenyérre, keni a' brontzáját,
 Tzankó tajtékjától, meg sem törli száját,
 Borovicskát ifzik, Vivat kiáltással,
 Alye precso? im így; povedál egymással.
 Bratre! uzs Oberster miénk nagy Pan Kraján,
 Ej vivat! pime ho, mert lett uzs velki Pán.
 Nagy Usztivost je to, egész Stoliczánknak,
 Nech ho Pan Boch zsvi, kiálni kell szánknak.
 Ale i zasluzsil, mert on vernye szolgál,
 Most-is pred Frantzúzma, jako Vityaz úgy át.
 Csujeme! hogy ugyan, Vityiná im pardusz,
 Mint a' Vág Vodába, az Vérekbe úgy úsz.
 I Turkom on dával, folyt Basáknak vére,
 Preto akasztatott, svati Krizs melyére.
 Ez a' pritsinája, hogy Trentsény Stolicza,
 Víg, és futki hangal, tele fok Ulicza.
 Pufztyi na dva Struni, fok Hlapinka kiált,
 Bocskoros fok Ancsa, már na tanyecz kiált.
 Ezt meg-halván én-is, ki ezeket írom,
 Öröömbe allyig, a' pennámat bírom.

Szür-

Szürke Hornyákokkal én-is azt kiáltam,
 Vivat! örömmel, örömet váltom,
 Vivat! meg érdemlé, régen ő már eztet,
 És nem tsak a' kitsint, de a' nagy keresztet,
 Vivat! éig hasson, szíves kiáltásom,
 Nem hólnap, de még ma lehessen Pajtásom.

---

*Tisztelendő nagy érdemű Baróti Szabó Dávid Pro-
 fessor Úr meg-írván nékem, hogy harmod napt
 hidegtelelésben vajlódna, ezen néhány verseimmel
 feleltem Levelére.*

*Kassa Városában garázdálkodó hideg ellen munkált
 néhány boszszús Versek. A' mellyek költek Sza-
 koltzán Szent György havának 24. napján 1794.
 Esztendőbe. .*

Hideg! látod; hogy már ki-nyílt a' szép tavasz,
 Kassán hát mért kullyogsz? mint róka, melly
 ravasz?

Talán meg-akarod főzni a' zsengeket?

A' felső bimbókat és több tsemetéket?

Vagy az embereknek ő egészségeket

Rontani? és tenni kegyetlenségeket.

Szabó Dávid Úrhoz minden harmad napon

Bé-térsz, hallom, 's nagy tsint téfzel e' nagy

Papon.

G 3

Meg-

Meg-rázod, és nyújtod minden erét, és int,
 Nem rettegsz? hogy ezért szenvedhetsz Gvi-
 lotint.

Ne véld, meg-hervasztod fok nyert borostyánnyát,
 Vagy-is meg-gyengítéd ő nagy tudományát.
 Ha azért irígyfég ezt veled téteti,
 Ő nagy lelküfége dolgotat meg-veti.

Te Kaján boszszúdat mért-is töltöd azon,
 Kiről mi Hazánkra áradott fok hafzon?
 És még most-is árad, mellyeket szül esze,
 Ritka főnek - is van illy találó nefze.

Bizonyfága ennek számos szép munkája,
 A' mellyeket ótsárl tsak az irígy szája.
 Tudgyad! az Istennek őtt kivált szeretik,
 Múzsák seregei mindenüt követik.

Ha ezek minnyájan ellened támadnak,
 Edgyes akarattal Vulkánusnak adnak,
 Ennek Brontessei majd ülöre vetnek,
 Jól meg-pörölyöznek, 's kochokba temetnek.

Így természeted-is nem marad természet,
 Te valóságodból lesz egy el-enyézfet.

Lódúly hát Kassárúl, meny Laplandiába,
 Vagy hol Rontó Pál járt, siess Kamtsatkába.
 Emely ott' jegedből tornyozó hegyeket,
 Rontsd-meg Zúzmaráddal a' nyíló rügyeket,
 De itt borzas fejü ne garázdálkodgyál,
 Boreásod fzele vigyen, 's takarodgyál.

Hogy így Szabó Dávid ágyából fel-kéllyen
 Meg-tért egészségbe fok esztendöt éllyen.

MÁSODIK DARAB.

*Mostan már fognak következni, ezen Folyó
Eszlendőbe munkált Verses Levelezéseim.*

Az első, Csízi Istvány Fő Strázsa Mester Úrral még most-is folytattatik. Én ezen tiszteletre érdemes Stabális Úrral való esméretségemnek Epocháját, harmintz esztendőknek, és talán többeknek-is el-folytára méltán tehetem. Ezen Esztendők alatt, valamint Háborúknak, úgy Békesfégnek idején a' szerentsés Fatum engemet gyakran vele öfzve férkesztetvén, nem tsak számos Oráimat, de számtalan Napjaimat-is nyájas társaságában töltöttem; a' ki-is meg-elégedésemet, szép, és jó erköltsivel, mértékletesléggel tellyes, 's tréfás nyájaslágával tetézte. Mellyekre való nézve, a' Kegyes Olvasó hozzája írott leveleimbe ki-tett dolgokról olly ítéllettel légyen, hogy azok közül némelleyeket én tsak nyájaslág kedvéért fogtam reája, hogy ez által több több okot adgyak nékie, a' velem való Verfelésnek folytatására, jól tudván aztat, hogy ő egy légyen Hazánkba a' jó ízléssel, a' szép Magyarlággal író Poéták száma közül való. E' mostani mun

káim közé, kevés leveleit iktattam bé, történhetik azomba; hogy idővel, még most-is folyó levelezésünket nyomtató sajtó alá szoríttatom. Jónak ítéltém mostanában második levelezésemet, a' melly is Mólnár Borbála Afzfzonyfággal vagyon, bővebben ki-adni, egyedül azon okra való nézve, hogy Hazánkba érdemes Neve, a' Verselésbe való nagy kézfége, sebes, 's találó efze, tüzzel, és jó ízléssel tellyes munkái, szóval; az ő Talentomának híre el-terjedgyenek. Ki légyen ő, nem látom szükségesnek lenni, hogy ki-tegyem, mivel azon betses munkája, mellyet 1792-dikben Sátor-ally Ujhelybe munkált, a' melly magában foglallya az ő életének igaz tükörét, kinek-kinek az ő kívánságát bé fogja tölteni. En magam-is, mind ezen szempillantásig szeményének esméretfégétől a' távol léttel miatt meg vagyok fosztatva, tsupán a' most említett szép tulajdonfágai által, a' mellyeket velem való levelezéséből tanúltam-ki, annyira reá esmértem, hogy minden tartózkodás nélkül bátran felőle ide tehetem, hogy Hazánk szép Neme között, ő tsak egy maga légyen, született ékes nyelvünkön Verselő Magyar Minervánk, hogy így-is esmeretfégébe estem, említett Fő Strázsa Mester Urnak köszönhetem, a' mint ez mingyárt alább ki fog lettzeni.

Fő Strázsa Mester Csízi István Ur, köttetlen szavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyúgodalomra Tokaj Várossába le-tette, egyszermind azon versekbe írti' levelét-is, a' mellyet Mólnár Borbúlának Sátor-allya Újhelybe írtt, közli velem, ezen Aszszonyfágtól vett válaszfzával egyetembe, a' mellyek íme következnek.

A s z s z o n y o m!

Arváúlt forsodnak olvasván Verseit,
 'S vizsgálván eleit, közepit, végeit;
 Ditsérem azok közt a' lassát járókat,
 Még inkább a' sebes lábakon ugrókat.
 Van ezekben ész, tűz, verselő mesterfég,
 A' mellyeket méltán betsül az emberfég;
 Van erő, a' szívet a' melly meg-mozdíttya,
 'S szenvedő forsodon szánásra indíttya.
 Szánlak jó Verselő; de vallyon most mint vagy?
 Örül-é már szíved? vagy még-is bútól fagy?
 Miként táplálódol? van-é jó élésed?
 A' mellyet érdemel verselő ízlésed.
 Bánom, hogy olly távol van tőlem lakásod,
 'S nem gyönyörködhetted, gyakrabban írásod.

Hol a' fzőke Bodrog bé-vág a' Tifzába,
 Ott nézek én ollykor Pegasus Kútyába.
 Merítettem hajdan én-is szép vizéből,
 De már zavaros lett, 's el-vesztett ízéből.
 Mert miólta Mársnak táborába szálltam,
 Abból meríteni nem fokszor próbáltam.
 Merítenék már most, de az ér lassan vér.
 Mert nem ösztönözi az elébbi friss vér.
 Le-tévén a' fegyvert, már nyugalomban
 Élek: de nem élek, restítõ álomban;
 Hanem társalkodom azokkal, kik vóltak,
 'S már nintsenek többé, mivel már meg-hóltak.
 Ezek tsepegtetnek olly virtust lelkemre,
 Melly mind hív õr-álló vigyáz életemre,
 E' léfzen Afzfzonym! míg élek vezérem,
 Ezt követve hiszem; meg-adatik bérem.
 Az a' bér, a' mellyért Jésusom öntött vért,
 Azt a' vért, a' mellyet bűnös lelkem ki-kért.
 Egy estvéli órán, tsak sietve írtam,
 Utólsó versemnek végzésével sírtam.

Ha keresed nevemet, tsak könnyen egy mada-
 ratska,

Sok szép Vénusnak melly rebdes ablaka tájján,
 Meg-magyarázza; de kérd tsupán egy syllaba
 hangján,

És hozzá egy I-t, ragasztani meg ne felejtsed.

Ezen Heroicum versekbe foglalt mesét én így fejtem - ki,
 A madárka Csíz, az I betűt hozzá téven, ki-jön ezen név Csizi.

*Molnár Borbálának, ezen levélre tett
Felelete.*

Jó Uram! nem tudom, mi indítá szíved,
 Hogy illy méltatlanhoz arányozod íved,
 'S szeretetbül hozzám repítéd leveled,
 Hogy bátorkodhassom barátkozni veled.
 Meg-tisztelél tehát, mint más Úri rendek,
 Melly nem várt újfágnak látásán örvendek.
 Örülök, hogy Múzsám nálad kedvet lele,
 Melly Melpomenével' tsak jajt énekele;
 Mellynek minden rendgye ábrázol bánatot,
 Bús Arethuzával tész könyv folyamatot.
 Melly nem zengedezhett Mennyei szép hangot,
 Meg nem tagadhatván az alacsony rangot.
 Együgyű lantya hát nem nyerhet érdemet,
 Mert nem haladgya-meg az Afiszonyi nemet.
 Mivel Apollónak nem járt letzkéjére,
 'S nem veheté úttyát Hypocrén vizére.
 Nem szemlélte Pindus árnyékos bértzeit,
 Sem kies Parnassus két szarvú teteit.
 Nem szophatta soha a' Minerva tejét,
 Nem tölté Phoebussal mulatva idejét.
 Tsak a' leg-együgyűbb vízi Naisokkal,
 Múlatt', 's a' tudatlan bértzi Páfztorokkal,

'S meg nem érdemelvén más Laurusokat,
 Szedegett mezei paraszt virágokat,
 Mellyekkel homlokát tsak úgy ékesíti,
 Ha őtt a' jó szívü ítélet segíti.

Mellyet, hogy jó Uram, te töled meg-nyere,
 El-boríttya fejét az öröm tengere,
 Gyönyörködik, hogy őtt' ally Múza tiszteli,
 Melly a' ditsőségnek Laurusát viseli.

Ez őtt' szeretettel keblébe szoríttya,

'S hogy vele versezzen, nyájasan szólíttya,
 Uram! szereteted meg nem hálálhatom,
 Hogy szívedre hatott emészto bánatom.

Azt kérded: mint vagyok? rá ez a' felelet,
 Éltem komor éjje váltott immár delet,

Az örök végezés várt napom fel-hozta,

Meg-hólt az a' féreg melly szívem kínoztá.

El-aludt az a' tűz, melly vólt gyötrő koha,

Az élet fok gondgya bokros rajtam noha.

Mert három gyermeknek nevelése terhel,

Nehéz gyenge válnak bírni ilyen terhel,

Nints pedig e' végre egyéb keresetem,

Varrással táplálom életek, 's életem.

De mind ez előttem tsak álomnak tettzik,

Hogy a' belső kínok szívemet nem mettzik.

Miólta szívemnek le-húlt rabló lántza,

'S bé-omlott víg kedvem el-kerítő lántza.

Lett

Lett azólta házam békeség Temploma,
 Mellyet nem rezkettett erőszak ostroma.
 Sőt kivánt szabadság strázsál fala körül,
 Ezt látván előttem, a' bánat-is örül.
 Valamint te írod, hogy a' hóltak pora,
 Halandóságodnak néma Præptora ;
 Melly ama nagy kintshez, virtushoz vezérel,
 Mellyet Jésus Urunk szerzett drága vérrel.
 Úgy én-is gondom közt, ezt fére nem tézsem,
 Hogy Jésus ölébe jusson kies részem.
 Hogy halandó féreg, halhatatlan vagyok,
 Ily elmélkedésen soha fel nem hagyok.
 Elmémben van, midőn éltemet táplálom,
 Halhatatlanságra ált vivő halálom.
 Illyen forsba élek, ha tudni kívántad,
 Méltó tisztelettel ki vagyok irántad.
 'S az a' Múza, mellyet méltóztatz ölelni,
 Már szeretetedrül kíván énekelni ;
 Az emberi szívet mert nagyon tiszteli,
 Mellyen az Istenség fúgárát képzei.

Tokaj 21. Jan. 1794.

A' madaratska nevét, nem igen tudtam ki-találni,
 míg Patricarius Úr, nékem meg nem magyarázta,
 Tsíz madaratska mivel házunkban nem tsivo-
 gott még.

Ezen

Ezen két leveleket mihent vettem, Fő Strázsa Me-
ter Csizi István Úrhoz mingyárt ezen levelemet
botsájtottam postán, mellynek foglalattját úgy
intéztem, hogy ez által kényszerítsem Molnár
Borbála Afzszonyfúgot-is, a' velem való verses
levelezésre. Ebbe tzelomat el-is értem, a' mint
alább ki-is fog tétteni.

Drága régi kedves, jó Vitéz barátom,
Hogy még most-is szeretsz, leveledbül látom.
Mert tudtomra adta, lakásod hol vetted,
Köszönöm, ősz fejem hogy meg nem vetted.
Tokaj tehát már most lakásodnak helye,
Jó hely ez: mert ott van Lycaeus műhelye.
Mellybe fajtolt mustnak fokkal jobb az ize,
Mint alatta folyó Bodrogh, 's Tisza vize.
Próbus Katonái tán fáit plántálták,
Mikor békesfégnék restségét útálták,
Ély ezen Nectárral, de mértékletessen,
Hogy dolgoz intézhesd mindenkor helyessen.
De hogy a' hóltakkal, írod, társalkodol,
Tán félsz? a' Halállal azért tusakodol.
Olly dologtól mért félsz? mellynek meg kell lenni,
Mint embernek; ennek zsóldod le kell tenni.

Nem

Nem egyszer láttalak Mársnak piattára,
 Vig kedvel ki-álni, fok véres tsatára.
 Ha akkor a' Halál meg nem rettentetett,
 Hogy most róla beszélsz, erre mi vehetett?
 Ama híres Fridrikh, Prussusok Királya,
 Kinek nagy tetteit a' világ tsudálja,
 A' Halálról így írt Kaith Fő Vezérének;
 Hogy adgya tudtára minden Vitézének:
 Hogy a' Halál árnyék, 's édes álom vólna,
 Azért a' fok ágyú bár durrogva szólna,
 Képzelődésétül meg ne rettenyenek,
 Hanem mint mindenkor, úgy vitézkedgyenek.
 Ha a' Halál nem más, hanem édes álom,
 Jól élvén örömmel, várhatom halálom.
 Jó Barátom! ebbe életem kövessed,
 Hogy idővel édes álmodat nyerhessed.
 Bánom, hogy sanyargat a' fájdalmas köszvény,
 De így szokott járni minden gazdag fősvény.
 Tudtál futva járni Maros-Vásárhelyre,
 Mert Vénus temploma épült ezen helyre,
 Most dagályos mérgét útnak kóstolod,
 Szifzegéssel, jajjal, im' ízét pótolod.
 Édes falatokat a' ki gyakran evett,
 Hörbölhet utánnok illy keserű levét.
 Cзыprus szigettyében ki gyakran áldozott,
 Így jár; mert Bálványkák előtt imádkozott.

Köszönöm! meg-írtad, társalkodásodat,
 Újhelyi Múzsával tett barátságodat.
 Olvastam hozzá írt' Verses leveledet,
 De tudod, esmérem, több illy remekedet.
 Hazánkba te munkád ditséretet nemzett,
 Nyilván tudgya eztet egész Magyar Nemzet.
 A' Szarándok Afzszony ennek bizonyfága,
 Mellybe bé óltva van elméd vídamfága.
 A' Sátor Újhelyi Múzsának munkája,
 Hazánkknak előttem leg-nagyobb tsudája.
 Örömmel olvastam szép ékes Verseit,
 Latra-is vetettem minden tzikkellyeit.
 Hízelkedés nélkül írom; hogy tsudáltam,
 Midön szavainak erejét vizsgáltam.
 Látzik elméjének, mind tüze, mind sava,
 Bár játékos, fontos még-is minden szava.
 Jól tudgya, hol buzog Castalius Kúttya,
 Gazzal még bé nem nyölt nála Pindus úttya.
 Tiszta Víz tsergedez zselyébes malmára,
 Láttya, ki ügyet vét az ő munkájára.
 Ditsérje Lipsia maga Gotsétnéjét,
 Magasztallya égis Verselő elméjét.
 Königsmark Gróffné-is, bár lantját pengette,
 Eszelős Verseit a' világ hirdette.
 Mi sem leszünk némák, 's bé nem fogjuk szánkat,
 Mellejek álítjuk Magyar Minervánkat.

Előbb

Eléb nyújtya ennek maga adományát,
 Apolló: fejére tévén Borostyánniyát,
 Mint azoknak; mivel ennek Verselése,
 Sikeresebb fokkal, édesb az ízlése.
 Bár több illyet szülne Nemzetünk szép Neme;
 Hogy lenne hazánknek több ilyen gyöngy fzeme.
 Sajnálom, hogy három gyermekit Varással,
 Kéntelen táplálni; az ég több áldással
 Ött' fel nem ruházta, mert így többre menne
 A' tudományokba: ha élelme lenne.
 Arachnát jól tudom, követi Varása,
 Himes munkájának, ritka lészzen mása,
 Mert kinél tele van, eszeléssel a' fő,
 Illik a' kezébe, mind a' penna, mind tő.
 Kérlek, jó Barátom, az ő szép Verseit,
 Küld-meg fejébül fült minden remekait.
 Mert ezentül lészzen, ő betses munkája,
 Kezembe vett pennám mutató táblája,
 Köfzöntsed Nevemmel, bár ött' nem esmérem;
 Öröké versellyen, mond meg, arra kérem.

*Költek Szakoltzán a' Morva Vize
 partyán Vak Béla Királytól
 építetett Városban 1794. Esz-
 tendőben Febr. Hólnapjának
 8-dik Napján,*

Csizi István Fő Strázsa Mester Úrnak ezen Levelemre változó egészsége miatt későbbre haladott Válaszsa ez.

Tokajban Kettős Havának első Napján 1794ben.

Generalis Uram ! minapi leveled,
 Minthogy a' Poésis születteték veled,
 Poésisi tüzzel egész nyájassággal,
 Érkezhén : el-töltem én-is vídámfággal.
 Azért-is még akkor válaszoltam volna,
 Ha Múzsám akkor-is, nyájaskodva szólna;
 A' mikoron a' test, erőtelenkedik,
 És az ér lassan vér, nem elevenedik.
 A' fájdalmas köszvény, és a' hurutolás,
 Már rég fanyargatnak; nehéz e' hartzolás,
 Mert tsak a' szenvedés az én hartzolásom,
 Úgy hogy alig lehet ollykor szunnyadásom.
 Ugyan tsak bár lassan vér a' Verselő ér,
 Tellyesítem már, mit parantsolatod kér.
 Tudniillik : Mólnár Borbála ki légyen,
 Tanúfágot róla, hogy vágyásod végyen.
 Én író tollának nézhén barázdáit,
 'S vizsgálóra véhén fok remek munkáit,
 Azok.

Azoknak hantyaian találék gyöngyöket,
 A' bölts elmének-is, méltán tetszhetőket.
 Hel conon termett elme virágokat,
 Nem-is találhatni más hegyen azokat.
 Görög Országba van e' hegy, a' mint írják,
 De a' miólta azt a' Törökök bírják,
 Mind a' kilentz Múzsák onnat el-távoztak,
 Mivel olly idegen Néphez nem tartoztak.
 Újhegyben szállottak ezek Borbálához,
 Az én agg Múzsámnak Verselő társához.
 Clio, Uranie, szép Polymniával,
 Euterpe, Melpomen, ékes Thaliával,
 Terpsycor, Erató, Calliope jelen,
 Vagynak itt minnyájan, Ösz, Tavas, Nyár, 's
 Itt űzi mindenik maga mesterfégét, (Telen.
 Erató mérsékli fzerelmetesfégét.
 Itt buzog szép tizta Castalius kúttya,
 Beotziába van, a' falakja, 's rúttya.
 Itt merít Borbála, Hypocrén vizébül,
 Hol ebbül, hol abból, hol Aganippébül.
 El-küldött Versei téznek bizonyfágot,
 Író tollam hogy nem mázol hazugfágot.
 Bizonyfágot, mondom, téznek szép Versei,
 Hogy Múzsáknak szentelt, források tseppei.
 Személyessen ötet én még nem esmérem,
 Azért tsak elméje tüzérül ditsérem.

Hogy szegény, azt tudom, szánom-is érette,
 Hogy a' mostoha sors abba helyhezette;
 Mert ha élelmére való bőven volna,
 El-híszem Múzsája fokkal többet szólna.
 Bár szegény, de még-is nagy az ő érdeme,
 Mert ennyire nem ment, még ő Magyar Neme.
 Valóban-is méltó volna segíteni
 Rajta, 's nyomó terhét meg-könnyebíteni,
 Bár a' kiknek vagyon módgyok, ne mú'atnák,
 Így több több munkára őket unfzolhatnák.
 Ki-adott munkája írja születését,
 El-mellőzöm azért annak ki-festését.
 Borbáláról mostan, én többet nem írok,
 Mert ötet jól festő toliál nem-is bírok.

Uram Generális! azt kérded: mért félek
 Az Haláltól? azért félek, hogy még élek,
 Ha élni meg-szünök, nem bánt a' félelem,
 'S semmi rettegéssel magam nem terhelem.
 De élvén, hogy félek, azt bűnöm okozza,
 A' lelki esméret, mert azt most halmozza.
 Harmintz, 's több esztendő ki katonáskodott,
 És nőtelenül élt, meg nem házasodott;
 Ha jó jegyző Könyvet hordozott zsebjébe,
 Avagy jól bé-zárta elme szekrényébe;

Vizs-

Vizsgálja: hol adott kezét Bellónának?

'S azon helyben míg vólt, élt-é Diannának?
Hová maschérozott onnat? ott meddig vólt?

Hány Vénust követő tsapodárokkal szólt?

A' harmintz esztendőök el-folyások alatt,
Hányszor tsabította-el a' nyaiánk falat?

Mind fel-keresvén azt, faját kebelében,
Nem hiszem, hogy a' félsz ne lenne szívében.

Könyü azt mondani, jól halfsz-meg, ha jól élisz,

De a' jó életen, többször rofszat tserélsz.
Rofszat tserélsz, mikor Vénusnak áldozol,

Aggott vénfégedben, mellyen sohajtozol.

A' kik meg-ítélnek azért, hogy én félek,
Egy hajóba ülök, azt tartom ő vélek.

Félek én, de bíztat a' Jépus érdeme,

'S reá n függesztetett könyörülő szeme.
Ezt érezve már most, mind elébb nem félek,

Mint ez előtt éltem, már úgy nem-is élek.

De hogy nem úgy élek, nem magamtól vagyou,
A' Kegyelem által, segítetttem nagyon.

Talám tsak azért-is nyujtatik életem,

Bünöm botsánattyát éltemben kérhetem.

* * *

Ma nyögő ágyamból, hogy fel tsámpáskodám,
Mi dologhoz fogjak, azon gondolkodám.

Úgy juta eszembe verses tartozásom,
 De nehezíté azt nagy hurutolásom.
 Nem-is terjeszkedik azért képződésem
 Mészfze: nem engedvén erőtlenségedésem.
 Bé-rekezstem hát ezt, illy buzgólagommal,
 Légyen az Úr Isten Generálisommal.

* * *

Zitsi: Anagrammát, e' névbül készítve,
 Nevem homályából, léfzen ki - derítve.

Ezen Válaszra írtt Levelem.

Szakoltza Iker havának 20-dik Napján 1794-dik Esztendőbe.
 Gróf Guadányi József, Magyar lovas Generális, Fő
 Strázsa Mester Csízi Istvány Úrhoz, Tokajba.

Az igaz hív Barát, nagy kints e' Világon,
 És az ilyen madár, üll tsak ritka ágon.
 Mert bár szembe magát sok Barátnak mondgya,
 Mint színeskedhessen, még-is leg-főbb gondgya.
 Igaz barátságna, erős-é? talp köve,
 És vert-é gyökeret? szívbe plántált töve;
 Leg-nagyobb próbája esztendők folyása,
 Mellyek alatt, ha nem történt változása,
 Illyen

Illyen barátságon, már ki - ki építhet,
 Még az írgyfég - is, illyt ki nem feszíthet.
 Mint Atlást az Égnek, le nem nyomja fúllya,
 Ez-is helyt áll, bár ki próbállya, és dúllya.
 Bóldog ember! a' ki illy Barátra akad,
 Mellynél a' barátság lántza meg nem szakad.
 A' kit bár Fátum vétt megszűze országokra,
 És kötelessége vízi fok dolgokra.
 Még-is Baráttjáról meg nem felejtkezík,
 Szembe nem lehetvén, vele levelezík.
 Fő Strázsa Mester Úr! meg hitt Achatesem,
 Velem társalkodó kedves Pyladesem!
 Te vagy az! a' kinek szíve nem változott,
 Bár személyed tőlem gyakran el-távozott.
 Te vagy az! ki velem, gyakran nyájaskodtál,
 Szavaidba foha nem áll-ortzáskodtál.
 Harmintz esztendeje el-múlt már, hogy esmérsz,
 Barátság Úttjáról, te balra még sem térsz.
 Nem térsz! fött teteddel aztat bizonyítod,
 Mivel gyakran hozzám leveled indítod.
 Most-is közfvény, Hurut, fúlyossan gyötrenék,
 Írsz: és tőlem el nem idegenítenek.
 E' szeretetednek tsalhatatlan jele,
 A' mellyel irántam szíved vagyon tele.
 Felőlem-is, vélem, olyan hiszembe vagy,
 Hogy ég szívem hozzád, 's barátságom nem fagy:

Hidgyed-is! hogy ez tsak, akkor fog el-múlni,
 Mikor a' testemet férgek fogják fúrni.
 Már most leve ednek én minden pontyára,
 Felelek: mellyeket így veszek pennára.
 Helybe hagyom mindent Mólnár Borbálarúl,
 A' mit írtz: mert én-is sok szép munkájarúl
 Már mostan esmérem, bár magát nem láttam,
 Tüzét elméjének, 's ízlését tsudáltam.
 Igaz! hogy Hazánkba, Nemének ő edgye,
 Ki érdemli, fejét hogy zöld Laurus fedgye.
 Apolló, 's Minerva, ötet meg-ízerették,
 Méltó-is! hogy ötet, magok mellé vették.
 Helicont el-hagyták, és Ujhelybe gyültek,
 Múzsaiak Múzsáddal a' hol egyesültek.
 Hypocrén Vizébül, most ott' meringetnek,
 Páfztori dallokat lantyokon pengetnek.
 Szerentsés vagy! mivel velek társalkodhatfz,
 Apolló Oltarán, gödölyét áldozhatfz.
 Mihent rá esmérnek tett sok érdemedre,
 Borostyán koszorút tesznek őfz fejedre.
 A' szerentse reám itten úgy nem nevet,
 Illy szép társaságba részem nem-is lehet.
 Én tsak Faunussokkal mostan társalkodom,
 Vad Druidesekkel erdön nyájaskodom.
 Csátés Morva vize, Castalinus Kútam,
 Ehez-is Zanóttal bé van növe Útam.

Najadesek abban koránt sem úszkálnak,
 Partyán a' Tóth Nymphák füveket kaszálnak,
 Nyalábbokkal vizzik azt a' teheneknek,
 Örvendnek! hogy tejet majd bőven fejhetnek.
 Illy durva társafág, szívem nem hódítja,
 Sőt mondhatom! Múzsám elméjét bódította.
 Verseit láttyátok, minő lengetegek,
 Mert fejét borítyák ködök és fellegek.
 Lantya fintsen néki, tsak fúvós dudája,
 Mellyért-is betsesseb Múzsátok Nótája.
 Mert ez szentforrásból, maga hangját veszi,
 Mikoron Apolló áldozattyat teszi.
 Kedves jó Barátom! ély köztök kedvedre,
 És én most felelek, több tzikkellyeidre.
 Írod: az haláltúl, hogy te tsak azért félsz,
 E' tündér világban, mivel még most-is élsz.
 Mellybe több helyeken, el-követtél több tsint,
 Félsz: ha meg-halsz, hogy majd, szenvedsz
 ér'te nagy kint.
 Prothoculumodba nagy azokrúl a' szám,
 És így erős-is lesz mind ezektül a' Vám.
 Melly Katona harmincz elztendeig hartzol,
 Az illyen ottan-is, hol nem szabad, fartzol,
 Mind ezek mardossák lelked esméretét,
 Féled! read jövő Egek ítéletét,
 Ezekre felelem: hogy búa ne merüly,
 Sőt, hogy még most-is élsz, tapsollyál, és örüly.

Mivel Excessusid még complanálhatod,
 És fok ravássidat jótskán le-róhatod.
 Tsak a' kis Bíróval te jó computust tégy
 Fogad-meg, hogy többé tilalmasba nem mégy.
 Maros-Vásárhelynek nem nézel szemébe,
 Sarlódat nem vágod ott más képébe.
 Staniszlovba sem fogsz Bozsenyitzát enni,
 A' hol tsávát látol, oda sem fogsz menni.
 Döngesd a' melyedet, bánd-meg a' mit tettél,
 A' tiltott almából hogy haraptál, 's ettél.
 Hid! az öreg Bíró, hogy meg fog engedni,
 De éltedbe fogol azokért szenvedni.
 Így ha e' világon dolgod complanálod,
 Dohányozva őszán várhatod halálod.
 A' mint veszem észre, a' complanáláshoz,
 Hozzá-is fogtál már a' bűn le-rováshoz.
 Mivel már a' köszvény szorított mankóra
 Donyhák közt pelyhezel, nem űlhetz-fel lóra.
 Nem-is agarázhatz. Ó Pænitentzia!
 Szenved! ez ideig tartó Szententzia.
 Mondom: szenved! fizesd! a' mivel tartozol,
 Így Elysiumba bé-is maschérozol.
 Lelked esmérete, szükség, tiszta légyen,
 Mert semmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
 Főkép arra vigyáz', hogy te vizsza ne ess'.
 Mert még a' vénnek-is szokott vettetni les.

De hiszen te töled már az ki sem telik,
 Mivel a' Virágot csak tavaszkor lelik.
 Ne véld Elyseum, hogy Mennyország legyen,
 Vagy Pokol, a' hová csak a' felma mégyen.

— — — — —
 — — — — —
 Elyseum azon gyönyörű, szép zöld rét,
 Megyéjén bár Céres, magot soha sem vét;
 Még-is a' gabona olly bővféggel terem,
 Hogy azzal fok Tárház, meg-telik 's fok verem.
 Myrhák, Aloesek, erdőket formálnak,
 A' fúgár tzedrusok, mint Tornokok úgy álnak.
 Terepék gallyait Zephirus ingattya,
 A' hangokat Echó köztök dupláztattya.
 Ezüst szín forrással a' kútak buzognak,
 Sziklákról sziklákra jádzodva zuhognak.
 Meg-érti' gyümölcstökkal rakva vannak a' fák,
 Setét árnyékiba, zengnek a' madarkák.
 A' fok virág neme bé-tölti a' szaglást,
 Mert mindég Május van, nem esmérnek fagylást.
 Itten minden fővény kolbászból van fonva,
 Óidal szalonákkal ház falak bé-vonva.
 Tokai, Sampaner, Burgunder, 's más borok,
 Ponts, Rozolis elég, nem szárad a' torok.
 Éjjel nappal főznek, sütnek a' Tractérek,
 Ételeknek pedig: köszönöm! a' bérek.

A' Ká.

A' Kávés házakba vagyon Lemonádé,
 Jeges italokkal Kávé, 's Tsokoládé.
 Ki Parolit tsinál, ki meg Bancó! kiált,
 Sok Spanyol duplát, más meg Szuverént vált.
 A' nagy Bál házakba, zeng a' szép Muzsika,
 Forganak a' szűzek itt, mint a' karika.
 Kinek mikor tettzik, mégyen agarázni,
 Mások meg erdőbe, kopókkal vadászni.
 Ki datzos paripán magát ugrattattya,
 Ki tzifra ruhába kényyét fittogtattya.
 A' Kandalló előtt fok meg dohányozik,
 Mivel már üdvözült, egy sem imádkozik.
 E' rétnek közepén, áll két roppant Kastély,
 Közöttök a' Hauptvacht, és ez a' Hauptqvártély.
 Egyikbe Mars lakik, melly aranybúl készült,
 A' másba Bellóna; ez ezüstbúl épült.
 Szóval, az itt való Öröké-valófág,
 Dinom dánom, mellybe nem lesz múlandófág.
 Már kedves Barátom, im elődbe adtam,
 Üdvesfégünk úttyát néked meg-mutattam.
 Egy kevésbé ugyan szoros, de nem röges,
 Vigyázva meny rajta, hogy újra el ne ess'.
 Szenvedgy e' Világon míg élsz, és itt tisztúly,
 Sok bagázsiával, kérlek! meg ne indúly.
 Így bátrabb lesz útađ, könnyen-is oda érsz,
 Szent Pajtársid között, hamar-is helyet nyérsz.
 Nin-

Nintsen a' Haláltúl tehát okod félni,
 Mert épen általa fogsz örömbe élni.
 Ó melly nagy örömmel fogunk mi bé-telni,
 Mikor ottan egymást meg fogjuk ölelni.
 Ha elébb oda érsz, rendely nékem szállást,
 Húsz paripáimnak istállót, 's jó állást.
 Ott van már Nováki, segítfégedre lesz,
 Ő ott régi Gazda, ér'tem mindent meg-tesz.
 De míg e' világon fogsz még fántikálni,
 Meg ne szűny Verseket én hozzám irkálni.
 Ha egyszer meg-érszük a' halálos fajtót,
 A' ki utánnunk jön, tegye bé az ajtót.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Tokaj Rák havának 7-kén 1794-ben,

*Méltóságos Gróf, és Generális Gvadányi Urhoz Fő
 Strázsa-Mester Csízi István.*

Generális Uram! tiszteltem Leveled,
 Mellyben jól meg-nyomtat, mint szoktat, ken-
 gyeled.

Mivel Pegasusod épen Szakoltzáról.

Hamar jött, vagy inkább, jött Aoniáról:
 Parnassuson készült olly ékes tsútárral,
 Mit a' Karbunkulus nem érhet-fel árral.

Vólt

Vólt fel-ékesítve, 's hozott fok gyöngyöket,
 Magát Apollót-is meg-kísérthetőket.
 A' maga Kúttýából hozott olly tseppeket,
 A' mellyek eleztik a' lankadt szíveket.
 Lankadtságomat-is elevenítette,
 Kegyesféged, újra, hogy ízelíthette.
 Valóban kegyessen énekled Nótádat,
 Barátodnak valván régi hív szolgádat.
 Szolgád vóltam, vagyok, és leszek míg élek,
 Hív tífzteletedben buzgólkodó Lélek.
 Parantsoly! valamit fel-ér tehetfégem,
 Azt tellyesíteni, egy fő nyeresfégem.
 Háládatosfágom soha fe felejtem,
 Bár tellyesítését ollykor későn ejtem.
 Hála az Egeknek! mankó nélkül járok,
 De a' hurutolás olly ízapos árok;
 A' mellybül ki-mászni eddig sem lehetett,
 A' fok orvosfág - is keveset tehetett.
 Verselő tollamat tsak lassan vezetem,
 Ezért; 's gyengébben mint van igyekezetem.
 Pegasus ugyan tsak nem tér - meg üressen,
 De nintsen oka, hogy felettéb siessen,
 Lassú lépésekkel hát tsak ballagdogál,
 A' mint gondolatom elméméből folydogál.
 Gondolatom vala, hogy mindent fel-vészek,
 Generálisomnak úgy eleget téfzek.

Betses Verseiben a' miket olvasok,

A' mellyek bár bõltsek, de még-is nyájasok.
 Nem bõltsekedhetem, de nyájaskodhatom,
 Máskép feleletem, most nem-is adhatom.
 A' mi most el-halad, máskor el nem múlik,
 Ha hurutolásom fokára nem nyúlik.

Írod: fok helyeken, követtem-el fok tsint,
 'S félek, ha meg-halok, érte szenvedek kint.
 'S melly Katona harmintz elztendeig hartzol,
 Az illyen ottan-is, hol nem szabad, fartzol.
 Nem mondok ellene, mert fokát vétkeztem,
 És én az ó embert, még le nem vetkeztem.

Akaratom vagyok, hogy jót tselekedgyem,
 De nem lehet: azon bár mint mesterkedgyem.
 És így az Excessus, nem complanálhatom,
 'S 'e' miatt lehetne leg-nagyobb bánatom;
 Ha nem complanálná azt a' Jésusi Vér,

A' melly szent Attyától nékem kegyelmet kér.
 Kér, nyér-is; nem lehet abba kételkednem,
 Máskép nem-is lehet hozzá emelkednem.
 Viszsa térek innét, de tsak nyájaskodva,
 'S tulajdon érzésem szerént gondolkodva.

Generális Uram, negyvenig-is hartzolt,
 Kérdeni nem merem, hol? és mennyit fartzolt?
 Kezet foghatok hát, Uram! tám veled-is,
 Mert valamint enyim, érzett kebeled-is.

Hát

Hát ha még érzésed lett a' kalaúzod,

A' lelki ismeret jármát velem húzod.

Többre nem-is terjed most nyájaskodásom,

Mert csak arra van leg-főbb iparkodásom,

Mennybe Jésumhoz fel-emelkedhessem,

'S az Elysiumot megszíze kerühessem.

Mert itt a' mint írod, nem-is imadkoznak,

Ha nem imadkoznak, tehát csak kárhoznak.

Értem a' Satyrát, de én valót írok,

Mert jobb képződésese', mint Lælius bírok.

Sőt ha Mennyországba nem imádkoznának,

Indulatim oda nem kívánkoznának.

A' mennyei Királyt, még az Angyalok-is,

Imádgják, 's tisztelik a' Seraphinok-is.

S leg-főbb bódogfágok, hogy őt imádhattyák,

'S színről színre őtet, a' mennyben láthattyák.

A' hová én már-is erős hittel nézek,

'S hogy oda juthassak, mindent úgy intézek.

Az Elysiumba le-írtt fok testifég,

Elöttem nem egyéb, tsupán csak semmifég.

De ha mint Satyrát, én eztet úgy vészem,

Kötteleségemet, e' részben meg-tészem.

Nováki Barátom, tudván már a' járást,

El-készíti, nem kell ott tenni fok várást,

A' parantsoit Qvártélyt, de én abba szálni,

Még nem kívánkozom; inkább fántikálni.

De

De nem azért, hogy itt, még több több bünt tegyek,
 Hanem bünt íratni hogy több időt vegyek.

Verseit tsak tegnap vévén Borbálának,

A' mellyek, mivel hogy én nékem szóllának,
 Néki válaszolni ez úttal sietek,

Hát képződésimbe tovább nem mehetek.

Tud ugyan ő írni, szépet magától-is

De ösztönösztetni, jó Baráttjától-is;

A' miről én néki írok tsak keveset,

Arra ő bőven ír, mint gyakran meg-esett.

Hát melly dolgoknak bőv magyarázásokat

Akarom; meg-írom én néki azokat.

Kedves elméjének, nálam szüleménnye,

A' gyönyörködésre: mert tündöklük fényre.

E' mú'ó világban meddig fántikálok,

Generálisomnak hűféggel szolgállok.

Ezen Válasz után írott Levelem.

Szakoltza Rák havának 24. Napjan 1794-dikben.

Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Úrhoz Gróf Gvadányi József Magyar lovas Generális.

Örvendem, kezedhez vetted leveletem,
 Mellybül ki-vehetted egyenes szívemet.

A' melly buzgóféggel hozzád viseltetik,

Mert tudgya; hogy töled viszont szerettetik;

Ne-is tsudáld, hogy jól meg-nyomtam kengyelem

Pegasusom döfte Sarkantyús szerelem ;

Mert a' barátságot szeretet nógattya,

Essen, menny-dörögjön, hogy fusson lógattya.

Mivel Pegasusom még Bæótiába

Nem vólt, nem lehetett, ő Anoniába.

Hanem Szakoltzárúl azzal hozzád jutott,

Dupla abrakja lesz, hogy olyan jól futott,

Hát ha Lybusának még lovával bírnék,

Személyesen hidgyed, hamar hozzád érnék,

A' melly-is Prágánál a' Fejér hegy főrül,

Siska hegyre ugrott egy végbe, egy körül.

Fel-vezetném én-is a' Kalvariára,

Itt ez jó magos domb: 's fel-ülnék hátára,

El-rikkantnám magam, 's a' Tokai hegyre,

Mint a' febes villám, úgy ugranék egyre.

Könyű vólna errül, a' Városba menni,

És Kedves Barátom szálásodon lenni.

Képzellém szívünkben mi miként újúlnánk,

A' midön egymásnak nyakába borúlnánk.

Sátor-ally Újhelybe innét edgyütt mennénk,

Ott' lakó Minervát, Ó mind meg-ölelnénk.

De mivel ez nem más, hanem képzelődés,

Nem-is követheti dolgomat végzödés ;

Azért leveledet újra elő-vefzem,

És foglalattyára, válaaszom így tefzem.

Hogy

Hogy én-is úgy mint te, eleget fartzoltam,
 Negyven esztendeig mivel hogy hartzoltam;
 Igaz: a' világ-is, jól esmér bennünket,
 Hogy eb-hájjal kenték a' mi al-felünket.
 De itt azon Kérdés, adgya magát elő,
 Mellyre tsak Edippus, lesz talán felelő,

— — — — —
 — — — — — 's a' t.

Jele Diannának, hogy többet szolgáltam,
 Mint te, 's Városokba, annyit nem sétáltam.
 Mint Infanterista te ezekbe laktál,
 A' hol nem vetettél, ottan-is arattál.

Én pedig mint Hufzár, a' rongyos falukba,
 Éltem mint Remete, kösziklák közt lyukba.

— — — — —
 — — — — —

Esett én reám-is Cupidótúl lövet,
 Melly Katonát nem ért, vessen reám követ;
 De nyila én belém mélyen bé nem hatott,
 Mellyért-is testemnek épen nem árthatott.
 Most már Excessusim lassan complanálom,
 De a' miket Te írsz, felette tsudálom.
 Írod Excessusid, nem complanálhatod,
 És a' miatt vólna igen nagy bánatod.
 Irgalmas az Isten, meg-halगत bennünket,
 Ha töredelemmel meg-bánnjuk vétünkét.

Példánk ebbe David, példánk Magdolna-is,
 A' melly jobbán függött, még azon Lator-is.
 Tsak döngesd melyedet, hidgyed, hogy üdvezülj,
 Az Elysiumba egy forba velem ülj.
 Mert ez készítettett, mint írtam, számunkra,
 Öröké tartandó víg boldogságunkra.
 Ezt pedig mint írod, ne véld, hogy femmifég,
 Hanem örök élet; boldogság, és szépfég.

— — — — —
 — — — — — 's a' t.

Szóval: Elysæum, nekünk mivelletett
 Katonáknak: és így Paraditsomunk lett.
 Hejába Barátom! bár miként rúgódzol,
 Velem edgyüt abba egy pritsen nyújtódzol.
 Mondásomat pedig ne véld Satyrának,
 Mert a' Prophéták-is errül így íranak,
 De én azt nem írtam, hogy nem imádkoznak
 Mennybe azon Szentek, kik ottan lakoznak.
 Sõt nagy buzgófággal, mondom, könyörgenek,
 Az Angyali karok, Szent! Szent! Szent! zen-
 genek.
 Hanem aztat írtam, a' kik üdvezültek,
 'S az Elysiumi réten öfzve gyültek,
 Nem imádkoznak: mert nints arra szükfégek,
 Mivel már meg-nyerték egyfzer üdvösfégek.
 Jó Barátom! hidgyed! ök-is éneklenek,
 És az útzák illy szép nótákkal zengenek.

* * *

Ez az élet! gyöngy élet!
 Ki meg-ölel, fel éled!
 Ide tekints nem oda!
 Itt a' lovas Katona!
 Ferentz Király Angyala!

Lehetnek-é? mond meg! ezeknél szebb dalok,
 Hald! Elysiumba ök-is már Angyalok.
 Énekelnek tehát, 's bár nem imádkoznak
 Egyfzer üdvözülvén már el nem kárhoznak,
 — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — 's a' t.

Te-is a' Templomba mentedet ha tettet,
 És szokástok szerént, szemedet bé-fedted,
 A' kalapod alól óldalt kanditsáltál,
 Mingyárt-is két felé complementet hánytál.
 Meg-botsás, nagyon bal ebbe ítéleted,
 Mert e' következést vonod ki, 's miveled;
 Hogy Elysiumba ök nem imádkoznak,
 Ha nem imádkoznak, tehát tsak kárhoznak.
 Hát Barátom! mikor te nem imádkozol,
 Te-is tehát akkor mindétig kárhozol?
 Illy Consequentiát rólad nem formálok,
 Söt jó Keresztény vagy, még a' mellet álok.
 Ugyan azért helyed lészén a' zöld réten,
 De a' meg nem esik még a' jövő héten.

Meg-tart még tovább-is az Isten malafztya,
 Hogy veiem verselhess, haláloed halafztya.
 Párka ollójának ki tsorbúlt az éli,
 Éle.ed fonalát tsak késsõn metéli.
 Slaifer pedig tudom, nem lakik Tokajba,
 Ki, ki-köszörülné; nem esel hát bajba.
 Míg fák levele-is a' földre fog húlni,
 Te nehéz hurutod el fog addig múlni.
 Tsak hidegen ne idd' semmi italodat,
 Éjtzaka melyedre takard paplanodat.
 Italodnak a' bor ötöd része légyen,
 Négy rész víz, melyedre hogy forrót ne té-
 gyen.
 Mikor ködös a' Nap, akkor ki ne fétály;
 Ha lehet, melly nedves, olly szobába se hály,
 Otthon füsöd a' makkot a' szeles üdõbe,
 Mert bé -szokott hatni a' szél a' tüdõhe,
 Ezek eledeli a' hurutolásnak,
 Fõképpen gátlói a' meg-gyógyulásnak.
 Probatum est. Ímé! itt a' Præscriptió,
 Éltessen az Isten! Barátom adió!

Erre adatott Felelet.

Tokaj Orozslány havának 4-kén 1794-ben.

*Méltóságos Gróf, és Generális Guadányi József
Úrhoz, Fő Strázsa Mester Csízi Istvány.*

Generális Uram! vettem leveledet,
 Örömmel olvastam; mint több remekedet.
 Tsudáltam a' Virtust maga szépségében,
 Generálisomnak szemlélvén versében.
 Verseidet épen mai postán vettem,
 Mellyekre tüstént e' feleletet tettem.
 Az igaz barátság az élet Nectárja,
 Ha tartós, nem fogy; főt nevedik árja.
 Harmintz két esztendő, el-múlt mint gondolom,
 Annak kedves ízét veled hogy kóstolom.
 Ezért nyitottam ki én-is kebelemet,
 Veled ítéltessem tselekedetemet.
 Mert képződélésim úgy jobban tisztúlnak,
 Ha verseid által gyakrabban újúlnak
 Magányoson lakván, vérem feketedik,
 Múzsám-is tsak mint vén, már úgy elmélkedik.
 Mint a' vén Hegedüs, dallom felejtettem,
 Mint vénhez illendőbb, lantom úgy pengetem.

Engem-is ringatott az a' gyönyörűség,
 A' mellynek a' vége, bánat, keserűség.
 Kerülöm ugyan már, e' hamis barátom,
 De ő Interest kér, veszen-is, úgy látom.
 Vészen-is mind addig, míg tart lehellésem,
 Mert tsak ritkán érzem meg-könnyebbülésem.
 Nem alszik, már vígyáz a' lelki esméret,
 Az első ítélet, majd számot-is kéret.
 Ezért a' halálról való gondolatom,
 Virtust gyakoroltat, magam jobbíthatom.
 A' bűn által vetett tört úgy kerülhetem,
 Ha ezt, hogy meg-halok, gyakran emlegetem.
 Lelkemnek keresem hát már nyugodalmát,
 Tsendessen szenvedvén, testem aggodalmát.
 Mint íram, ringatott az a' gyönyörűség
 Engem-is, a' mellynek vége keserűség.
 'S ítéleted szerént, többet azt ringatta,
 A' kinek a' fejét meg-kopaszíthatta.
 De minthogy én eddig még kopasz nem vagyok,
 Győzedelmeskedni rajtam nem-is hagyok.
 Sőt ha egyikünk-is meg nem kopaszodott,
 Ítéző elméd-is félre gondolkodott.
 Meg-szűnvén e' szerint, a' kopasz gondolat,
 Erősebb, 's igazabb lészén e' fontolat.
 Hány esztendő's bűnnek hordozod terheit?
 'S én hányig ízeitem gyönyörűégeit?

Generális Uram, többeket számlálhat,
 És így vállaimra, több tereh nem szállhat.
 Hogy Városon laktam, e' még nem elég ok,
 Az alkalmatosfág a' Városon bár fok,
 Mert a' társalkodás, Biliárd, más játék,
 Mellyet én-is üztem, mikor módot láték;
 Meg-tartóztatván a' gyalog Katonákat,
 Tisztelni felejtik sokszor a' Dámákat.
 De a' magánosfág titkos szugolyája,
 A' benne aggódót mind addig szurkállya;
 Míg Cupidó Nipla közepén talállya,
 A' mellynek fértését, kevés, ki meg-állya.
 Nem a' szolgál tehát többet Diannának,
 A' ki őrizője a' titkos szuglyának.
 Mert illy titkos helyre flet a' bünt tenni
 Minden; hát rám olly bünt nem lehetne kenni.

— — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — 's a' t.

Magamat ugyan tsak nem ártatlanítom,
 Sőt ellenem minden nagy perem indítom,
 Excessussaimat, miként igyekezem
 Complánálni: arról fellyeb emlékezem.
 Közfönöm azomba a' bölts útasítást,
 A' szent Könyvre, mellyből vettem tudositást,
 Nabugodonozor én ugyan nem vagyok,
 De mit ott olvasok, abból el nem hagyok.

Az Elysium itt nem emlegettetik,
 Más hely az; a' hová a' lélek vitetik.
 Olvasd-meg ez előtt küldött leveledet,
 Illyen értelemmel láthadd egy Versedet:
A' kandalló előtt sok meg-dohányozik
Mivel már üdvözült, egy sem imádkozik.
 Ha nem imádkozik, hát méltán kárhozik,
 Ide a' jó lélek nem-is kívánkozik.
 De annak értelmét a' mint most meg-rázod,
 Bár nyájassan, még-is böltsen magyarázod.
 Azt a' következtést, ha nem imádkozom,
 Nem lehet ki-hozni, hogy én-is kárhozom.
 Mert Elysiumba a' ki ment, a' nem él,
 'S e' mélységből soha szabadulást sem vél.
 Mivel Excessusit nem-is complanálta,
 Ditsért térfégedre azért lett le-száltá,
 Én pedig mint írod, még complanálhatok,
 Mert élek, azért-is oda nem szólhatok.
 Meddig pedig élek, kész léfzek versezni,
 'S mint tölem telhetik, veled levelezni.
 A' hurutolás-is kedvetlen vendégem,
 Tölem elébb álván, meg-jött egészségem.
 A' Præscriptióról el nem felejtkezem,
 Sőt értelme szerint élni igyekezem.
 Azon kívül, hogy bort iszom, mindég két részt
 Egészféssebb így, kolyikát sem tenyész.

Engedelmet kérek, hogy illy bátran írtam,
A' rám rakott terhet mert nehezen bírtam.

* * *

Ma holnap itt nyugszik, e' lesz éltém vége,
De Lelkemnek mennybe van az öröklége,
E' ditsőféges tziel felé, a' mint lehet,
Futok: hová minden meg-váltatott mehet.
Jól érzem, e' parthoz, hogy már közelgetek,
Mellyet félelmesen azért emlegetek.
Szégyenlem, rettegek, majd oda állani,
A' hol magamnak kell bűnöm meg-vallani,
A' Jésus érdeme, főt ha nem bíztatna,
Sokasodott bűnöm, rám átkot mondhatna.
Lelkem-is bár bűnös, bizonyfágot téfzen,
Hogy az ő forsa-is lesz a' kies részen.
'S tsupán azzal enyhül az halál félelme,
Hogy ingyen idvezít a' Jésus szerelme.
Bár bűnöm büntetni légyen igazfága,
De el-engedi azt szent irgalmasfága.
Ama szent Keresztrül foly az a' Kegyelem,
Melly hogy üdvözülök, el-hiteti velem.
Jésus a'! ki azon értem-is ontott vért,
Osztán szent Attyához, a'honnat jött, meg-tért,
Onnat fog el-jönni a' nagy ítéletre,
A' midön a' Világ jutt a' végezetre.

Ezen Válaszra tett utolsó Levelem.

Szakoltza, Mérték havának 2-dik napján 1794-dikben.

*Gróf Guadányi József, Magyar lovas Emeráüs,
Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Urnoz.*

Kedves, édes, drága, Fő Strázsa Mesterem!
 Hogy te barátom vagy, 's igaz hív emberem;
 Levelednek aztat bizonyította vége,
 Mert mikor ezt írad, szíved hozzám ége.
 Mivel írod, míg élsz, fogsz' velem versezni,
 És barátfágossan mindég levelezni.
 Hidd-is! barátfágod akkor petsételed,
 Velem barátoddal, mikor ezt miveled.
 Jól-is írod, hogy ez az életi Nectár,
 Melly ha el-apadna, érné szívemet kár,
 Mivel meg-fosztódna azon édesfégtül,
 A' mellyet kívánok az emberiségtül.
 Kívánom! mert Isten ezt törvényül szabta,
 Hogy Felebarátom szeressen, meg-hagyta,
 Ezen jussal mivel te-is én hozzám bírsz,
 Im' itt a' felelet azokra, miket írsz.
 Írod: *hogy még fejed meg nem kopaszodott,
 Ítéző elmém hát, félre gondolkozott.*

Én

Én Kedves Barátom! dolgoz mit hímezed,
 Tapogasd csak fejed, mingyárt meg-érezed,
 Hogy a' Koponyádon már Pilis vágatott,
 Szent Pétert követed, ha meg - tapogatód.

Még Galliciába laktunkba jól láttam,
 Ha történet szerint te melletted áltam.
 Hogy hajad nagyon fogy, fejed búbjá tarka,
 Tzoppod-is olly vastag, mint az egér farka.

Azóltá már azon fokszor lengedezett
 Bolus: 's természet, meg-is bélyegezett.
 Hogy én valót írtam, ne neheztegy kérlek,
 Mivel hamar téged' én-is utól érlek.

Sok ember emberül öfzül, 's kopaszodik,
 Ki a' roszta kerüli, 's jóban iparkodik.

Tsak az ollyan ember kopaszodik ebül,
 A' ki — — — — —
 Már fellyeb ki-tettem, nem vagy ezen számba.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

A' gyönyörűségben írod többet úfztam,
 Mert több esztendőig élet jármát húztam.
 Kbbül tsonkán vonod-ki következésed,
 Mert hogy iffiabb vagy, azért te élésed,
 Az enyimnél fokkal hibásabb lehetett,
 Ez vállaidra-is, több terhet tehetett.

Mert

Mert a' jó életet esztendőök fokfága

Nem teszi, hanem a' Virtus valósága.

Sok esztendőt élvén, sok jókat tehetek,

Mellyekért-is én sok jutalmat vehetek.

Ha keveset élek, még-is roszszúl élek,

Bóldogtalan bennem már akkor a' lélek.

A' feslett természet, 's roszra hajlandóság,

Rontyák-meg az embert, 's az alkalmatosfág.

Hejába-is mondod; *hogy az nem elég ok,*

Az alkalmatosfág Városokon bár sok.

Mert Biliárd játék, és a' társalkodás,

Rosztúl tartóztatnak, 's több illy nyájaskodás.

Mond-meg! Biliárdot hogy te hol jádzottál?

Kik valának ottan, 's kikkel nyájaskodtál?

Tudom; Tiszt társaid hogy ottan valának,

De nem azért; veled hogy nyájoskodnának.

Mivel te ezekkel mindenkor lehettél,

Szállásaikra-is bátran el-mehettél.

Úgy-é? hogy játékod tetted Kávéházba,

Hol az ártatlanfág jár leg-inkább gyászba.

Méltán-is! mivel ez olly félelmes barlang,

A' mellybe hallatik Syréni álnok hang.

Álnok! mivel ezek addig énekelnek,

Míg kívánfágokba torkig bé nem telnek.

Bár mutattyák, hogy ők szerelmet vadásznak,

Hazudnak! erszénybe inkább kotorásznak.

Hát

Hát Barátom! hányszor vóltál még Bálókba?

Hány estvéket töltél te a' Kfzelsoftokba?
Ezekbe Cupidó reád hányszor intett?

Hány Nymfa katsintva ott reád tekintett?
Már meg-esmerkedvén, hány visitát adtál,

Útzákon, Kertekbe, mennyifzer fétáltál.
Sokszor ajtatos színt magadra fel-kentél,

Mivel Templomba-is te gyakran el-mentél.
De nem azért, hogy ott buzgón imádkozzál,

Hanem, hol jöhettek öszve, tanátskozzál.
Tudom: majd azt mondod; mind ezen helyekbe

Vóltál; részed még-is nem vólt ilyenekbe.
Mert te társalkodtál jeles személlyekkel,

A' kik fel-ruházva vóltak erköltsökkel.
Való egy Városba vannak jók és roszfzak,

De azoknak száma nagyobb, kik gonofzfzak.
Te társalkodásod' a' virtus követte,

Azt nem tetted, a' mellyt fók Pajtársod tette.
Nem mondom; hogy tetted, mert tulajdonfagod

Esmérem, és tenni szokott nyájasfagod.

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — 's a' t.

Magad vallod: téged, *hogy a' gyönyörűség,*
Ringatott; a' mellynek vége keserűség.

De meg kell vallanod, hogy ezen böltsübe,
Városba ringattak, élvén ott betsübe.

Mert

Mert leg-inkább tsak a' Városok olly helyek,
 A' mellyekbe laknak illy lelki mételyek.
 Már hogy-is gondolod, a' faluk szuglyája,
 Ártalmasabb lenne; mint Városok tája.
 A' falukba lakik a' néma tsendesfég,
 Fedezi szíveket a' szemérmetesfég.
 Itten a' mulatfág együgyü, nem tesz kárt,
 És mind a' Városi léleknek úgy nem árt.
 Próbáld! tégy előttök feslett beszédeket,
 Meg-lásd! hogy pirosra fested személyeket.
 Meg-férted azokkal ártatlanfágokat,
 Városba örömmel halgattyák azokat.
 Sőt ha ott nem fogol aképpen szóllani,
 Nem tudod a' módít, azt fogod hallani.
 Nem lett volna foha Nemes nevelésed,
 Komorfággal tellyes szavad, és lépésed,
 Ha tehát mi lakunk faluk szuglyájába,
 Hogy zárhatna Vénus ott kalodájába,
 Nintsen ottan ollyas, melly szívünk gerjeszfe,
 A' jó indulathól lelkünk ki-vetkezze.
 Falusi Nyμφátúl nem jöhet szívre tüz,
 Mert nem szaglik rajtok Ambra, tsak tehén büz.
 Egyenes erköltsök, nem lépes a' szavok,
 A' szent együgyüfég minden kintsek javok.
 Ezek vigyorogva nem néznek szemedbe,
 Sem szemtelenféggel nem nyúlnak zsebedbe.
 Hogy

Hogy ha illetlenül fogsz ezekhez nyúlni,
Hidd! úgy meg - taszítanak, hogy földre fogsz
húlni.

Hejába! nem falu azon hely, de Város,
A' mellybe lakozik a' sok testi áros.
Ezeknek piatzán ütt Lucifer Vásárt,
Sok olly portékat vesz, melly lelkére hoz kárt.
Jól tudod, futották a' Várost a' Szentek,
Inkább hegyek közé, 's barlangokba mentek.
Mert így el-kerülvén azok lármás zaját,
Nem érzették testek, 's lelkeknek a' baját.
Városokat, és nem falukat menykövel
Büntette az Isten, kénköves essővel;
Mert ezekbe a' Nép nem tsak bálványozott,
De még Vénusnak - is képtelen áldozott.
Most szól! a' szolgál - é többet Diannának?
A' ki őrizője a' titkos szuglyának?
Vagy az; ki Városba lakik, 's tündérkedik?
'S Cupidó nyilátúl ritkán menekedik?
Nem írigylük néktek mi a' Palotákat,
Meg-tartyuk magunknak a' titkos szuglyákat.
Nem-is tudunk mi úgy, mint tik pipeskedni,
Tzikornyás, és mézes szókkal kedveskedni.
Ha Városba mentem, szívemből nevettem,
Rátok, Gyalogokra, ha szemem vetettem.
Mert láttam, tactusra ti mind nem léptetek,
És a' természetten erőt mind vettetek.

Hajatok melly szépen vala frizirozva,
 Testetek, gúnyátok bé-parfumírozva.
 A' fel-házakra ti miképpen néztetek,
 Majd a' földet túrta ti Complementetek.
 Szép vólt rátok nézni a' Comédiába,
 Hol már minden Dáma ülvén Lózsiába,
 Kis látó Üvegen néztetek reájok,
 Holott szemeteket nem fogta - el hályog.
 De ha így nem tenne egy Infanterista,
 Ki mondaná: hogy ő nagy Galanterista?
 A' titkos szuglyába mi ezt nem tehettük,
 De természetünket nem - is erőltettük.
 Már nem szóllok többet Város dolgairól,
 Sem a' szugolyáknak az ő titkairól.
 De Elysiumba, írod, *ki ment, nem él,*
E' mélyfégből soha szabadulást sem vél.
Mivel Excessusit nem-is complanálta,
A' ditsért térségre azért lett le-szálta.
 Meg-botsás, illyet én nem írtam, 's nem írok,
 Sőt más ítélettel e' dologba bírok.
 Mert az Elysium a' Bóldogútnak
 Helye: nem pediglen a' kárhozottaknak.
 Azért nem - is lehet femmiképpen mélyfég,
 Hanem egy szerentsés, 's örvendetes térség;
 A' hová a' ki megy, öröké fog élni,
 Az örök kínoktól nem fog többé félni.

Bár mely Lexiconba ha te ezt vizsgálod,
 Hogy igazat írok, abba fel-találod.
 Fent ki tettem, hogy a' lélek tiszta légyen,
 Mert semmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
 Hejyed bizonyosan te - is ott találod,
 Mivel Excessusid már most complanálod.
 Májor vagy, és ott-is, Platz-Major fogsz lenni,
 A' két Kastély között Parádét fogsz tenni.
 De most a' Tokai szüretet végezd el,
 Egy mustos petsenyét, kedves tieiddel.
 Egy kevés ideig félbe szakasztani,
 Levelezésemet enged; 's halasztani.
 Mivel Borbálának sok szép verseire
 Tartozok felelni, írtt' leveleire.

* * *

— — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — 's a' t.

Mólnár Borbálával való Levelezésem.

Mihent a' fent ki-tett Csízi István Úrhoz írtt első Levelemet ezen régi jó Barátom Mólnár Borbálával közlőtte, azonnal ezen Aszszonyfág ezen Levelét, melléje ragasztott Verseivel hozzám bocsátotta.

Sátor-allya Újhelyből, Halak havának 25-dikén 1794.

Mólnár Borbála, Gróf Gvadányi József Generális Úrhoz Szakoltzára.

Nagy Méltóságú Gróf! Kegyelmes Uram!

Szinte el-fogott a' bámulás, és a' gyönyörűség, midőn Fő Strázsa - Mester Csízi ő Nagysága, a' Méltóságod igen betses levelét velem közleni méltóztatott; a' mellyből nagy Örömmel értem, méltatlanfágom aránt reménytelen Kegyelmes-fzándékát, hogy tudnia illik: méltóztatná érdemetlen munkáimat ki-nyomtattatni, melly ritka kegyesfégettelyes szívvvel hálálok ugyan, de ezen fő szereztémet kénteleníttetem máskorra hagyni, mivel már most el-vagynak ajánlva Typus alá készülő munkáim, tsak az a' bajom, hogy későn érek a' lefiztázásokra sok nyomorúfágim miatt, hanem háládatosfágomnak jeléül; bátorkodtam, ezen igen tsekély, és felette lietve készült néhány Versetskével Méltóságodnak kedveskedni.

Méltóságos Uram! mivel érdemlettem,
 Hogy fzeretetedről bizonyos hírt vettem.
 Meg-vallom, nem győzöm eléggé tsudálni,
 Hogy Múzsám nálad-is kedvet tud találni.
 Melly igen erőtlen, 's a' több Múzsák között,
 Leg-többnyire szemben tsak azért ütközött;
 Mert újfágnak tettzik az Afzfzonyi nemben,
 De épen nem halad mást meg az érdemben.
 Gyönyörködve nézem nagy betsű leveled,
 Mellyel az én öreg Barátom tiszteled;
 Mellyben nevetet-is méltóztat említni,
 'S ditsőség szárnyain az Égig repítni.
 Köszönöm felőlem lett értekezésed,
 Méltatlanfágomhoz le-ereszkedésed'.
 Mivel személyemet tisztelni kívántad,
 Mély tisztelettel már ég szívem arántad.
 És szíved jófágát hálálni próbálom,
 De a' háladásnak módgyát se találom.
 Hanem imé Múzsám, tavaszi zsengeben,
 Egynehány virágot szakaszt a' kezében;
 De Koránt se szedte ezt Pimpla környékén,
 Vagy böltsesfég buzgó Castalis vidékén;
 Hanem szaggatá azt erdők árnyékában,
 Mulatozván tsak tölgy, és hárs fák allyában.
 Holott a' bárányok tsoportal legelnek,
 'S Pásztorok egy ügyű hangon énekelnek.

Néha pedig fű-fa-furuglyával játsznak,
 'S egymás sípja ellen törekedni látnak.
 Alacsony dolgokban magokat mulattják,
 Mert a' magassakat ők meg nem foghatták.
 Hol gyenge Naisok laknak a' kút főkben,
 Segítvén dallyokat a' berkes erdőkben.
 Múzsám-is ezek közt vervén lantotskáját,
 Lassú hangon fújja együgyű nótáját.
 Itt fzedett hát olyan paraszt virágokat,
 Mellyek ritkán tudgyák kelletni magokat.
 Méltófágnak hát velek kedveskedik,
 Mivel a' mie nints, azzal nem kérkedik.
 Ezeket hát lábad nyomaiba hinti,
 Remélvén, hogy szíved kézfégét tekinti.
 'S nem fog nehezeltetni, illy gyenge Múzsára,
 Ha egy Notát pendit, víg neved napjára,
 Sőt el-türvén ennek erőtlenségeit,
 Méltóztatz halgatni, lassú énekeit.
 Ezen postával küldötte ezen nevémet üdvözlő verseit-is.

Chronosticon.

MVsa kIÁLts VÍgan , Iosef neVe napla
 leLen Van,
 'S fVÍ VÍg DéLÍ szeLet, a' gyonyorV
 kI-keLet.

Parnassus Múzsái Apollóhoz gyültek,
 Öröm mondó hárfák kezekbe zendültek,
 Vígadó szavaik midőn egyesültek,
 Echozván a' Völgyek, szinte meg-rendültek.

Hypocrén vizében egészen feredtek,
 Kezekben Pimplai Virágokat szedtek ;
 Mellyeket Józsefnek úttyára hintettek,
 Illy zsengekkel kedvét lelteni , törekedtek.

Azután minnyájan ülvén karikába,
 Vígadoznak Pindus kies oldalába,
 Ki-ki zengő lantját szorítván markába,
 Gyönyörködik szívek a' szép Muzsikába.

Immár komor képe vidámúl a' télnek,
 Közelít a' Tavas, szárnyán déli szélnek,
 A' föld' holt plántái általa fel-élnek,
 Téli pólyájokból nevetve ki-kélnek.

Az egész természet új színbe öltözött,
 Már az özvegy madár párjához költözött,
 'S edgyütt hangitsálnak a' fa ágak között,
 Ragyog Phœbus szeme, melly eddig ködözött.

Tőlünk komor képe ofzol a' bánatnak,
 'S új gyönyörűségek szívünkre bé-hatnak,
 A' zengő madarkák öröme úntatnak,
 'S mint egy a' Teremtőt ditsérni nógatnak.

Nofizta tehát Múzsám, fies Szakoltzára,
 Gróf Gvadányi József meg-udvarlására,
 Sies hangitsálni öröme Napjára,
 Melly víg ki-kelettel bíztat nem fokára.

Mellynek kies keble rakva minden jókkal,
 Mind öröme, mind a' szükségre valókkal,
 Jelenj-meg hát te-is az öröm mondókkal,
 Szóllítván Józsefet ilyen nyájas szókkal,

József! kinek Neved képe tisztaságnak,
 Feredgy-meg Vizében az ártatlanfágnak,
 Kerülvén töreit ez álnok világnak,
 Mint akadályait, a' fő bódogságnak.

Az egek áldása te rajtad meg-állyon,
 Jabesi Napokat életed számlállyon,
 A' békeség, öröm, melletted frázszállyon,
 Soha bal szerentse reád ne talállyon.

Fészke légyen szíved olly gyönyörűségnek,
 Mellyhez nem fér foga a' kedvetlenségnek,
 'S majd el-érkeztével, a' várt bódog Végnek,
 Nyíljon-meg számodra kapuja az Égnek.

Ezen Levelekre tett Válaszfzaim.

Nagy Érdemű Afzfzonyom!

A' Kedves Tavasznak az ő jelen-léte,
A' mellytül adatik mindennek új élte,
 Szívemet öröme úgy fel nem buzdította,
 Mint postán érkezett leveled indította.
 Mert ámbár a' Tavasz nyílik Virágokkal,
 A' hímeket köti a' nyöstény párokkal.
 Zsengéit nyötetti-gödölyék számára,
 Kakukot ülteti zödült fák gallyára.
 Orpheust nógattya fújni a' dudáját,
 Szint úgy Amphion-is danolni nótáját;
 Mellyeken Satyrák víg tántzokat járnak,
 Mert a' Tavasz után a' szép nyárra Várnak.
 De mind ezek tsak a' szívet vídámították,
 A' lelket öröme koránt sem indították.
 Ha olly érzékenység ember szívet éri,
 A' mellyen meg-indúl elméje, és véri;
 Ez a' szívrül akkor a' lélekre terjed,
 Melly-is a' vett jótúl víg öröme gerjed.
 Afzfzonyom! Verseid illy érzékenységgel,
 Rakva vannak tüzzel, és eleveniséggel,
 Mellyek ag testembe újjították szívemet,
 Öröme képzetik egyszersmind lelkemet.

A' Görögök Lelkét, Homér Ilyássa,
 'S a' Romaiakét, Virgil Aeneássa,
 Így ébrefztették-fel, mint enyimet munkád;
 Mellynek heves tüze nagy fel-ferkentést ád.
 Hízeltkedőnek ne tarts, kérlek, engemet,
 Ál-ortza nem fedte soha még képemet,
 Ki-ki jónak, szépnek, Verseid talállya,
 Valaki Hazánkba olvassa, 's vizsgállya.
 Írod: hogy tsak azért tettzik munkád, hogy szép,
 Mivel Verselleni nem szokott Afzfzony Nép.
 Meg-botsás! hibázol: mert számos Dámákat
 Találsz más Nemzet közt', követni Múzsákat,
 Hazánkknak szép neme ezt ugyan nem teszi,
 Inkább a' Romántzot kezeibe veszi.
 Vagy Comædiába inkább addig sétál,
 Tudván Gavalérja ott' majd melléje áll.
 Egy kis oka ugyan benned lehet ennek,
 Mert tsudálatosnak láztatik mindennek;
 Hogy Magyar Hazánkba tsak magad versezel,
 Szép Tudományokba nagyon igyekezel.
 Igaz: hogy Nemednek nem tulajdonfága
 A' Verselés, 's ehez nints-is bátorfága,
 Sokat ettül el-fog gyermek nevelése,
 Sokakat resté tesz tunya henyélése,
 Soknak verseléshez nints hajlandófága;
 Sokat elméjének gátol tompafága.

Téged a' természet más móddal ruházott,
 Még mikor Latóna böltsödbe pólyázott.
 Elmédnek tüzetül for, 's él tested ere,
 Ízléssel íriz; nem vagy munkálatlan here.
 Mert bár virágokat a' Pimpla környékén
 Nem szaggat; hanem csak a' Bodrog vidékén;
 De azokról gyűjtesz olly fok lépes mézet,
 Hogy szép Verseidnek adol édes ízet.
 Mellyért-is Minerva Tzéhébe fogadott,
 Apolló, hogy lyánya vagy, meg-nem-tagadott.
 Gyakran kézen fogva Helicon hegyére,
 Vezetett két szarvú kies tetejére.
 Tövén, Castalius kúttyába feresztett,
 Kilentz Múzsáinak ezzel szégyent-is tett.
 Mert hamar el-nyerted elsőfég Pálmáját,
 Mindenkép előzván azoknak munkáját.
 Remeke-is lettél te a' Verselésnek
 Gazdag Tárháza vagy a' szép, 's jó ízlésnek.
 Bátran-is ki teszem, hogy szép nemünk kényne,
 Hazánkba magad vagy fúgározó fényne.
 Vajha nyomdokidat mások-is követnék,
 Hozzád hasonlóvá magok kik tehetnék.
 De fok, míg nyerhetné ditsőfég Pálmáját,
 Berzsenyezi addig két rántzos ortzáját,
 Sok míg olvashatna, magát bóbítazza,
 Idegen ruhába Hazáját gyalázza.

Ó Vulcánus! kérlek, vid Aetnád hegyére
 Illyeket, és vedd ott öblödnék tüzére.
 Be fokszor fáj szívem, ezekről gondolván,
 Hazámnak mostoha forsát meg-fontolván.
 Hid-el ezért fokszor könyvezem, Afzfzonyom!
 Ágyamat fok éjjel álom nélkül nyomom;
 Mert épen szép Nemünk olly eszköz lehetne,
 Melly Hazánknak forsán változást tehetne;
 A' Márvány szívet-is ezek meg-lágyíttyák,
 Jupitert-is Égből a' földre szállíttyák.
 De inkább szeretik ōk a' kortsosfágot,
 Mint az igaz Magyar szép tulajdonfágot.
 Ne járd te ezeknek tekergős ösvényét,
 Tartsd-meg Hazád régi szokását, 's törvéennyét,
 Ébrefszzed vígfágra szívünket lantoddal,
 Ugrásra kényszeríts, szép Verses danloddal.
 Ollykor levelezzél velem, aztat kérem,
 Verseid olvasván, az fő öröm, bérem.
 Sajnálom azomba szerentsétlenségem,
 Hogy meg-tsalt engemet azon reményfégem;
 Melly biztatott munkád, hogy ki-nyomtathatom,
 Ezzel, hogy kedvellek, meg-nem mutathatom.
 Ha lehet változtasd kérlek szándékodat,
 Hogy én, ne más-töltse bé akaratodat.
 Mivel pedig Múzsád én nevem napjára,
 Nótát pendít, mingyárt felelek én árra.

Én-is mint Muzsikus, hegedűmet kapom,
 Vigan-is kell lennem, itt van József napom.
 Egy Verbunkost néked mingyárt penderíték,
 Mellyel valahonnan tántzost tán keríték,
 Még pediglen ollyat, a' ki nem fokára
 Hinthet veled temjént Hymen Oltarára.
 Most a' madárnak-is van tavaszkor párja,
 El-apadt már szíved régi zajos árja,
 Szenvedésid után, ég adhat ollyan párt,
 Kin szíved meg-nyugszik, nem látz sem bűt,
 sem kárt.

Amphion éneke olly nagyon indított,
 Hogy követ egy helybül más helyre mozdított.
 Vajha én nótam-is olly erejű lenne,
 Hogy veled egy gazdag, 's hív pár tántzba
 menne;

Kivánnám ezt; mert így új napod virradna,
 Melly szívednek kívánt tsendesféget adna.
 De miglen Nótámmal egyet illyet lelek,
 Üdvözlő munkádra imigyen felelek.

Drága Aszszonyom.

Minap ablakomból nézvén az Utzára,
 Láttam a' nép szalad erre 's meg amárta,
 Nem tudtam mi dolog; véltem történt kára,
 Kissé meg-is dobbant szívem e' lármára.

Azom-

Azomba szárnyaknak hallám tsattogását,
 Mint Eolus szélnek, olly forma zúgását,
 Mivel bé nem zártam ablakom nyíását,
 Egy Iffú tette szobámba szálását.

Látván két szárnya van, Cupidónak véltem,
 Mivel már ősz vagyok, el-tévedt ítélttem;
 Hogy engem keresne, épen nem reméltem,
 Székemről ugyan tsak előtte fel-kéltem.

Meg-szóllítám, te vagy fia szép Vénusnak?
 Melly szívbe nyilat lösz, tézted azt Tzinkusnak,
 El-vezted ez úttal erejét e' jusnak,
 Mert már nem áldozom Anyádnak, 's Bachusnak.

Látod! hogy Hattyú szín fejemet tarkázza,
 És a' vénfég faradt tagjaimat rázza,
 Az agfág, mind a' két ortzám barázdázza,
 Menny olyanhoz, kinek tettzik festék mázza.

Mosolygott vendégem, 's ezeket mondotta:
 Látom érkezésem fel-háborította
 Szívedet; a' melly-is aztat allította,
 Hogy Cupidó vólnék, valónak tartotta.

Mercurius vagyok, Istenek postája,
 Ama bölts Apolló leg-hívebb szolgája,
 Merre tettzik repít mindenik Múzsája,
 Mert gyorsaságomnak soha sints hibája.

Nintsen nálam tegez, nints szerelem íjja,
 Mellyekkel Cupidó a' szíveket víjja,
 Söt ezeket a' szám tsendesfégre híjja,
 A' meg-elégedés fáradságom díjja.

És így Uram! hozzád, egy Múzsza repített,
 Ved-el e' levelet, mellyt hozzád készített,
 A' mellyel fiessek, nagyon kényszerített,
 Hogy hamar itt lettem, két szárnyam fegített.

A' levélt el-vévén, hirtelen el-repült,
 Hogy válafrá nem várt, szívem azon el-hült,
 Bágyatnak-is látzott, de még tsak le sem ült,
 Meg-nyúgodván nálam, lett vólna ő frissült.

Olvasván a' levélt, kezem öszve tsaptam,
 Sátor-ally Újhelyi Múzsától azt kaptam,
 Mivel nem esmérem, vele nem-is laktam,
 Szívesfégén méltán én álmélkodhattam.

Meszfze útra küldé hozzám Szakoltzára,
 Az ifzapos Morva Vizének partyára,
 A' Fejér hegyeknek épen az allyára,
 Kereszt Víz által vett József Név Napjára.

Nagyon díszessen-is e' napom tisztelem,
 Személyem az égre majd tsak nem emeli,
 De mi több, szívét-is én nékem szenteli,
 Tán tudgya, szívembe hogy ez helyét leli.

Köszö-

Köszönöm jó Múza, szép üdvözlésedet,
Édes ízzel tellyes, bölts verselésedet,
Ha meszfe nem vólnál, hid-el , hogy tégedet
Meg-is ölelnék , nézvén érdemedet.

Valamiket kívánsz, én viszont kívánom,
De hogy nem esmérlek, azt az edgyet bánom,
Történhet, hogy télbe magamat rá szánom,
És az Hegy allyára tsúszattatom szánom.

Addig-is kívánom, fok szép laurusokat,
Füzzön rád Apolló, élyél víg napokat,
De ne ély mint egyfzer éltél olyanokat,
A' mellyek okoztak bokros bánatokat.

Reménylem-is, az Ég néked minden jót ad,
Ezután-is jól fog folyni Verses pennád,
Szívébül kér, közöld vele minden munkád,
Gróf Gvadányi József, Barátod, és szolgád.

Költék Szakoltzán, Kos Havának

*20. napján, 1794. Esz-
tendőbe.*

Ezen két Válaszszaimra érkezett Levele.

Sátor-allya Újhely, Bika havának hatodik napján.

*Mólnár Borbála Gróf Gvadányi József, Generális
Úrhoz.*

Igaz-é? vagy szívem tsak Phantasma állya,
Hogy Gvadányi magát Barátomnak vallya?
Barátomnak vallya; jelentvén levele,
Hogy arántam meg-nyílt szerető kebele.
Levele; melly engem nagyon vidámított,
'S mély tiszteletére únszolva indított.
De meg-vallom: bizony! mennyire vidúltam,
Példás szívesfégén, annyira pirúltam;
Mert olly ditséretet tollá rám tetézett,
Hogy szemem azokra szeméremmel nézett.
De hízelkedésnek én ezt nem álítom,
Hanem ebből ritka nagy szívét gyanítom;
Melly a' nagy érdemet magába nem méri,
De az alatsont-is másokba esméri.
A' szeretet kíván hát engem emelni,
'S ditső Laurussal fejemet tisztelni.
Kebeledet tudom, a' szeretet gyújtá,
Jó Uram! 's leveled tiszta lángod nyújtá,

L

Mellyel

Mellyel örömet az égig emeled,

'S ég szívem, úgy ohajt szembe jutniveled.
Mert méltatlanfágom nagyon magasztallya

Ez, hogy szíved magát Barátomnak vallya.
Barátomnak vallya! de jaj mit képzélek,

Hogy illy Méltósággal barátsággra kelek.

Ah! meg-nem engedi azt alacsonyfágom,

Hogy Gvadányi Grófal kezdgyem barátságom.

Igen jól esmérem, én ki, és mi vagyok,

Felettem héjazni, szívemnek nem hagyok.

Nem hagyok! főt kérem kegyelmét az Égnek,

Hogy bírjon éltembe, Lelke szelidfégnak.

Jól tudom, születtem igen tsekély forsban,

'S a' kegyetlen Fátum fektetett a' porban.

Méltatlan vagyok hát olyan bóldogfággra,

Hogy Grófi személlyel lépnek barátsággra.

Nem-is képzél szívem felölem olly fokat,

Mintha meg-haladván érdemmel másokat,

Barátnéja lennék olly nagy Méltóságnak,

Kiben a' rang, 's érdem a' felhőkig hágnak.

Nem; ah nem! mert szegény forsom jól esmérem,

Méltóságodtól hát instálva ki-kérem,

Méltóztasson írni, mint szolgálójának,

Mivel fok vólna úgy, mint Barátnéjának,

Sök vólna! és szülne, több több írgyeket,

Kik reám meresztvén, már most-is szemeket:

Epe-

Epekedve nézik ebbe bóldogfágom,

Hogy fok nagy szívekkel vagyon barátfágom;
És gyenge Múzsámhoz fel-nyitván kebelek,
Gyakran kebelembe repítik levelek.

Epekedve nézik napom derülését,

Hogy nem hallják többé bús szívem nyögését.
Mivel víg egemről a' felhők el-tűntek,
Szertelen emészto bánatim meg-szűntek.

Epekedve nézik, hogy fel-élt reményem,

'S gyönyörködve ragyog óhajtott Nap fényem.
Melly most tündöklését, kétferezni láttzik,

'S élesztő fúgárja mosolyogva jádzik,
Mellyet az írigység kára gyanánt érez,
'S Bóldogfágom látván, dühös szíve vérez.

Mind ezekre nézve, nagyon foknak lelem,

Hogy méltóztatz Uram levelezni velem.
Méltófágod látom, kész pártomat fogni,
Szíve szeretetet látszik ki-buzogni.

'S tisztelni kívánván az Afzfzonyi Nemet,
Magasztallya bennem a' tsekély érdemet.

Mondván: nem tsak azért munkám tettzik
szépnek,

Hogy nem tulajdona ez az Afzfzony népnek;
Mivel más Nemzetek kérkedhetnek vele,

Hogy fok Afzfzony Múzsát kebelek nevele;
Kik az bőltsebb Nemmel majd egy sorba ültek,
'S fel-maradó hírrel, az Égig repültek.

Tudom: hogy nem Újság; Afzfzonynak verselni,
 De Szépeink erre nem mernek fel-kelni.
 Nem mernek: mert szívek nem palléroztatik,
 Mint más Nemzeteknél, úgy nem formáltatik.
 El-vonnyák a' Bálok ettől a' Lyányokat;
 Vagy friziroztátták az alatt hajokat.
 Kik más Nemzetektől a' módit el-lopják,
 De tudományoknak tejét bé-nem szopják.
 Bámúlva szemlélünk számptalan majmokat,
 Noha nem szépítik meg azzal magokat,
 Kik ezer szükféggel vannak rakva körül,
 Még-is a' Grófnékat függesztik tükörül:
 Híjába hirdeti ezek előtt Fáma,
 Azt: hogy nints ékesseb, mint a' Magyar Dáma.
 Mert ök Magyarfágban kedvet nem találnek,
 A' helyett magokból Morjókát tsinálnak.
 Jaj! de minek veszem ezt Múzsám lantýára,
 Melly szolgálhat néki meg-útálására.
 De nem értem én itt az Uri Dámákat,
 Hanem az éh hasú kóldús majmotskákat.
 Sőt a' Nagyobbaktól ez edgyet instálom;
 Meg-engedgyenek, ha kedvek nem találom.
 Ebből lehet magyar Múzsámat esmérni,
 Hogy a' mit nem szeret, nem tudgya ditsérni.
 Azért viszsa térvén, Nemem mivóltára,
 Tsak a' nevelésből esik ennek kára.

Mert

Mert fokban Lyánkákat kívül pallérozzák,
 'S belső szépfégeket kevéssé dolgozzák.
 Én ezek közül ki magamat se vészem,
 Mert bölts oktatásba nem vólt fo ha részem,
 Más gondosfágából semmit se tanúltam,
 Szintén ember korban a' pennához nyúltam.
 Életem tizenhét Tavaszon fordúla,
 Hogy ezen kívánfág szívembe fel-gyúla:
 Egy belső ösztöntől nem vólt maradásom,
 'S lopva Vezér nélkül folytattam írásom.
 Hogy most tehát tsekély versetskéket írok,
 Tsupán kegyelemből vettem, a' mit bírok.
 Jól tudom: hogy vóltak más Nemzetek között,
 A' kiknek Apolló Laurust kötözött,
 De Nemzetünk épen nem kérkedhet vele,
 Hogy Saphót, vagy Súr mánt nevelt fel kebele,
 Nem szülője nyelvek tudó Morellának,
 Vagy Pindarust Versel győző Corinnának,
 Nem ragyok itt hírrel, Damo Hypáthia,
 Egy Polexinával kérkedik Dátzia.
 Bár számos Afzszonyok fénylettek érdemmel,
 'S küzdeni láztattak a' bölts Férfi Nemmel,
 Kiket Laurusra méltónak esmérek,
 De azok nyomához én koránt sem érek.
 Mivel azok szívét híven formálgatták,
 Úgy mint az enyimet, ostobán nem hagyták.

Nem kérhedhet tehát Nemzetem én velem,
 Mivel nálam igen tsekély az értelem.
 Olly járatlan vagyok a' tudományokba,
 Hogy tsak meg - mozdúlni se tudok azokba.
 Mivel én azokba nem gyakoroltattam,
 A' leg - közönfégesb , a' mit meg-foghattam.
 Vólt bátor tanúlni nagy hajlandófégom,
 De mindég el-húzott szorgalmatosfégom,
 Késő vólt már, midőn magam vettem észben,
 Millyen tetemes kárt vallottam e' részben.
 De mivel az időt visszfa nem hozhattam,
 Most ismérem mennyi híjával maradtam.
 Melly tudatlan vagyok, valóban most látom,
 Képzeldésimet ha szárnyra botsátom.
 A' mi szép és magas, észfel fel nem érem,
 Tsak ebben vagyok bölts, hogy ezt meg - es-
 mérem.

Tsak ebből áll, mondom: minden böltsesfégem,
 Hogy esmérem, melly nagy tehetetlensfégem.
 Nem azért szóllalt meg hát Múzsám hárfája,
 Mintha mennyei dalt zenghetne nótája;
 Hanem ez fakaasztá ötet bús énekre,
 Hogy szententziázva vóltam gyötrelmekre.
 Mivel rabúl az leg-íszonyúb lántz tarta,
 Azokat szívembül fájdalma tsafarta;
 És ha ki azokat valóban vizsgállya,
 Bő könnyen nyomait benne fel - talállya.

Nem

Nem vólt ebbe tzelom, hogy másoknak tessék,
 'S tündér ditsőféget általa keressek.
 Soha se reméltem, hogy Fáma nyelvére
 Függesztvén; ki vigye ezt Hazám szélére;
 'S kedvét lellye ezzel olly Méltóságoknak,
 Kik fénylő Tsillagi, Vitéz Magyaroknak.
 Hogy Méltóságod-is nem tsak szemlélhesse
 Múzsámat, hanem még ennyire szeresse.
 Mellyen tellyes szívvel örvendezek: noha
 Hogy eztet el-érjem, nem reményltem soha.
 Hogy méltóztass Uram! hív szeretetedre,
 Mellyel szívem gyújtod mély tiszteletedre.
 Hogy pedig annyira ki-terjed jószágod,
 Hogy személyemről-is tészed gondosfágod,
 'S javaslod, hogy én-is az újult madárral,
 Kössék szövetség, egy gazdag, 's hű Párral.
 Még pedig te kívánsz eszköz lenni benne,
 Hogy ez által éltem gondoktól pihenne,
 Szivembül köszönöm, e' nem várt jófágot,
 Nagy szerentse nyerni szívet, 's gazdagfágot.
 Szívet gazdagfágot: úgy de ahhoz nékem
 Sem külső szépfégem nintsen, sem értékem,
 Ezt imádgya pedig a' föld minden népe,
 'S ez lehet a' szívnek meg-ragasztó lépe.
 Hogy hízelkedhetném hát magamnak vele,
 Hogy meg-nyilna hozzám olly hívnek kebele.

A' ki életemet jobb karba helyhetné,
 'S gyötrő gondgyaimnak egyszer végét vetné.
 Nékem szükségből áll, meg-vallom, mindenem,
 Lehetetlen tehát, olyat reménylenem.
 A' páros élettől, még e' mellet félek,
 Sok keserűség van abban, úgy itélek.
 Nem képzél már szívem abban édesféget,
 A' mellyben kétszer hét esztendő kik égett.
 Sőt meg-vallom, most-is részket egész testem,
 Meg-gondolván, melly nagy vólt e' részbe estem.
 Mindazáltal imé, ebbe tsak ezt mondom,
 Egyedül az Urra vagyon vetve gondom,
 Úgy legyen részemről, valamit akarja,
 Bennem szent tettését vigye véghez karja.
 Hogy pedig méltóztattz, Jó Uram! ígérni,
 Hogy a' jövő télen, ha azt fogjuk érni,
 Hegy-allyára jöven látogatásomra,
 Nem fajnálz bé-térni tsekély szállásomra;
 El-ragad az öröm, illy hír hallására,
 Hogy ime Gróf készül annak látására,
 Ki tsak egy köz rangból vett tsak eredetet,
 'S kit a' kegyetlen sors a' porba ültetett,
 De mi okozza hát illy hofzfas késésed,
 'S a' víg idő mért nem ajánlya jövésed?
 Ha tsak nem tartóztatd ebben hivatalod,
 Mi haszna reményem, ha olly foká tsalod?

Ha

Ha én tőlem telne, én mingyárt repülnék,
 'S mély tiszteletedre, lábaidhoz ülnék,
 Fő gyönyörűségem hol abban találnám,
 Hogy ott személyesen nagy szíved tsudálnám.
 De nints lovam, kotsim, ehez se költségem,
 Se tselédem, kivel el-érhetném végem,
 Mit mondok! már ez-is fok én reám nézve,
 'S örömöm mértéke tele van tetézve,
 Hogy méltóztattz tenni illy nagy ígéretet,
 Bár nem tellyesítné, azt bé a' szeretet.
 Hát ha érem annak bé-telleyesedését,
 Jószágod tetézi reményem késését.
 Ugyan-is mit foká várunk, és nehezen,
 Ha meg-nyerjük, forróbb lesz örömünk ezen;
 De mennyit képzeltett a' Phantasma velem,
 Sokkal barátságosb lesz talán levelem,
 Mint tőlem illik egy Grófi Méltósághoz,
 De ő botsátkozott illy alacsonyfághoz,
 Nem veszi rosz néven hát jó szíve töllem,
 Hogy az öröm fokát fatsar ki belőlem.
 Uram! hogy hálállyam meg ebben hűséged,
 Hogy Múzsám tollazni, kívánnya költséged.
 Szívembül köszönöm, illy nem várt jószágod,
 Arántam mutatott szíves buzgólagod,
 De már munkáimat, a' mint jelentettem,
 Egy kegyes Afiszonynak kebelébe tettem,

Ki reményem felett, veté reám ízemét,
 'S nevével kívánja meg-tisztelni nemét.
 Meg-tisztelni mondám: mert minden érdemek,
 Ebben egyesülvén, ez egy égi remek.
 Melly méltóságára lesz tehát munkámnak,
 Hogy nemem Fő Díszsze ad szárnyat Múzsám.
 A' mi több, nevével homlokát tiszteli, (nak.
 Ditsőfélg Egéig ő eként emeli.
 A' dühös írgfélg, hiszem! ha ezt láttya,
 Meg-némúl: ellene száját fel-nem táttya.
 El-nem-fogadhatom hát most szívesféged,
 Együgyűfégemet fegéllő kézféged.
 Melly részemről bizony szerentsét nevelne,
 Ha olly ditső névvel Múzsám szárnyra kelne.
 Hanem késő lévén meg-esmérkedésem,
 El-vólt már intézve ezen nyil vetésem,
 De ha még az Úrnak fog éltem tettzeni,
 'S jó lelke szándékom fogja fegíteni.
 Fogok udvarolni, Méltóságodnak-is,
 Mivel már munkáim kezdetként folynak-is.
 Mellyek rövid időn el-is készülnének,
 Sok féle gondgyaim ha nem terhelnének.
 De házam szükségé kéztett más munkára.
 Ez okon halad hát munkám tovább kára,
 Azomba lietni fogok, azt ígérem,
 Uram grátziádat, tovább-is ki-kérem.

Ezekkel reményem vetvén jó ízüvedben,
 Ajánlom magamat állandó kedvedben,
 Hóltig mély tisztelőd, hív Mólnár Borbála,
 Hűségedben ki új örömet találta.

---

*Egy kevesse későbbén vévén Mólnár Borbálá-
 nak ezen Levelét, addig - is, míglen erre
 Válaszomat adhattam volna, ezen Levele-
 met írtam hozzája.*

Szakoltza, Bika Havának 15. Napján 1794. Esztendőbe.

Hogy ha e' levelem alkalmatlan lészén,
 Mivel dolgaidba talán gátlást tészén;
 Meg-botsás! és ne tartsd ezt vakmerőségnek,
 Hanem inkább hozzád vonzó szívesfégnek.
 Mert a' mint madarász madarat fog lépén,
 Szívemet meg-fogtad te-is azonképpen.
 Gyönyörű Verseid vóltak meg-fogó lép,
 Mert minden szó benne enyves vala, és szép.
 Magad vagy hát oka, hogy már most kedvellek,
 És hogy levelemmel olly gyakran terhellek.
 Betsület küzföbét ezzel tán ált hágom,
 Hogy annyit úntatni vagyon bátorfágom.

De a' szeretnek, tudod, nints határa,
 Azért-is ez; nem más, vífzen engem' árra.
 Örömet mutatnám én ennek jeleit,
 Mivel majd most üllyük Húsvét ünnepeit.
 Szívessen küldenék néked Mátka tálat,
 Hímes tojásokat, néhány virág szálat;
 És Húsvét hétfűjén meg-is öntöznék,
 Közélebb magamhoz hogy ha ejthetnék.
 Vajha Hecubának tudnám mesterfégét,
 A' hol akart, ott lett: bírnám sebesfégét;
 Hidgyed azon napon hajnalkor már áznál,
 Talán nem ártanék, bár kevéssé fáznál.
 De mivel nem tudom, véghez nem vihetem,
 Icarus szárnyait sem költsönözhetem;
 Mert ha el-olyadni ezek találnának,
 Tokajnál Tifzába velem hullanának;
 Csízi Úr pediglen onnat ki nem húzna,
 Mert köszvényes lábbal ki fogni, nem úfzna.
 Tehát Mátka tálam legyen e' levelem,
 De ezen dolgokat közöld kérlek velem.
 Adgyad azt tudtomra, hogy az egészfége,
 Mint légy: vagy -é? a' mint voltál, olly ép-
 fége?
 Jól tudom, hogy vannak sok terhes dolgaid,
 Az házi szorgalom, 's más fáradfágaid;
 De a' tüzes elme soha sem nyughatik,
 Vízontagfágoktól bár miként nyomatik.

Azok

Azok között te-is, annyi időt találsz,
 Nemzetünk hasznára, hogy valamit munkálsz.
 Kérem, ad tudtomra tárgyadnak Thémáját,
 Hogy tsudálkozhassam észédnek munkáját.
 Tudom több munkáid már prés alatt vagynak,
 Mellyek magok után nagy hírt, 's nevet hagynak.
 Feledékenységnak hogy né nyelleye sírja,
 Az emlékezetnek könyvébe bé-írja
 Clio te nevedet, 's a' jövődőségnek,
 Által adgya aztat, hogy a' ditsőségnek
 El-nyerjed érdemlett zöldellő Pálmáját,
 'S tudhassa a' világ munkáid Múzsáját.
 Ha kívánod tudni, magam-is mint legyek,
 Hogy kívánságodnak én eleget tegyek.
 El-hagyott már egyszer azon Catharusom,
 A' melly egész télen vála Tyrannusom.
 Keserű falátát és Barabolyt ettem,
 Mellyekkel kehemet ki-hánytam, vetettem.
 Most Abdolonymust követem mindenbe,
 Mert majd egész napot töltöm a' kertembe.
 Flóranak oltárát körül temjénezem,
 Szent áldozattyára úgy teszem két kezem.
 Fáimról a' Hernyók fészkeiket le-hánytam,
 Szint úgy Darázsoknak fonkollyával bántam;
 Mind le-fürészéltem meg-aszott gallyait,
 Meg-tisztítám a' vad tsiráktól allyait.

Kattan, Bogáts gorét, perjét, ki-gyomláltam,
 El-szórtam vakondok túrást, hol találtam.
 Hyatzintusok közt már mostan sétálok,
 Nartzis, Tulipányok, Ibolyák közt állok.
 Természet munkáját ezekbe vizsgálom,
 Főkép a' Nagy Isten hatalmát tsudálom,
 Hogy fok féle színnel ezeket festette,
 Értünk emberekért, mind ezeket tette.
 Nagy háláadással ezekért tartozunk,
 Úgy tettzik: hogy fokat még sem imádkozunk.
 Ha egyfzer kertembe magam ki-sétáltam,
 A' növő zsengeket eléggé vizsgáltam,
 Mivel a' Majorom épen van mellette,
 'S eztet a' kertemhez egy fal kerítette;
 Bé-megyek ide-is, Juh nyájamat nézem,
 De már itt örömöm egézfzen tetézem.
 Mosolygom, udvarán a' gyenge Báránykák,
 Mint nem szökdétselnek, melly frissek 's vir-
 gantzkák.
 Gyenge tsemetéket miképpen tsipdelik,
 Hány hangon mekegnek, míg annyokat lelik.
 Pánt, és Galateát képzellem itt lenni,
 És hogy a' Satyrák tántzba fognak menni,
 Más részén kertemnek egy szép kies domb ál,
 Kerített mint egy Vár: Comendáns itt Halál,
 Kalvaria vagyon ezen és Tzinterem,
 A' hol-is ásatik minden hólnak verem.

Arra vetvén szemem, halandóságomról
 Elmélkedem gyarló emberi forsomról.
 Hogy az én napjaim majd színt úgy el-múlnak,
 A' mint virágjaim, ősz tervén el-húlnak.
 De délig bé-fogom magamat járomba,
 Írok, vagy olvasok kisedet Könyv Táromba.
 Most-is egy munkába foglalatoskodom,
 Még e' jövő nyáron prés alá-is adom.
 Egy nyomtatványt fogok néked-is küldeni,
 Bár munkádhoz nem fog ez közelíteni.
 Ollykor jó Barátim jönnek, 's látogatnak,
 A' kik szép nyájasan velem mulatgatnak,
 Néha én-is megyek látogatásokra,
 A' midőn dolgaim nem terjednek fokra.
 Ollykor hegedűmet a' tokból ki-kapom,
 Edgyet penderíték, el-múlik így napom.
 Lásd tehát Afzszonyom! im így foly életem,
 De eszemet akár mint hányom és vetem,
 El-kell ennek fogyni, mert határa vagyon,
 Mikor nem-is vélem, az Halál ütt agyon.
 Láttam festett képit, ez otsmány száraz tsont,
 Még-is ez a' földön mindent pufztít és ront.
 Órárt tart, és káza vagyon egy kezébe,
 Ó bár tsak még hamar ne jutnék eszébe.
 De mind más emberre, reám-is jön a' sor,
 'S az ő keze által leszek hamú, és por.

De míg ez meg-esik, addig szálló levét
 Kóstolgatom, 's áldom Bachusnak szent nevét.
 Te-is addig, kérlek, velem levelezzél,
 Bár nem esmérsz; rólam el-ne felejtkezzél,
 Mert hűsz esztendőekkel, hidgyed tovább élek,
 Ha veled Verselő pennával beszélek.
 Bár leveled lészzen rövid, és porányi,
 Kedvesen fogja azt venni Gróf Gvadányi.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Sátor-allya Újhely. Iker havának 12. napján 1794.
 Esztendőbe.

*Mólnár Borbála Méltóságos Gróf Gvadányi József
 Generális Úrhoz.*

Oröm! hová ragadtz? mit ír Gróf Gvadányi?
 Hogy szeret: érdemem bár nints egy fizikrányi,
 Hogy szeret: Óh Egek! olly nagy Méltóságban,
 Melly ritka Madár ez a' mai Világban.
 Ha midön szeretni szégyenlnek a' Nagyok,
 Föként illy alacsony, minémü én vagyok.
 Midön a' gazdagok, javában az úfzkál,
 Tsapodár színléssel ki tsak porba tsúzkál.
 Holott tsak a' kap-fel, a' ki szóval tudgya,
 A' ki a' vétket-is Virtusnak hazudgya:

Az ollyannak pedig nintsen betsülleti,
 Ki egyenes lelkét meg-nem-fertézteti.
 A' ki az igazat, bár betsi vesztével,
 Ki-mondgya: 's nem gondol mások tettzésével.
 Az illyetén; ritka érdemmel bír; noha,
 Ezen vas időbe nem kaphat-fel soha.
 Mert fok nagy rendeknél a' van grátziában,
 A' ki tud öltözni ezer áll-ortzában.
 De én Gróf Gvadányit más formán képzelem,
 Azért őtt egyenes szívemből tisztelem.
 Nem fújta fel az ő szívét a' Méltóság,
 Sőt úgy képzelhetem, hogy az tsupa jófág.
 Lám ő az emberben tud embert képzelni,
 'S méltót a' szegénybe szeretetre lelmi.
 Szeretetében hát nints femmi kétségem,
 Meg-nem-tartóztatván őtet tsekélyfégem.
 Hogy szeret; szemlélem azt forai között,
 Lám képzédölése még meg-is öntözött,
 Ime kit szeretünk, azzal nyájaskodunk,
 Bár nyájas tréfával tsak távol álmodunk.
 De mi okon szeret? azért, mert jó szíve,
 Az Égnek remekül készült betses míve,
 Szeret tehát: imél bizonyfág levele,
 Mellyel rövid időn, két ízben tisztele,
 Közelebb ezt küldé Mátka tál helyébe,
 Hogy ne kételkedgyem tiszta hűségébe.

E' mint el-találja, tetzését szívemnek,
 'S melly kedves tárgyat ád, képzelődésemnek.
 Im' virágokat nyújt, Húsvéti zsengebe,
 Mintha ugyan látna szívem rejtekébe,
 Tudgya; azok nálam másként-is kedvesek,
 Hát ha onnan vészem, még beteseb' lesznek.
 Levelébe tehát virág szagoskodik,
 Bár képzedölésem azzal tsak álmodik.
 Ohy édes előttem még-is ez az álom,
 Hogy e' tündér képpel, kedvemet találok.
 De mit ír? forsomról tudósítást kíván,
 Szívemet vízontos barátsággal víván.
 Környül-állásait maga-is le-írja,
 Hasonló Nótára hogy Múzsámat bírja,
 Ime! kit szeretünk, értekezünk rólla,
 Szeretetét fejtí hát előmben tolla.
 Méltófágos Uram! ha tehát forsomat
 Kivánod érteni, 's tsekély mivóltomat,
 Alatsony rangomat épen nem átallom,
 Hogy szegény szüléktől származtam, meg-vallom.
 Mint köz Nemes személy, szabadságban élek,
 Semmi terheltetés bajától nem félek,
 Ez előtt tápláltam életemet varrással,
 De már el-vonatom attól az írással.
 Mert az egymást gyakran követő levelek,
 El-lopják időmet, ha rájok felelek.

Melly miatt munkámba rövidséget látok,
 'S még-is válsz nélkül egyet se botsátok.
 Küldözvén azokat a' nyájas szeretet,
 Közülök hát egy se lehet félre vetett.
 Hozzá fogtam ugyan egy új munkához-is,
 De szükféges látni házi dolgambhoz-is.
 Szép gondolatimat mellyek szélyyel verik,
 'S képzelődésimet mind öfzve keverik.
 Idő közben, midőn pennával dolgozom,
 Vagy fonok, vagy varrok, a' míg gondolkozom.
 És így két képpen van az időm meg-nyerve,
 Mivel elmélkedni nem tudok heverve.
 Most tsekély munkáim majd ki-botsáttatnak,
 Reménylem fokáig hogy nem-is mulatnak.
 Nem tudom, mint fognak másoknak tettzeni,
 Fogok egy nyomtatványt belőlök küldeni.
 Méltófagod róllok majd akkor ítélyen,
 De ne képzelődgyön azok felől mélyen.
 Mivel azok tsupán gyarló tsekélyfégek,
 'S majd meg-válik, vallyon lesz-é kedvesfégek?
 Némelly Ūri Rendek rám szemet vetettek,
 'S árva ház népemnek táplálói lettek,
 Kiknek kegyesfégét meg-nem hálálhatom,
 Mert olly fok gondal most nem fanyargattatom.
 Azért az írásra több időtt-is nyerek,
 Noha most-is vagynak, gondgyaim ezerek.

Azt kívánod tudni, van-é egészségem,
 'S éltemet édessé tevő békeségem.
 Értekezésedre, Uram! azt felelem,
 E' részbe halmozva rajtam a' kegyelem.
 Mivel az Ég adott nékem olyan testet,
 Kit bár a' természet remekül nem festett,
 De meg-áldattatva van jó egészséggel,
 'S minden tagjaiba bír kivánt épféggel.
 A' mellyben a' lélek dolgozhat kedvére,
 Meg-nem szomorodván a' test nyögésére.
 A' mi a' természet szépségét illeti,
 Senki szívét jobban nem érdekelheti,
 Az abból származott édes gyönyörűség,
 Bátor az én forsom tsekély együgyűség.
 De még-is ki-terjed annyira értékem,
 Hogy gyönyörűséget szül e' fokszor nékem.
 Ablakom alatt van kis Virágos kertem,
 Mert a' szerentsétől nagyobbbat nem nyertem
 'S a' szép virágoknak én-is szerit tézsem,
 A' mi magamnak nints, árón-is meg-vészem;
 És fel-tsínosítván azokkal kertemet,
 Úgy gyönyörködtetem képzelődésemet;
 'S olyan ékesféggel van e' kis hely tele,
 Hogy jelesnek tartják, kérkedhetem vele.
 Gazd' Afzfonyfágra-is valami szükfészes,
 Terem más kertembe minden elégfészes.

Vagy-

Vagynak oltványim-is, mívei kezemnek,
 Mellynek kéz tárgyai gyönyörűségemnek.
 Midőn hát meg-únom házamba dolgozni,
 Gyakran ki-rándúlok ide, mulatozni.
 Foglalatosfágot hol mindég találok,
 Bár egy-szempillantást heverve nem álok.
 Ha virágaimnak szépségét vizsgálom,
 Bennek a' Teremtőt imádvá tsudállom.
 Vagy ha ablakomat ki-nyitom estvére,
 'S ki könyöklök a' szép Ég szemlélésére,
 Ha nem láthatom-is mind a' virágokat,
 Gyönyörködve szívom édes illattyokat.
 A' Majorzkodásra vagyon kevés gondom,
 Mert azzal nem bírok, panaszolva mondom,
 De azért a' másét írigyen nem nézem,
 Sőt szemlélésével öröömöt tetézem.
 Az én Majorfágom két tehénből állott,
 De azzal-is reám most csak ostor szállott;
 Mert egyik meg-vetett, hasznát nem vehetem,
 A' másikkal bajom még le sem festhetem.
 Meg-köszvényesedett, a' mint mondják, lába,
 'S régen bajoskodunk már vele hűjába.
 Tehát most egy tsep fints, inkább azt mondhatom,
 De azért szertelen nem eméft bánatom.
 Mivel az a' Fő Úr, a' ki ezt el-vette,
 Reménylem, rövid nap adhat mást helyette.

Néha Baratnéim hozzám-is el-jönek,
 Kik tsak pazarlói többször az időnek ;
 Mivel fok jó munkát ollykor el-mellőzők,
 Mellyeket azután pótolni nem győzők.
 De nagyon szeretvén én-is nyájaskodni,
 Nem szoktam e' féle káron szomorkodni.
 Méltófágod! hiszem; ezekből meg-érti,
 Hogy semmi más bánat szívemet nem férti;
 Hanem a' házi gond, 's az aprós szükfégek;
 De ezek előttem tsupa tsekélységek.
 Söt miolta szívem bilintse le-húla,
 Nálam a' bánat-is örömré fordúla.
 Holmi tsekélységre szívem meg-nem-vérez,
 Söt a' szabadfágba Mennyországot érez.
 A' jobb világ szeret, 's gyönyörködöm benne,
 Vallyon hát kedvembe változást mi tenne.
 Némelly Zoilustól ha néha fértetem,
 Meg-indulás nélkül azt tsak ki-nevetem,
 Élek tehát szívem tellyes nyúgalmában,
 A' tsendes bóldogfág Paraditsomában ;
 A' meg - elégedés leg-főbb nyereségem,
 Melly gazdag bőségé teszi szegénységem.
 Nyúgott szívvel élek, de azért a' Halál,
 Bár éltem nyarában jöjjön, kélzen talál,
 Azt nem-is képzellem, hogy éltem őszt érne,
 'S rút vólna, ha szívem nyárba meg-nem-érne.

A' hozszú étettel vallyen mi bíztatna,
 Nagyobb böldegfágom, mint foká tarthatna.
 Sokkal frissebb vagyok, mint fem fokban élnek,
 De a' természeti dologtól mit félnek,
 Vagy elébb, vagy utóbb, ennek meg kell lenni;
 Kész vagyok hát mindég vele szembe menni.
 Illyen, Uram! forsom; ha tudni kívántad,
 Szívem tisztelettel buzogván irántad,
 Életem mivóltát itten elő adtam,
 Méltatlan szolgálód ezekkel maradtam.

Ezen Levelemben azon dolgok felől írok, melyeket ő 6 - dik Bika hónapjának napján írtt Levelében ki - tett.

Szakoltza Iker havának 16. Napján 1794. Esztendőbe.

*Gróf Gvadányi József, Magyar Lovas Generális
 Mólnár Borbálához Sátor-allya Ujhelybe.*

A múlt postán vettem betses leveledet,
 A' mellybe ki-öntéd bővféggel szívedet,
 Akarom, hogy bátran te abba ki-tetted,
 Vélekedésedet, épen nem színletted,
 Nints-is levelednek más magyarázása,
 Hanem hogy szívednek van egy kis habzása

Melly azt nem kevéssé békételeníti,
 Békétlenségedet félelem fegíti.
 Gondolván; nem lehetz velem barátságba,
 Mivel nem születél mint én, Grófi ágyba.
 Igen nagyra víszed te én Gróffágomat,
 Mert tán aztat véled, hogy bóldogfágomat
 Tartanám állani ezen üres hangba,
 Barátom sem lehet, ki nints ezen rangba.
 Jól tudom; hogy tudod; Isten e' világot,
 A' midön teremté, nem osztott Gróffágot.
 Tsak maga képeré az embert alkotta,
 Mint Ég tsillagjait meg-szaporította.
 De közöttök nem tett semmi külömbféget,
 Rangot sem osztott ki, vagy-is elsőféget.
 Ő szent Felsőfégerül nem-is kell azt vélni,
 Hogy egyet úgy mint mást nem fogna ítélni.
 Tsak úgy fog ő bánni a' Fő Urafággal,
 Mint a' közép rendel, vagy-is a' pórfággal.
 Fő hivatalokra okot nem más adott,
 Tsak hogy az emberi Nem meg-szaporodott;
 Sokan lévén edgyütt immár nem élhettek,
 Nagy és kis falkákra öfzve fereglettek.
 És így minden fereg, hogy békével légyen,
 Szükség vólt, magának, hogy egy Vezért tégyen;
 A' ki minnyájokat böltsen kormányozza,
 Tzivakodásokat békesfégre hozza.

Ezen

Ezen Vezérfégre tsak olly emeltetett,
 A' ki érdemesnek tőlök íteltetett.
 Már akkor-is néztek erköltsre, érdemre,
 'S korosra: Iffiat nem-is vettek szemre.
 Eztet nem nevezték magok Királynának,
 Hertzegnek, vagy Grófnak, de magok Attyának.
 De hogy Méltósága illyennek ki-tessen,
 Idegenektől-is főnek esmértessen,
 Zöld ágból koszorút kötöttek fejére,
 És vörös palástot öltöttek testére.
 Esztendők folytával, hogy meg-gazdagodtak,
 Mint ember szokása, fel-is fuvalkodtak.
 Elöl vasból, végre aranyból munkáltak
 Koronát, 's hasonló páltzát-is tsináltak.
 A' koszorú helyet Koronát fejébe
 Tettek: és a' Páltzát adták jobb kezébe.
 Mingyárt-is minnyájan mondták ötet Králynak,
 A' kit mi nyelvünkön, nevezünk Királynak.
 A' feregek; részét földnek el-foglalták,
 Mellyen barmaikat legelték 's táplálták.
 Ők ezen fok Várost, 's Várat építettek,
 És mint tőlök ki-telt meg-erősítettek.
 Némelly részbul vála roppant Birodalom,
 Ugyan tsak kezébe vólt a' Fő hatalom
 A' Králynak: de maga vála elégtelen,
 A' Kormányozásra; azért lett kintelen,

Alatta valókból Fő Tiszteket tenni,
 Kik segítségére fognak néki lenni.
 Tett-is: és ezekkel szabott törvényeket,
 Mellyek mind Gazdagot, mind a' szegényeket,
 Az igazság úttyán mindég Vezérellyék,
 A' Dúst, mind a' Lázárt egyaránt ítéllyék.
 Tanátsos vólt nevek ezen Fő Tiszteknek,
 Igen későn hívtak Grófnak 's Hertzegeknek.
 Lycurgus és Solon nem láttak Grófokat,
 Hajdan még Roma sem esmérte azokat,
 A' Scyták ő rólok nem-is álmodoztak,
 Bár majd fél világgal magok közt osztottak.
 Hanem Nagy Károlynak az ő maradéka,
 Kevélységeknek nem lévén tartaléka,
 Szülte ezen hímes szép Nevezeteket,
 Frantziáknak hívjuk ma ezen Népeket.
 Ezek kaptak ilyen fényes tündérségen,
 Nem való, hanem tsak festett ékesfégen.
 Több Országba végre ezen fény bé-hatott,
 Az emberi Nemzet ragyogásán kapott.
 Mivel tisztesfégnak lenni állította,
 Azért vagy egy, vagy más légyen áhította.
 Így ki Gróf, ki Báró, ki meg leve Hertzeg,
 De mind e' nevezet hívfágos és déltzeg.
 Mert hogy Diplomáján tzipra 's nagy petsét függ,
 De ha e' mellet nints érték; teher, és nyüg;
És

És hogy ha illy Magnást erkölts sem követi,
 Még a' nemtelen-is az illyet neveti.
 Légyen Hertzeg, vagy Gróf: ha nints tudománya,
 Mit használ ő néki, külső ragyogványa?
 Udvara, és kintse? nem egyéb; fényes máz,
 Maga emberek közt, olly mint Bálvány, vagy
 A' külső Titulus bár kissé ékesít, (váz.
 De még-is tudomány, 's jó erkölts nemesít.
 Már ha ki, úgy mint Gróf, vagy Hertzeg születik,
 Illyen e' bőriből ki nem vetkezhetik.
 De igyekezzen illy azt gyámolítani,
 Jó erköltsök által, díszszét fent tartani.
 Gondollya-meg! hogy ő tsak olly ember, mint
 más,
 Nem különös; hanem porbúl lett alkotás.
 Azért tartson kit - kit Felebaráttjának,
 Engedgyen az Isten parantsolattjának.
 Társalkodgyon velek mint maga nemével,
 Így nyér ditséretet Magnási nevével.
 Látod már Afzszonyom! hogy én Grófgágomról
 Mint ítélek, és mit tartok e' forsomról,
 Mivel még Öseim mind Grófok valának,
 Már én-is Gróf vóltam, még tsak ringatának.
 De azért magamat soha fel nem fújtam,
 Emberi bőroból mivel ki nem bújtam.
 Az Anyám-is engem', mint embert tsak úgy szült,
 Kül szín által ezen valófág meg - nem - szünt.
 Nem

Nem szünt! mert ha egyfzer sír-halmomba tesznek,
 A' férgek mint kóldúst, abba úgy meg-efznek.
 Ne légy tehát kétes én barátságomról,
 Mivel bizonyos vagy emberi véltomról.
 Már gondolatomba kezet fogok veled,
 Mert barátságomra meg-nyílt te kebeled.
 Levelednek vége értésemre adta,
 Hogy egyenes szívem' magába fogadta.
 Úgy vagyon: és eztet mutatod-is tettel,
 Mivel egy munkához már hozzá kezdettel;
 Mellyet fajtó alá majd szoríttathatok,
 Elég hálát néked ezért nem adhatok.
 Igaz buzgó szívvel fogom eztet tenni,
 E' szeretetednek záloga fog lenni.
 Eszköz léfzek benne, hogy szárnyára kellyen,
 Duna túlsó része, híreddel bé-tellyen.
 Vág 's Garan Vizének vigye sebeslége,
 Vidékire: melly nagy elmédnek szépsége.
 Balaton, 's a' Fertő Hazánk két nagy tava,
 Tudgyák-meg hol lakik szép nemünknek java.
 Mented ugyan magad te erős okokkal,
 Hogy mért nem bírhatol mély tudományokkal,
 De hidgyed Afiszonyom! hogy az Afiszonyi Nem
 Az Istentül arra nem teremtetett Nem,
 Hogy ôk elméjeket mély dolgokba törjék,
 A' Philosophia, 's Mathésis gyötörjék.

Nem

Nem számlálom elő az akadályokat,
 A' mellyek gátolják, mert tudod azokat.
 De ugyan tsak még-is hogy ha olvasnának,
 Szép tudományokhoz sokan juthatnának.
 Ez az ékes szóllás, és a' szép Verselés,
 Erköltsi Tudomány, mellyből a' nevelés
 Származik: a' mellyel, ha bírna sok Anya,
 Magzattyyokkal meg-nem-tele sok rosz tanya.
 Jól írod: magokat tsak tsetsebetsézik,
 Nem Tudományokat de módikat nézik.
 A' drága üdöket tükör előtt töltik,
 Míg majmos Tzundráit magokra fel-öltik.
 (Tarthatom magamat ebbe szerentsésnek,
 Mivel kedves Társom az ortza festésnek
 Ellenfége; visel magyar Fökötöket,
 Nem olyakat, mellyek érik a' felyhőket.)
 Azért nintsen, mint vólt hajdan, Polyxénánk,
 Ékessen verselő Eszterházy Annánk.
 Jobban esmérik ma Gasperl Theatromát,
 Mint a' Parnassusi Apolló Templomát.
 De mindazonáltal ne essünk kétfébe,
 Tán magokba térnek, légyünk reményfébe.
 Majmoskodásokat majd meg-fogják vetni;
 Munkáid olvasván fognak-is követni.
 Hidgyed! nagy Ófztöne vagy ebbe Nemednek,
 Hazánkba bár nem rég fut híre nevednek.

Már-

Már-is te példádat követi két Dáma,
 Idővel többre nő még ezeknek száma.
 Parnassus ösvényén kezdenek ők futni,
 De kérdés! fognak - é ezek oda jutni,
 A' hová te értél? mert erre születtél,
 És a' természetől kézen vezettedél.
 Tüzes gondolatok, sebes ész, friss elme,
 Minden Verselőnek leg-főbb segedelme.
 E' Tulajdonágok nemeivel te bírsz,
 Mert mikor Versezel eleven képet írsz.
 Nem más ez; hanem tsak Isten ajándéka,
 Valóba drága kints, és ritka portéka.
 Áldjad Teremtődöt, hogy ő így szeretett,
 Sok ezerek közül, veled illy nagy jót tett.
 Ó ha személyedet mint munkád esmérném,
 Öröm óráimat, hidgyed, akkor érném.
 Egy kedves Barátom, szomszédom Gavalér,
 Hogy szüretre vele le-mennyek, régen kér.
 Ha hogy egészségbe találok én lenni,
 Nem érte, de érted le-is fogok menni.
 De a' mint javaslod, mivel jelen a' nyár,
 Most mennyek: nem lehet! mert követhetne
 kár.
 Mert ki gazdálkodni nyárba nem igyekszik,
 Téibe éh gyomorral az ágyára fekszik.
 Hogy pedig életed változtatásáról,
 Írtam: árva forsod párosodásáról;

Hidgyed! ezzel veled jádzani kívántam,
 Sőt el-múlt estedet gyakran szívűl bántam.
 De ámbár a' Kotzka gyakran esik vakra,
 Azt Fortuna még-is fordíthattya hatra,
 Bölts vagy! jól meg-ítéld, Hymen hogy kit választ,
 Komor Teled után, hogy érhessél Tavaszt.
 Leg-jobb, hogy dolgodat, a' Mindenhatóra
 Bízod: ő egyedül viheti azt jóra.
 Vesd benne reményed, hid-el! minden jót ad,
 Kívánom is néked, mint Barátod szolgál.

Ezen Levelemre adattatott Válasz

Sátor-allya Újhely, Rák Havának 22-dik Napján 1794-ten.
*Mólnár Borbála, Méltóságos Gróf Gvadányi lovas
 Generális ö Nagyságához.*

Méltóságos Uram! sőt kedves Barátom,
 Ime tetzésedre szívemet botsátom.
 Ha tehát méltóztatz velem barátkozni,
 Szívem szeretettel kész veled osztozni.
 Látom! hogy jó szíved' talmátsa leveled,
 Melly harmad ízben hív barátsággra veled,
 Barátságod felől nints-is már kétségem,
 Ellent nem áll ebben, néked tsekélyfégem.

Im előmbe festéd, mit tartasz a' rangról,
 Tudniillik : annyit, csak mint pufzta hangról,
 Jól mondod : mivel ez csak hang-is magába,
 Ha veszfűk a' dolgot belső mivóltába,
 Por eredetünkre, hogy ha visszra térünk,
 Egyik a' másiknál nem nemesseb Vérünk,
 Szint úgy ha tekéntünk éltünk vég pontyára,
 Itt a' rang senkinek nints bízttatására ;
 Sőt, úgy ragyog a' rang , ha Virtus szépíti,
 És ha Méltóságát érdemen építi,
 Sok ki kevélykedik pompás nagy rangjával,
 Végső szükfőgre jut élete fogytával.
 A' kinek fél világ reszketett szavára,
 Egy keskeny por ágyat készíttnek számára.
 Holott nem rettegi már senki hatalmát,
 Egy kis pont foglallya egész birodalmát.
 Hasonlatos képen a' nagy ítéletben,
 Nem rang, hanem Virtus, léssen tekéntetben.
 El-hiszem én mind ezt ; 's úgy ítélek én-is,
 Hogy egy eredetű a' Gróf, a' szegény-is,
 A' mint eredete : úgy egyenlő vége,
 Nints ebbe senkinek semmi külömbfőge.
 E' részben akár melly Méltóságos rangot,
 Csak úgy képzelhetünk, mint egy üres hangot,
 Én se tisztelhetem ezt a' ként magában,
 Mint a' hol Virtus van a' nagy rang nyomában.
 Ha-

Hanem hol a' rangot külső fénynek lelem,
 Külső Complementel 's árnyékkal tisztelem,
 'S nem tékozlom reá azon tiszteletet,
 Mellyel tsak Virtusnak adós a' szeretet;
 De a' külsőt a' rang kéri mindenektől,
 Néró-is nyert illyet a' Keresztényektől.
 Isten maga mondgya; hogy a' Fő Rendeket
 Tisztellyük; hibásnak bár lellyük ezeket,
 Bátor a' Fő rendek a' közfégért vagynak,
 Még-is meg-esmérjük érdemeket nagynak.
 Mivel a' Társaság úgy fel nem álhatna,
 Ha bölts Törvény által nem igazgattatna:
 Ma pedig Kormányra azok ültettetnek,
 Többire kik arra nagy rangal születnek.
 Hajdan ugyan ez az érdemnek osztatott,
 De abban-is az szív gyakran meg-tsalatott;
 Mert a' kiben a' nép hű Atyát képzele,
 Abban gyakor ízbe Tyranusra lele.
 Leg-elébb pedig ezt az Atyák viselték,
 'S ezeket a' házba minnyájan tisztelték.
 De a' Familia terjedvén fok ágra,
 Egyet-választottak az illy Méltófágra.
 Kinek mindeneknél vólt nagy tekéntete,
 'S szívekben óltatott méltó tisztelete.
 Írod, hogy kofzorút fontanak fejére,
 De ezzel-is néztek azon érdemére;

Mellyet belső képen ő benne képzeltek,
 'S mit az Atyai név, 's felsőfég neveltek;
 Azt kivánták, hogy ez közülök ki-tessen,
 Idegenektől-is Főnek esmértessen,
 Tsak ugyan kissebbek voltak hát a' tagok,
 Mint sem az ilyen fők, 's igazgatók magok:
 Eleitől fogva ezt bizonyították
 Mindenek, 's illendő dolognak tartották.
 Tisztelni azokat nem tsak fő hajtással,
 Hanem gyakran szinte földre borúlással.
 Rangjok külömbfégét mutatván általa,
 De hogy e' tisztelet vétkes nem-is vala,
 Meg-lehet engedni, mert nem kárhoztatott
 Még a' Szentektől-is, főt gyakoroltatott.
 Így tisztelte Jákob artza borúlással,
 Ézsaut, hogy szembe jutottak egymással.
 Így József előtt-is a' porba borúltak
 Testvéri; hogy tölle kegyelmet kódúttak.
 Dávid Isten szíve szerént való vala,
 Még-is büntetést nyert Semei általa;
 Hogy az ő Királyi, Jussát meg-sértette,
 'S számkivetésében gonofszal illette.
 Meg-enged bár néki buzgó kérésére,
 De hogy Koronája szált Fia fejére,
 Szívére köti, hogy érte boszszút állyon,
 És Semei Vérrel koporsóban szállyon.

A' Fejedelmek hát méltán boszszút áltak,
A' kik ő ellene véteni találtak.

Hasonlatos képen a' kik segítségre,

A' közfégből léptek melléjek tisztségre;

Az ő hatalmokból, valamint részt vettek,

Úgy tiszteleteknek forsosivá lettek,

A' Király követe, lévén az ő képe,

Benne Fejedelmét tiszteli hű népe.

Mind ezekből ki-jő az én ítéletem,

Rangom a' nagy ranghoz, hogy én nem mérhetem.

Egy nagy Méltóságot akár mint képzelek;

Melly nagy külömbféget benne, 's bennem lelek;

Nem szükség fejtennem, mert látták mindenek,

A' kik a' dologról józanon értenek.

Hanem hol a' nagy ragy hozzám erezkedik,

Már ott a' rang felett a' jó szív kérkedik,

Mert a' melly Méltóság por eredetére,

Tud nézni másokkal egyenlő végére;

Az illy abba tartya leg-főbb Méltóságát,

Hogy ha mások felett halmozza jószágát,

Mint Virtus kút fejét, a' rangot úgy nézi,

Minden dolgát annak díszszére intézi,

Itt már nem tsak a' rang láttatik fényesnek,

Hanem a' Virtus-is szépnek, 's felfégesnek.

Valámit a' gyümöls, a' midőn le-metszik,

A' drága edényben fokkal jobban tetszik.

A' gyémánt-is, melly a' nap fúgárral jádzik,
 Mihent aranyba van, mingyárt szebbnek látszik,
 Olyan a' Virtus-is a' fényes rendekben,
 Mint egy magas helyre ki-ált személyekben,
 Mellyek mindeneknél hamar szembe tűnnek,
 Szint úgy rútfága-is nagyobb itt a' bűnnek.
 Mivel, ha olly személy a' törvényt meg - szegi,
 Kinek igazságát a' köz nép rettegi;
 A' Törvény jussát-is ezzel kisebbíti,
 'S maga tekéntetét, meg-betsteleníti.
 A' köz nép az ollyat Tyrannusnak véli,
 Ki miben maga úsz, másban azt ítéli,
 Midőn a' láb fáros, azt nem-is vizsgállyuk,
 De ha azt fön láttyuk bámúlva tsudállyuk.
 Mivelhogy nemessebb a' fő a' tagoknál,
 Méltóságossabb-is bizonynal azoknál.
 Így azok-is, kik több Talentomot nyernek,
 A' bölts Sáfárságba, hogy ha nem hevernek;
 Isten világ előtt nagyobb érdemek-is,
 Nagyobb ditsőféget bizonynal nyernek-is.
 És ki nem tiszteli illendőn azokat,
 El-lopja azoktól érdemlett jussokat.
 Ha az eredetét, 's végét nézzük szintén,
 Bátor a' Király-is, tsak olyan por mint én;
 De illő volna - é elébe kerülnöm,
 'S egész bátorsággal melléje le-ülnöm.

Bennem az Isten-is, ezt jóvá hagyná-é?
 Sőt vakmerőségem meg-nem-boszfuzná-é?
 De közelíteni-is székéhez nem mernék,
 Hanem ha először olly gratziát nyernék,
 Melly vele szóllásra nékem just engedne,
 'S példás szelídséggel hozzám csefzkedne.
 Így emberi szívet ő benne képzelnék,
 'S vele mind emberrel szólni mérészlenék.
 De így is Felfégét előttem tartanám,
 'S magam hozzá képest féregnek tartanám,
 Hogy Méltóságod-is hozzám botsátkozik,
 Sőt a' barátsággal szinte kínálkozik;
 Meg-vallom, az által magasztal az Égig,
 Örömet gyújtván a' gyönyörűségig.
 Uram! szív repesve tézsem kívánfagod,
 De előttem tartom még-is Méltóságod,
 Kedves levelidet midön olvasgatom,
 El-ragadtatásom elő nem adhatom,
 'S úgy tetszik, képzelek bóldogfagot benne,
 Ha veled szabados barátságom lenne.
 Mivel jó szívedet olly nyájasnak lelem;
 Hogy szinte ég ahoz érzékeny kebelem.
 De még-is tartóztatt mély alacsonyfagom,
 Ne hogy meg-útálást végyen bátorfagom,
 Hanem a' mi nézi a' mély tiszteletet,
 Mellyet gyújt szívembe a' tizta szeretet;

Mint tartozó adót, nyújtom jó szívednek,
 Aldozatot tévén ezzel érdemednek,
 És e' mellet annyi bátorfággal bírok,
 Hogy mint jó Uramnak, nyájasan-is írok,
 Hogy barátságodban van gyönyörűségem,
 Bizonyfága lehet ezen szívességem.
 Hogy bár húsz levelem gyűllyön egy rakásra,
 Míg néked nem írok, nem felelek másra,
 Mivel pedig szíved így le-botsátkozik,
 És olly mezfészéről-is velem múlatozik;
 Már leveleidet én - is úgy képzelem,
 Mintha nyájaskodva beszéllenél velem.
 Hogy munkátskámnak-is készülsz pártját fogni,
 Újjabb szerezetemet kezd hozzád lobogni.
 Tsak tsekély ez, de bár hamarább készülné,
 Hogy tiszteletedre lábadohoz repülne.
 És hogy ditsőségét Nevedbe keresne,
 Így nem félne, bátor, sok írigy rá lesne.
 Im egy új öröme szívemet ferkentet,
 Hogy két Magyar Dáma versel, mint jelented,
 Nékem abba lenne fő gyönyörűségem,
 Ha ők meg-haladnák az én tsekélységem.
 Hidgyed! hogy nem nézném én azt írigy szemmel,
 Bár ők küzködnének veletek érdemmel;
 Sőt öröm könnyekkel szemem akkor telne,
 Midőn Magyar Nemem álmából fel-kele.

Vaj-

Vajha Parnassusba ne tsak indúlnának,
 Hanem a' ditsőség Váráig jutnának.
 'S Vajha idejeket ne töltnék henyélve,
 Úgy maradna ditső hírek mindég élve.
 Te méltán kérkedhetz azon bóldogfággal,
 Hogy hív párod nem tart, a' tsábúlt világgal.
 Hogy a' Maskaráknak képét nem hordozza,
 'S Ketretz Bóbitákkal fejét nem tornyozza.
 Kívánom; hogy foká szépítse nemzetét,
 Követvén Ösei díszes viseletét,
 Állandó örömet mellybül szíved végyen,
 'S Grófi személlében foknak példa légyen.
 A' mi pedig nézi ide jövedeled,
 Hidgyed! olyan öröm jönne hozzám veled,
 Mellyről Angyali nyelv sem szólna eleget,
 És a' mellyet tollam hasztalan festeget.
 Bár szokatlan vagyok a' gyalog járásban,
 Majd fél beteg lévén, tsak kis útazásban.
 De ha tsak Tokajba lenne mulatásod,
 Magam gyalog tenném meg-látogatásod.
 És mikor lábadohoz ülnöm engedtetnék,
 Óh melly gyönyörködve szemeket rád vetnék,
 'S melly édes érzéssel telne-meg kebelem,
 Midőn méltóztatnál befélleni velem.
 Tudom; jó szívedet tsudálni nem győzném,
 'S hív szeretetemet arántad kettőzném.

Írod; hogy dolgomat a' Mindenhatóra,
 Bízam; ki egyedül viheti azt jóra.
 Bölts tanáts adásod e' részben közfönöm,
 Hogy az Úrban bízzak, van elég öfztönöm.
 Mert annyi irgalmát közlötö már velem,
 Hogy sok jó tettének határát nem lelem.
 Én ugyan részemről tsak úgy gondolkodom,
 Hogy Hymen Oltárán nem igen áldozom.
 Mivel a' kikkel még eddig kinálkozott,
 Azokhoz szerelmet bennem nem dolgozott.
 De még-is forsomról, tsak ez, a' mit mondok,
 Engem nem terhelnek e' részbe a' gondok.
 Valamit az Isten végezett az égben.
 Bennem szent tetzése azont vigye végben.
 Ő maga közöli szent tanátsát velem,
 Mert a' böltsesféget itt híjosnak lelem.
 A' véges böltsesfég annyira nem mégyen,
 Hogy a' szívek között külömbfégét tégyen.
 'S hogy egy két nézésel olly mélyen szemléllyen,
 Hogy a' szív titkáról helyessen ítéllyen.
 De az illy gondokkal én épen fel-hagyok,
 Söt tsak azt mondhatom: igen bóldog vagyok,
 Mivel van, mind külső, belső békesfégem,
 Van forsomhoz illő étkem egésfégem.
 Únfzol az öröme felet jó Barátom,
 Kiknek már sorában Gróf Gvadányit látom.
 Tehát már kérkedvén Uram hüfégedben,
 Ajánlom magamat álandó kedvedben,

*Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján
ezen folyó esztendőbe. Sátor-allya Újhelybe
költ Levelére való Válaszom.*

Szakoltza Rák havának 14. Napján 1794ben.

Piros Pünkösd Napján vettem leveledet,
Nem győzöm tsudálni tett intézetedet;
Hogy azt küldéd épen ezen szent ünnepre,
Mellyen indítatnak szívek szerelmekre,
Az Apostolok-is ezt a' napon vették
A' tüzes nyelveknek hevét, hogy érzették.
E' nap szokott szálni szívre olly szerelem,
A' mellytől távozik arról a' sérelem.
De ezen szerelem tsak olly szívet szállya,
A' kit két színüség, 's úndokfág nem állya.
Az én szerelmem-is, mellyet meg-esmértél,
Nem szeplős, rosz szívhez, hid-el! nem-is fértél!
Mert nem vagyok Násó, te sem vagy Corinna,
Léthének vizébül ugyan ki-is inna?
Tiszta szerelemmel, ha a' szív van tele,
A' léleknek-is van akkor eledele;
Mert mint a' nap a' fát, 's gyümölsét érleli,
Szint' úgy ez a' szívet, 's lelket-is neveli.

Örvendek magaddal, hogy már el-hitetted,
 Hogy szívből szeretlek, tréfára nem vetted.
 De lehetetlen-is téged nem szeretnem,
 Mert a' természetet nem lehet meg - vetnem;
 Természetem pedig te természetteddel,
 Úgy edgyez, mint edgyez böltsesfég eszeddel,
 Kintetett hát erre azon sympathy,
 Melly a' szerelemnek nem mostoha fia.
 Úgy vagyon: mert te-is szeretel verselni,
 Szint' úgy mint én, mellyel bé-nem-tudok telni,
 De egy kis külömbfég van ebbe közöttünk,
 Mivel e' világra nem egy nap születünk.
 Sokkal iffiabb vagy, a' testedbe tűz ég,
 Iffiúfágodnak nem vettetett még vég.
 Szép gondolatokra friss elméd ki-terjed,
 Mert Poésisi tűz még szívedbe gerjed.
 Szív, elme, 's vér, benned hevesek, és nyersek,
 Szépek-is, mellyeket munkálsz, azon Versek.
 Jól tudod: tsak pislog tüze már a' Vénnek,
 Így munkájának-is kell lenni fzegénynek.
 Halkán veri egy vén Poéta harfáját,
 Minden nap felejtí ő egy egy Nótáját,
 Mars, Diánna, Vénus, edgyik sem szereti,
 Mert már egyike-is hasznát nem veheti.
 Maga Apolló-is már az illyet'únnya,
 Minerva rá sem néz szemeit bé-húnnya.

Múzsák Castál kútból inni ritkán hadgyák,
 Köszöni lőrését, hogy ha néki adgyák.
 Lásd! ilyen hajóba már mostan evezek,
 Bár munkám lengeteg, tsak ugyan versezek!
 De mi természetünk másban-is hasonló
 Egymáshoz: hid-el azt! hogy igaz, és való!
 Mert a' leveledből nyilván meg-értettem,
 Mellyen álmélkodtam végtére nevettem.
 Hogy a' virágokban gyönyörködöl nagyon,
 Egész meg-tetzésed, hogy ezekbe vagyon,
 Elöttem fints semmi ezeknél kedvesebb,
 Virágoknál mi-is lehetne ékesebb?
 Maga az Úr Isten a' föld szépségére,
 Választá azokat, szórta térfégre.
 A' szem lát azokon fok féle színeket,
 És nyújt az elmének képzellő képeket.
 A' szív mind ezekkel magát mint mulattya!
 Hát melly kelemetes még azok illattya?
 Erős bálzsámjaik testünket ált-járják,
 Fel-élesztéseket szíveinkbe zárják.
 Nints-is olly embernek ött érzékenysége,
 A' mellynek nem tettik ezeknek szépsége,
 Ha nem fedettetne virágokkal a' föld,
 Óh melly pufzta vólna, mert nem-is vólna zöld.
 A' mellet; hogy szépek, hasznot-is okoznak,
 Mivel kedves ízű gyümöltsöket hoznak,

Ha

Ha virágim között fel, 's alá járkálok,
 Az Elysiumba vélem hogy sétálok.
 Szépségeiben mikor szemem legeltetem,
 Háláadó szívvel Istent emlegetem,
 Ingyen kegyelmébül, hogy azokat adta,
 Szent malafztyát hozzám ezzel-is mutatta.
 Nem tudom, mellyikre vessem a' szememet,
 Mert ez-is, amaz-is vídítya szívemet.
 Ékesfégeikkel az elmém küszködik,
 Mert az egy szép után, más szépbe ütközik.
 A' mikor Zephirus azokat ingattya,
 Flóra meg Nympháit köztök-tzikáztattya.
 Mind ezeket látni, melly nagy gyönyörűség!
 Hesperus-is ott van, meg-szünvén az hűség.
 Hajnalkor Auróra harmattal gyöngyözi,
 Neptunus-is ollykor gyengén meg-öntözi.
 Bé takarom az Nap, erőssen ne füsse,
 Avagy-is a' ragya őket meg-ne-üsse.
 Kiváltképpen őrzöm a' káros férgektül,
 Mert el-hervadnának ezeknek mérgektül.
 Olly fok pedig az én virágomnak neme,
 Hogy ritka Magyarinak látott ennyit fze-me.
 Láthat hát Afzszonyom! hasonlatosságunk,
 Miképpen egyezik földi bóldogfágunk.
 De nem elég még ez : hátra még egy dolog,
 Melly egyenlő Sorson kettőnk között forog.
 Írod:

Írod: két tehénnek valál birtokába,
 'S hogy edgyik meg-vetélt, lévén borjafztába;
 A' másika pedig meg-köszvényesedett,
 Mellyért vajjas vannád, ki-is üresedett.

Én-is a' házamnál kettőt füveltettem,
 Mellyeket konyhámra 's Kávéhoz fejettem.

Egyike meg-döglött, tán mérges füvet ett,
 Mind a' négy lábára a' más köszvényes lett.

No! nem foghatunk-é ebbe-is mi kezet?
 Mert Fátum bennünket egy ösvényen vezet.

Semmi: azon nagy Úr; ki ezt vélünk tette,
 Hatot-is adhatt még, ezeknek helyette.

De már itt azt kérdem? a' két podagrással
 Mit fogunk mivelni? Egyel úgy mint mással.

Mivel mind a' kettőt már fejni nem lehet,
 Páfztor elibe-is mezőre nem mehet?

Ha tettik: ne légyen egyikünk-is fösvény,
 Küldjük olyan Úrnak, a' kit bánt a' köszvény.

Hallom! hogy Tokajba vólna egy ilyen Úr,
 Kinek lábaiba Podagra rútol túr.

Küldjük ajándékba tehát őket néki,
 Mondgyák: kerekeken áll podagrás széki,

Ennek eleibe őket fogathattya,
 Hová fog tettzeni magát vonathattya.

Igaz: míg Rakomáfst fogja velek érni,
 A' Gohér Hegyallyán meg-fog addig érni.

Ha

Ha pedig azokat így sem használhattya,
 Maga agarait velek traktálhattya.
 Már most arra megyek, mivel aztat írod,
 Hogy az egészségbe magadat jól bírod.
 Organizálva-is úgy légyen a' tested,
 Nyavalyába könnyen hogy nem lehet ested;
 Ezen kegyelemért imád Istenedet,
 Hogy illy ép tagokkal meg-áldott tégedet.
 Szívemből kívánom, hogy soha fájdalom
 Ne érje azokat, bírja nyúgodalom.
 Bár sértegeti ezt némelly Zoilusod,
 Vesd-meg! van paisod, te fok szép Virtusod.
 Olly szép munkát mint te, ha illy kaján tenne,
 Hidgyed Criticusod hogy soha sem lenne,
 Nem más, tsak írigység ezt véle téteti,
 De az okos világ az illyet meg-veti.
 Szálkát látt szemedbe, azért lotsog illy fent,
 Magaéba pedig nem érez szelement,
 Azoknak munkáit én látni szeretném,
 Hogy a' te munkáddal azt öfzve vethetném.
 De tán nem-is mernek valamit munkálni,
 Hanem jobbnak tartják, kit-kit critizálni.
 Mert vélik hogy ők így böltseknek tartatnak,
 Ha tsak critizálnak, azután halgatnak.
 Meg-esmértetnének illyek a' munkárúl,
 Mint a' Bűdös Babuk a' maga tollárúl.

Két ilyen Achilles ellenem - is fel - ált,
 De edgyik közülök tsak tsinnyán borotvált.
 Kassai Vitéz vólt a' másik Zoilus,
 Nevét ki nem tette, leve Anonymus,
 Ki légyen, meg-írták, bár senkit sem kértem,
 Keze - írását - is mingyárt meg - esmértem.
 A' mit nem - is értett, munkámba critizált,
 Képzelődésébe fok hibákra talált.
 Jó a' jó Criticus, mert ítélő Bíró,
 De a' ki Zoilus, tsak ótsárlós író.
 Ha illy ír, és nevét nem meri ki - tenni,
 Nem derék embernek kell ilyennek lenni.
 Egy árkusra firkált minden féle gántsot,
 De meg - adám néki én - is a' revántsot.
 Mert feleletemre válaszfzát nem vettem,
 Így ő kegyelmébül néma halat tettem.
 Illyet fzeles ember, 's nyughatatlan ész téfz,
 A' melly izgágákra, 's roszszakra mindég kéz.
 Katzagtam, Afzszonyom! Zoilussaimat,
 Hogy rostálni kezdék tsekély munkáimat.
 Mert Author nem vagyok, soha sem - is leszek,
 Hogy Verses munkátskát, ollykor, ollykor te-
 Únalmas időmet ezzel jádzva töltöm, (fzek.
 De az Author nevet magamra nem öltöm ;
 Mert tarsolyos kardal nem láttam még Authort,
 'S nem - is szolgálhattyak ezek a' puska port.
 Más-

Mársnak vóltam, 's vagyok Bacalaureussa,
 Nem illett hát engem Authorok Laurussa.
 Critizállásokból nem áradt reám kár;
 Nem fáj! mert nem patkólt, ha rúg-is a' fizamár.
 Jól teszed Afíszonyom; hogy őket meg-veted,
 Velem edgyütt üres hangjokat neveded.
 Írjal ezentúl - is, bár Zoilus harap,
 Tsak egy ő: munkádon pedig fok ezer kap.
 Írjal! virágid közt egészfébe sétály,
 Hozzám szeretembe mint erős kő szál állly.
 Ne adgy okot ebbe Zoilusom légyen,
 Mert ez kardom által más világra mégyen.

Ezen Levelemre adattatott Válasz.

Sátorallya Újhely, Orofzlány havának 8-dik napján 1794-ben.
Mólnár Borbála, Méltóságos Gróf Gvadányi József
Generális Úrhoz, Szakoltzára.

Együgyü levelem, melly szerentsés vala,
 Hogy udvarolhattam Pünkösdbbe általa.
 Örülök, hogy hozzád az nap érkezhett,
 Melly nap a' szeretetet Lelke ki-töltetett.
 Ditsőfégere váll tehát levelemnek,
 Hogy akkor önté - ki lángjait szívemnek,
 Mi-

Mikor a' szent tüzek mennyekből szállának,
 Mellyek az ó szívből, újat formálának.
 Ártatlan tüzet látz, hidgyed, levelembe,
 'S Vajha tekinthetnél fenekig szívembe;
 Meg-esmérnéd, hogy olly tűz bírja kebelem,
 Mellyhez nem közelít a' búja szerelem.
 Tüzesen szeretek, de olly szeretettel,
 Melly öfzve köttetett, a' tizta étellel.
 Jól mondod; nem vagyok Násó Corinnája,
 Kinek búja tüzzel lángolt szíve tája.
 Szeretet szerelem, nálam különböznek,
 A' tűz-is különböz, mellyel öfztönöznek.
 Egyik a' Mennyekből vette eredetét,
 A' másik munkálta az Ádám esetét.
 Egyiket az Isten, mint egy kintsés várba,
 Úgy alkalmaztatta a' ki-mivelt fárba.
 Melly ötet szüntelen az ég felé vonná,
 'S néki a' bóldogság' kofzorúját fonná.
 A' másik a' pokol tüzétől gyújtatott,
 Melly Éva szívébe leg-először hatott.
 Ennek igazabban kívánfág a' neve,
 De számtalan szívet bír kegyetlen heve.
 Ez inkább a' testet bírja hatalmával,
 De amaz a' lelket élefszi lángjával.
 A' kívánfág gyakran az határt ált'-lépi,
 És az okosfágnak zabláját el-tépi.

Föld felé nyomván őtt' a' bújafág fúllya,
 Majd oktalansággal a' barmokat dúllya.
 De a' hív szeretet más formán megy elé,
 Mert lángja szüntelen, liet az ég felé.
 E' szívünket mindég a' jobb részre húzza,
 Ez indulatinknak leg-jobb kalaúzza.
 Ez az Istenségnek szikrája szívünkben,
 Ez élelztő lélek tselekedetünkben.
 Ez Isteni Virtus ama többször hiba,
 E' bóldogfág úttya, 's amaz olly galyiba;
 Melly a' szívet fokfzor annyira meg-vefzti,
 Hogy az a' bóldogfág úttyát el-tévefzti.
 A' szeretet lakik egyenes szívekben,
 Amaz uralkodik tsak a' szelesekben.
 Mint képzelhetnél hát ollyat én felölem,
 Hogy ollyan bolond tűz, fizikrázna belölem.
 Meg-törvén szívemet, a' fok infég koha,
 Ki-égett belöle, az illy fzetet moha.
 Söt képzely szívemben olly tizta lángokat,
 Mellyek tsak jó szívnek ajánlyák magokat;
 A' mellyek szülői tsendes bóldogfágnak,
 'S ártatlan lántzai a' hív barátfágnak.
 Mellyeket kints, szépség, rang nem határoznak,
 Hanem fok jó szívvel egy aránt ofztoznak.
 Ezek foglallyák már szívedhez szívemet,
 Mellyre tsak jófágod kötelez engemet.

Munkáidból azt-is nyilván veszem észbe,
 Hogy mi természetünk meg-egyez fok részbe.
 Te-is a' Versekbe gyönyörködöl, mint én,
 De hogy ifjabb vagyok nálad egy kitsinyt én;
 Ebből azt hozod-ki, hogy te nem érz velem,
 Ezzel tsak meg-tsúfolsz, hidgyed, azt képzelem.
 Dianna, Mars, Phoebus, a' vént meg-nem veti,
 Talán tsak Vénus az! ki őtt nem tűrheti.
 Diannával a' tzélt inkább a' talállya,
 Ki az erdők lesét vele régen állya.
 Szint úgy személlében egy régi Vitéznek,
 Egy próbált Oroszlányt, az Ifjabbak néznek.
 Így Parnassusra - is, ki régebben jára,
 Könnyebb erővel jutt két szarvú halmára.
 Ne vexáld hát, kérlek, Múzsámat illyekkel,
 Mert meg-némúlásra juttatod ezekkel.
 Inkább szeretetből, vald-meg gyengeségét,
 Így jobban fel-gyujtod baráti hűségét.
 Hogy hajlandóságom meg-egyez te veled,
 Azt előmbe festi nagy részbe leveled.
 Íme Virágidat te-is bé-takarod,
 'S hogy azt a' nap nagyon füsse, nem akarod.
 Hidgyed! nevetiséget tettem én itt foknak,
 Hogy ernyőket húztam fel a' virágoknak.
 De már most általa ditséretet nyertem,
 Mivel fokban mondgyák, leg-szebb az én kertem.

Példátlan tűzében a' nagy szárazfágnak,
 A' kerti zöldfég-is tartatott újfágnak.
 Még-is én valóba kérkedhetem vele,
 Hogy a' kertetskémből fokaknak ki tele.
 Mintha látnám, hidgyed! kertednek szépségét,
 'S tiszta örömdnek abbúl vett bővfégét.
 Képzelem tábláid, melly igen ékessek,
 Mellyek közt sétálnak a' szüz Driadesek.
 Az enyim valóha tsekély együgyűség,
 Még-is itt mulatnom tellyes gyönyörűség.
 Hát te a' mint írod, szépségét kertednek,
 Hogy ne lelnéd abban örömet szívednek.
 De bezzeg öröme lobbantád szívemet,
 Mert nékem-is küldesz, úgy bíztat engemet.
 Vajha ez ígélet érne valóságot,
 'S ne tsak leveledbe küldenél virágot.
 Hanem valójában azoknak fok nemét,
 Küldvén legeltetnéd, hű Barátnéd szemét,
 Már képzédölésem álmodozik velek,
 Bátor látásokkal bé-nem hamar telek,
 Még-is fantazéroz már elmém ezekkel,
 Kedvét legeltetvén tündéres képekkel.
 De minthogy ezekkel még most tsak álmodik,
 Élfzre vévén magát, tsak el-szomorodik.
 De kérhedd: mit fogok télbe tenni velek,
 Mivel itt Klóz-házat számokra nem lelek.
 Egyik

Egyik házam falát délről ki-döjtetem,
 'S telelni azokat abba szerkesztetem.
 Avagy ablakokat oldalán váगतok,
 'S reá Kristály helyett lantornát vonatok.
 Így télben-is magam mulatgatom vélek,
 És egy Magnásnéval forsot nem tserélek.
 Mert a' Magnásnének Bálba-is kell menni,
 'S nékem virágim közt lehet mindég lenni.
 Így képzelődöm én szerelmes Barátom,
 Bár a' virágokat, tsak levélbe látom,
 De valófágot-is reménlem, hogy nyerek,
 Mellynek látására öröm tapsot verek.
 A' mi pedig nézi közsvényes tehenem,
 E' részbe tanátsod épen nints ellenem.
 Mivel néked-is van illyen podagrásod,
 Örömet követem a' te javallásod.
 Meg-egyezem veled ezen szent szándékba,
 Valamint el-szántad, küldjük ajándékba.
 Úgy-is nem tudok már vele mit tsinálni,
 Örömet kívánnék bajától meg-válni.
 Hafznos marhám lévén, ött' nagyon szerettem,
 Ez oka; hogy régen agyon nem üttettem.
 Hát igen örömet el-ajándékozom,
 'S a' küldésbe tsupán reád várakozom.
 De te olly mezfészéről, hogy küldöd Tokajba,
 Külömben-is lévén közsvény miatt bajba.

Ló-háton küldenéd; de köszvényes lába
 Le-tsügvén még jobban meg-fájúl úttyába.
 Eként ajándékod nem fog kedves lenni,
 Mellyel Barátodat kívánod tisztelni.
 De gyalog se jöhet, ülted hát hintóba,
 Meg-is érdemli azt te tőled valóba;
 Mivel esztendőket töltvén udvarodba,
 Így el-nyomorodott hív szolgálatodba.
 Én-is a' magamét, ha tzélom el-érem,
 Valamelly jó Úrnak kotsijára kérem.
 Ha pedig, hogy ennyi grátziát nem lelek,
 Számára bizonyos szekeret bérelek.
 De gyalog nem küldöm, mert erőtlen, szánom,
 Köszvényes lábát-is örzeni kívánom.
 Eként valamikor idejét rendezed,
 Ezen fel-tételbe kezét fogok veled.
 A' mi pedig nézi hív levelezésem,
 Ládd-é! a' válaszfal most nem foká késem.
 Tiszta szeretetem ezzel bizonyítom,
 Úttyára levelem hogy frissen indítom.
 Rendeimet tehát dictálta szeretet,
 De ha bátorfágom itt hibát ejthetett,
 Fedezze-el ott-is szeretet hibáját,
 'S ne vesse-meg szíved ezért Borbaláját.
 Sőt, abba tovább-is mutasd annak jelét,
 Hogy közöllye velem jó szíved levelét.

Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írtt Levelére, egyszersmind ezen utólsó Levelére adott Válaszom.

A' melly költ Szakoltzán, Szűz havának 25-dik Napiján
1794-dik Esztendőben.

Valamikor hozzám leveled érkezett,
Mindenkor a' szívem örömet érezett.
De mai leveled eztet kétszerezi,
És szereteteddel szívem bélyegezi.
Mivel Barátodnak már ebbe nevezel,
Félelem habja közt többé nem evezel.
Tsudáalom eddig-is, hajódat e' szélvész,
Mért hánytá? melly mint füst, olyan hamar
el-vész.

Soha sem vólt okod, én rangomtúl félni,
És azért a' kétség tengerére kélni.
Mert barátoknak kell, míg mi élünk, lennünk,
Ezen végzés ellen nem-is lehet tennünk.
Isten parantsollya: Felebarátodat,
Szintén úgy szeressed, mint önnön magadat.
Leveleid által bizonyossá tettél,
Hogy szeretz: barátnak, hát mért nem ne-
veztél?

Nints ezen laistromból Gróf 's Hertzeg ki-véve,
 Söt még a' Király-is, bé van abba téve.
 Meg-írtam e' nevek, Gróf! Hertzeg! tsak festék,
 Ezeket tsak tündér, 's hiú lelkek lesték.

— — — — —
 — — — — — 's a' t.

Nem esmérték hajdan, azon két nevetet,
 A' kevélyfég szülte idővel ezeket.

Vóltak Hazánkba-is már régen Comesek,
 Nagy hivataloktól kik vóltak fényesek,

Comes Palatii, Palatinus vala,
 Kitül őriztetett a' Király ódala.

Más Comesek pedig ugyan őtt követték,
 És katonáikkal hartzba körül vették.

Mások az Országnek határin állottak,
 Hol az ellenféggel szembe-is szállottak.

Még e' felett hívták Ország Báróinak,
 És a' Király leg-főbb Tanáts adóinak.

A' Báró név alatt, Zászlós Úr értődött,
 Mert Zászlója alá, fok Vitéz gyűjtődött.

Kikkel; a' Királynak, 's Haza védelmére
 Bátran ki - állhattak Mársnak mezejére.

Ezekre Tudomány, 's Virtus által mentek,
 'S Király, Ország mellet, vagy ha kárdot fentek.

E' szavakat Hertzeg, vagy Gróf nem értették,
 És e' nevet Comes, Virtus által nyerték.

Még

Még ma-is ezen név, Gróf! koránt sem úgy zeng,
 Bár ez tsikkklándóssan fokak fülébe tseng.
 Mert fok van Gróf, 's Hertzeg, ki nints hivatalba,
 Sok van; ki éltebe nem vólt viadalba.
 De mivel az Anyya illyt mint Grófot szülte,
 Ezen titulusból nem lehet ki-hülte.
 De ezen Titulus Comest még sem teszi,
 Hogy ha ki a' dolgot gondolóra veszi;
 Mert rang ez; és eztet a' hivatal adgya,
 A' mellytől fok Grófot gyakran pufztán hadgya.
 A' Virtus fok Nemest Fő Ispánnjá részén,
 Hivatallya által illyen Comes léfzen.
 Próbáld! és nevezzed Grófnak illyt magyarúl,
 Meg-lásd fel-nem-veszi, főt azért meg-pirúl.
 Kérded? hát deákúl a' Grófot Comesnek,
 Mért nevezik? ha ezt nem adgyuk Nemesnek.
 Tsak most fellyebb okát ennek meg-fejtettem,
 Hol a' Comes nevet nagy rangnak ki-tettem.
 De hogy ma a' Grófot Comesnek esmérik,
 És ezen szavakat mind egy Singel mérik;
 Igaz: és e' szokást én nem-is tagadom,
 Mellynek-is az okát elődbe így adom.
 Olvastad, mert írtam, Nagy Károly Tsászárról,
 A' hol-is szóllottam a' Frantzok dolgáról.
 Ki maga hatalmát olyan nagyra vitte,
 Hogy Földi Istennek magát lenni hitte.

Világnak nagy része, jutott birtokába;
 Tsászári Sceptrumot tartván a' markába.
 Maga Frantz Országát még ehez kaptsolta,
 Ki néki nem hódolt, keménnyen fartzolta.
 Övéit emelte; Fő hivatalokra,
 Hódolt Tartományit, bírta kórmányokra.
 Vólt kintset fzerzeni alkalmatosságok,
 Nagyon szaporíták eztet a' bíróságok.
 Gubernátor névvel meg-nem-elégedtek,
 Képzeldésekben fellyebb emelkedtek,
 Ezek gondolták-ki, Hertzeg, 's Gróf Neveket,
 Marchio, Vi-Comte, és több ilyeneket.
 A' Fejedelemnek e' nevek tettettek,
 Mingyárt-is Hertzegek, Gróf, 's Marchiók lettek,
 Tettettek: mert látta, hogy meg-elégednek,
 Hogy ha ilyen tündér névvel fényeskednek.
 E' képzédölésből, nem-is másból allott,
 Még-is büfzkékedett, ha kire rá szállott.
 Ha érdemek után ezt meg-nem-nyerhették,
 E' festéket drága pénzen-is meg-vették.
 Követték e' példát többi Nemzetek-is,
 E' hívfágos szokást bé-vették mások-is.
 Nemzetünk-is, mihent ezen Nemzetekkel,
 Esméretfégét tett Frantzal, 's Németekkel;
 Titulussaiknak látván fényesfégét,
 Hogy ez határozza azoknak Tifzifégét;

El-fogta szemeket ezen ragyogó fény,
 Úgy-is a' Magyarba meg-vólt, 's vagyon a'
 kény.

Ő más Nemzeteknél alább való lenni
 Nem akar: igaz-is! hogy többre tud menni.
 Azért-is bé-hozták, e' hímes Neveket,
 És már most láthatunk illyeket ezreket.
 A' Gróf nevet Comes névre által tették,
 A' fő rangokat-is e' névhez kötötték.
 Mint egy tzifra köntöst, én ezt úgy képezem,
 A' mellynek tsak fényén szememet legelem;
 Azomba a' tiztes, közönséges gúnya,
 Gyakran hafznosb, bár ez; ahoz képest tsúnya.
 Mert a' tzifra köntös gyakran ollyat takar,
 A' ki tsak fényével elő-menni akar.
 Köz gúnyát pediglen leg-inkább olly visel,
 A' kinek nem a' fény, hanem a' Virtus kell.
 Láthad' hát Barátném! bár sok van Gróffágba,
 Hogy sok köztök még sints földi bóldogfágba.
 Láthad'; e' szó hogy Gróf! magába üres hang,
 Ha tsak nints köttetve ehez érték, és rang.
 Nem menykö! nem ártott e' barátfágodnak,
 Hát mért nem nevezteél eddig Barátodnak?
 Múzsam veti szemét itt több tzikkelyidre,
 És imigyen felel ellenvetésidre.
 Írod: ma kormányra azok ültetnek
 Többire: kik árra nagy ranggal születnek.
 Hogy

Hogy ha a' nagy rangon a' Gróffágot érted,
 Hid', az igazfágot te ezzel meg-sérted.
 Mert nagy ranggal senki nem születethetik,
 De a' született Gróf ebbe tétethetik.
 Ki-tettem; sok Gróf van, a' ki nints nagy ranggal,
 Bár még böltsőjébe sirt illy üres hanggal.
 A' nagy rang nem egyéb, hanem Virtus bére,
 A' születés ehez még soha sem ére.
 Hanem ki idővel, nagy érdemeket tett;
 Méltán már az ilyen ezért nagy rangot vett.
 Némelly Országoknak ő Fejedelmei,
 Öseiknek nagyok lévén érdemei,
 Még Annyok méhébe ezek Fejedelmek,
 Mert Orzágaiktól vagon engedelme.
 Szint így Fő-Ispányok Hazánkba-is vannak,
 A' kik örökös ezen ditső rangnak.
 Ez a' Királyoknak tsupán nagy kegyelme,
 A' Királyé pedig népe engedelme.
 De ha erejébe e' dolgokat veszük,
 És az igazfágnak mérőjére teszük;
 Itt-is Ősi Virtus a' mérőt billenti,
 'S valóságát nem a' születés jelenti.
 Hogy pedig Mágnások a' leg-főbb rangokra
 Leg-inkább juthatnak, Fő hivatalokra;
 Eztet jó Barátném épen ne tsudálljad,
 Ezek nevelését te inkább vizsgálljad.

Ezeknek Ősei érdemeket tettek,
 Ugyan azért Grófá, 's Hertzegekké lettek.
 Sok szép jószágokkal Isten meg-áldotta,
 Királyok kegyelme meg-szaporította.
 Magzattyokat ezek úgy neveltethetik,
 Hogy kisebb rendűek így ezt nem tehetik.
 Sokan a' Királyi Udvarba fel-nőnek,
 És mint nagy világból, onnat ki úgy jönnek.
 Sokan ki-is mennek külső Országokba,
 A' hol bé-tekéntnek sok féle dolgokba;
 A' Tudományokban gyűjteményt szerzenek,
 És így mind értékkel, mind ezzel fénylenek.
 Érdemlik-is illyek, ha nagy rangot nyernek,
 Mert Virtus ösvényén futnak, 's nem hevernek.
 Jól mondod: a' gyémánt nap sűgárral jádzik,
 Mihent aranyba van, mingyárt szebnek látfszik.
 Te illyen gyémánton értel Magnásokat,
 A' kik születéssel fel-múlnak másokat.
 Ha Fő hivatalra ezek emeltetnek,
 Hogy jobban másoknál, ők fényeskedhetnek.
 De sok Jubilir van, melly tsall; 's mesterféges,
 Mert nem minden ember, hidgyed, emberféges.
 Bé-foglal aranyba sok olly fényes követ,
 Hogy szemedbe velek sűgárokat lövet;
 Azt vélnéd, hogy gyémánt, pedig tán Béka fő,
 Külső fényre ragyog, a' próbája nem jó.

Azt

Azt hozom-ki ebbül; hogy számos Magnásnak,
 Bár több értéke van módgya-is, mint másnak,
 Sok még sem igyekezik fő hivatalokra,
 Mind egy semmifégre, tsak úgy néz azokra.
 Sok gondollya: elég; ha Magnás! ő néki,
 Ha a' Nagyok között nem-is léfzen széki.
 Illy olly! mint retves fa, melly éjjel mutat fényt,
 Nappal pedig szennyes, nem ád semmi reményt;
 Hogy abból leg-kissebb épület lehessen,
 Avagy-is leg-alább, tüzön hogy éghessen.
 Sok: jószágom, pénzem, elég vagyom! mondgya,
 A' Hivatalokra azért nints-is gondgya.
 Nagy nyugodalomba Uriásan hogy él,
 Mikor néki tettzik, le-fekszik 's fel-is kél.
 Illy tsak jószágába, és pénzébe bízik,
 Elég néki, hogy ha jól eszik, 's meg-hízik.
 Az Olasz, életét, illynek jól fejezi,
 Vita di fan porco, a' midőn nevezi.
 Az illyen nem tudgya; hogy mért teremtetett,
 Sem aztat hogy gazdag ő miként lehetett.
 Oktalan állatok a' Méhetskék 's Hangyák,
 Még-is nagy munkával mézet 's tejént adgyák.
 Tsak az ember, hogy ha gazdagságra kapott,
 Ódalt dül, 's henyélve nézi a' szép napot.
 De hadgyuk Grófokat a' hivatalokba,
 Nézzünk, mellyekről írsz, a' többi dolgokba
 Írod,

Írod, hogy a' rangot, tisztelet illeti,
 Tsekély elmémnek-is, ez az ítéleti.
 Ettül az érdemest én meg sem-is fosztom,
 De ha nem az: — — — — se ofztom.
 Szeretet öfztöne nem más a' tisztelet,
 Melly nélkül meg-álni, ennek nem-is lehet,
 Mert kit nem szeretek, és még-is tisztellem,
 Ezt ál-ortzás szívem jádtzattattya velem.
 Szeretetnek a' szív az ő kút forrása,
 Mivel ebből vagyon az ő ki-folyása.
 És így tiszteletem, ha nem mégyen szívből,
 Nem igaz tisztelet, és ez áll tsak színből.
 Hogy-is szerethetnének olyan — — — — t,
 A' kiben nints érdem, 's nem mutat kegyelmet?
 Bár az ilyen előtt meg hajtyuk térdünket,
 De meg-tapogatván belől a' szívünket,
 Meg-fogjuk érzeni, hogy tsak a' félelem,
 Téteti ezt velünk, és nem a' szerelem.
 Nem igaz hát akkor a' mi tiszteletünk,
 Mikor a' félelem téteti ezt velünk.
 Így tisztelték Nérót mind a' Keresztények,
 Mert szörnyű kínoktól félték ők szegények.
 Írod! Isten mondgya: hogy a' Fő rendeket,
 Tisztellyük: hibásnak bár lellyük ezeket.
 Igaz: de a' hiba, 's kegyetlenség között,
 Olly külömbfég vagyon mint ég, és föld között.

Sok illy Királyokat maga meg-büntetett,

És Trónussaikról a' porba fektetett.

Hogy ha bé-tekintesz Sámuel Könyvébe,

Meg-leled a' harmincz edgyedik fejébe :

Saul Királyt Isten mint meg nem-büntette,

Ostorozó kezét reá mint vetette.

Hol a' Fejedelem kegyetlen, és Despot,

Nintsen ott szeretet, nints tisztelet- is ott.

Római Katonák, melly fok Tsászárokat,

Nem ölték-meg? a' kik fel-fújván magokat,

Olly kegyetlenféggel bántak a' népekkel,

Mint Domitziánus bána a' legyekkel.

— — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — 's a' t.

Már illyeket mond-meg: lehet-é tisztelni?

És szeretetekre szívünket emelni.

Ezekhez illenek azon nagy Herósok,

A' kik bár Fő Tisztek még-is Barbarusok.

Süvegem előttök ugyan le-emelem,

De tsak tisztségeket, nem őket tisztelem,

Tiszteletet ki-is ad egy Tirannusnak?

A' ki meg-rontója az emberi jusnak.

Mikor tudom; hogy ő nem Felebarátom,

Sőt ellenféggemet személlyébe látom.

De vóltak Tsászári a' Rómaiaknak,

A' kik a' népeket Baráttaiaknak,

Tartották; és velek bántak kegyelmesen,
 Mint Fejedelmekhez illik olly kegyesen.
 Illyen vala nem egy, de több Antoninus,
 Aurél Márk, Trajánus, a' jót tévő Titus.
 El-vesztetnek tartá ez az ollyan napot,
 Mellyen tőle népe jó tételt nem kapott.
 Én olly Fejedelmet, melly Országának Attya,
 'S Felebaráttjának jobbágya mondhattya;
 Ki az igazságot tartya nagy Szentfégnék,
 Ezek meg rontóit pedig ellenfégnék;
 Ki a' gonoszszakat keményen bünteti,
 A' hízelkedőket szívéből meg-veti;
 Ki a' törvény jármát a' népével húzza,
 Sőt ebbe vezető példás kalahúza;
 Szívemből lelkemből nem tsak nem szeretem,
 De fel-is áldozom érette életem.
 Tisztelete bennem vér olly erős gyökért,
 Hogy kéz vagyok érte ontani mindég vért.
 Tartozom-is ezzel, mert palástya alatt,
 Mellyet számba teszek édes minden falat.
 Védelmez engemet külső ellenfégtől,
 Óltalmaz mint Atyám a' belső infégtől.
 Uram, és Királyom, de még-is ki látom,
 Bár jobbágya vagyok hogy Felebarátom.
 Halgas jó Barátném, Barátod szavára!
 El-menvén Pozsonyba én-is Dictára;

Hol Istenben ki-múlt Lépold Királyunknak,
 Koronát fejére tettünk, és Urunknak
 Vallottuk: mert szívünk égett már aránta,
 Mivel tékozlással kegyelmét ránk hányta.
 Hogy Sándor Hertzeget, Nándor Ispánnyanak,
 Választá az Ország, 's nevezé Attyának,
 Trónussához akkor én közel állottam,
 Felsőes szájából e' szókat hallottam:
 Azt véltem; Jobbágyim közé én érkeztem,
 De látom; Barátim számába férkeztem.
 Hidgyed! öröm könnyét hullatták szemeink,
 Úgy meg-lágyították szavai szíveink,
 Nem-is lehet a' szív, hogy meg-ne-indúlljon,
 Érzékeny örömtől köny szembül ne húlljon.
 A' midõn egy Király ezt mondgya népének,
 Ki-önti bővféggel szerelmét szívének.
 Szintén ezt mondhattuk Felsőes Fiáról,
 Hazánknak mostani kegyes Királyjáról;
 Hogy nem tsak Királyunk, de Atyánk, 's Barátunk,
 Mert a' kegyesfégnél mást benne nem látunk.
 Szûnet nélkül foly ránk kegyelme özöne,
 E' szeretetének bélyege, 's ösztöne,
 Nagy Attyának nevét Ferentzet viseli,
 Melly név alatt, mint azt, ezt-is úgy tiszteli
 Hazánk: mert mellette az-is fokot fáradt,
 Szeretet: 's általa fok jó reánk áradt.

Mária Trésia hogy vólt tőke fája,
 Mutattya: mivel ő méltó unokája.
 Kinek neve akkor esik ki szívünkbul,
 Mikor por, és hamu lészen mi testünkbul.
 Illy Fejedelmeket méltó hát tisztelni,
 Ditső Ofzlopokat nevekre emelni.
 Nem szóllok már többet én a' barátságáról,
 Eleget szállottam ezen bóldogfágról.
 Mert látom-is hogy te már Barátném lettél,
 A' barátság mellet, még meg-is szerettél,
 Én ezt nem tsudállom, mivel a' szeretet,
 Szíves barátsággal öszve köttettetett.
 De a' szeretetet te a' szerelemtől
 Külömbözöd; el-is szakasztod azt ettől.
 Én nem tartok köztök semmi külömbféget,
 Mert a' hol engemet a' szerelem éget;
 Ott már a' szeretet elő járó vala,
 És a' szerelemhez jutottam általa.
 Kihez nints szerelmem, nem-is szerethetem,
 Ha pedig szeretem, aztat nem tehetem.
 Hogy ahoz szerelmem én nékem ne légyen,
 Mert szeretet után a' szerelem mégyen.
 Az igaz szerelem szeretet gyümöltse,
 Nem lehet, hogy a' szív magára ne öltse,
 A' szerelmet; hogy ha ő már egyszer szeret,
 Mert a' szeretetből ez ő reá eredt.

Búja szeretetet a' jó szeretettől,
 'S a' búja szerelmet a' jó szerelemtől
 Én-is különbözöm, tartom két félének,
 Amaz árt, e' használ az ember lelkének,
 A' tiltott alma fát hogy Éva meg-rázta,
 A' kigyónak búja bõrit ránk ruházta.
 Szívünket mingyárt-is bújafág gyötörte,
 De a' Kígyó fejét szüz magva meg-törte.
 Ezt bár erőszakkal még-is le-vethettyük,
 Lelkünk esméretét tisztának tehettyük.
 Ha bajnoki módon testnek ellent állunk,
 Sátánt pofon üttyük, ha hartzot próbálunk.
 Az igaz szeretet Isten ajándéka,
 És tsak a' tiszta szív ennek a' hajléka.
 Ehez érdem által mi hozzá juthatunk,
 Bóldogulásunkra így útat nyithatunk.
 Tudom engem' szeretz jó 's hű szeretettel,
 Szereteted veszem illõ tisztelettel.
 Tetézett mértékkel eztet vizsgálonyozom,
 Hű szívem felével te veled osztozom.
 De ezen szeretet még többre-is kintett,
 Velem; kis kertedbe virágokat hintett.
 Részessé-is tézlek ezeknek magvába,
 Tokajba el-küldvén egy iskatulába;
 Ott fogod azokat Barátunktól venni,
 Meg-írom azokkal, mit kellessen tenni.

Álmodozásoktól tégedet meg-mentlek,
 Én-is József vagyok birtokokba ejtlek.
 Így tehát Májusba szépfégit nézheted,
 És nem tsak levélbe szagok érezheted,
 Te verselésedet mi pedig illeti,
 Rólok ítéletét tsak világ teheti,
 Írod Parnassusra, ki régebben jára,
 Könnyebb erővel jutt két szárvú halmára,
 Meg-botsás! már ebbe veled nem edguezem,
 Én mit tartok erről, azt így ki-fejezem.
 Hogy a' gyakor járás az embert fárafztya,
 'S az erőtlenséget reá úgy árafztya,
 Hogy nem mászhat többé ilyen magasfágra,
 Támaszkodva leptsél, ha ér-is a' tágra.
 Sok esztendőt foglal, fok járás magába,
 Nem más, tsak a' vénfég bitzeg már nyomába ;
 Lankadtsággra hozza a' testet, 's minden ért,
 El-óltya a' tüzet, melly élefszté a' vért.
 És mind ezek miatt az elme meg-gyengül,
 Silhány a' Verselés ha minden tag meg-hüll.
 Mivel nints ízlése az ag Poëtanak,
 Mert érzékenységét veszti gustussának.
 Phæbus sűgárrival bár őtet segíti,
 Tsak kívül nem belől testét melegíti.
 Szint így Dianna-is a' vénet meg- veti,
 Mivel már futását gyorsan nem teheti.

Mert mikor ebei futtyák a' bértzeket,
 Futással előzni kelletik ezeket ;
 Már pedig az aggott lábak el-zsibbattak,
 Mostan úgy nem futnak, mint eddig futhattak,
 És ha mingyárt jön-is vad lese helyébe,
 Ritkán lövi meg, mert hibás már szemébe.
 Vénus pedig eztet már éppen útállya,
 Mert meg-hidegültnek a' szívét talállya.
 Márs - is a' vén vitézt hidgyed nem szereti,
 Laurust tesz fejére, kutzikba ülteti.
 Tett vitézfégiért e' borostyánt adgya,
 De Záfzlója alatt, tovább meg-nem-hadgya.
 E' kettőről Násó mit tart: munkájába
 Lásd : Atticushoz írt Elegiájába.
 Vélttem, meg-szünhetek írni a' Vénekről,
 De nem: mert írnom kell még a' tehenekről,
 A' mellyeket fogjuk küldeni Tokajba,
 Mivel már gazdaggá nem téznek a' vajba.
 A' magamé felől nem írhatok mást én,
 Hanem hogy az Antik, mivel felette vén,
 Szent Lukáts ökrének Húga, és Testvére,
 És fok századokat immár által ére.
 Bé vólt zárva Annyok Noë bárkájába,
 Tiéd - is hát részes Familiájába.
 Úgy-is lesz, ennek-is Annyának páfztora
 Dávid vala, és így igen régi kora.

Javaslod magamét ültessem Hintóba,
 Tokajba úgy küldgyem; jól mondod valóba;
 Mert mivel podagrás, gyalog úgy sem mehett,
 Ló hátára tenni még inkább nem lehet.
 Úgy mint által vetőt kötni az hátára,
 A' sem lehet, bögne a' ló mozdúltára.
 Tehát a' magamé hintóba fog menni,
 Mellynek indulása tuttodra fog lenni;
 Hogy így mind a' kettő éppen egy órába,
 Érjen Barátunknak az ő udvarába.
 De betsületemre hogy a' dolog vályyon,
 És az útba Világ reá ne tsudályyon,
 Testére tétetek kaputzos szaluppot,
 Olasz virágokkal fejére szép foppot.
 Mind Módi: pofáját pirosra festetem,
 Lántz fülbe - valókkal fel - ékesíttetem.
 Bikája Portrettye a' mellyén fog fügni,
 Nem kolomp szuvenir a' nyakán fog tsügni.
 Strik-Paidlit a' jobbik lábára köttetek,
 Paraszolt az orra elibe tétetek.
 Majd Dámának véli minden a' ki útag,
 Ki-is áll előtte útbúl minden giz gaz.
 Sóval vízf a' kotsis egy Bödönykét tele,
 Kávét helyett regvel nyalattattya vele;
 Vendég fogadóba, meg-mondom; ne szállyon,
 Hanem boglyák között a' pusztákon hályyon.

Itt femmi fizetést Kelner nem fog kérni,
 Szénához, farjúhoz könnyen fog ott érni.
 Ha a' kotsist kérdik, kit víz a' hintóba,
 Meg-tanítom; hogy ne hibázon a' szóba;
 'S mondgya: hogy sétálni Krava Grófnét vízti,
 Így hogy módos Dáma majd minden el-hízi.
 Tán Sveszterféget-is fognak vele tenni,
 Mert sok Tehén szokott így öltözve lenni.
 Várd hát jó Barátném az én levelemet,
 A' mellybül meg-érted, tett intézetemet.
 Most pedig azt adom néked értésedre;
 Mellyet nem reménlek lenni fértésedre.
 Hogy vagy ött, hat hétig meg-szünök versezni,
 Azon idő alatt veled levelezni;
 Mert el-fogok menni Pöstényi Hév vízbe,
 Mivel gyengefégem érzem sok ízbe.
 Éllyél míg meg-térek, friss 's jó egészségbe,
 E' gyűjteményem-is mostan így megy

V É G B E.

A' Könyvnek Foglalatja.

E l s ő   D a r a b.

Levél.

A' hét esztendőig tartott Prussus Háború után, 1763-dik Esztendőbe, meg-esvén a' békeség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' mellyet tsak hamar bóldog emlékezetű Méltóságos Török András Generális Úr el-nyert, Hazánkba négy Vármegyére ki-osztattatván Qvártélyozásra, én mind Fő-Strázsa-Mester, edgyik részével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, személyem szerént a' Tisza háton fekvő Badaló nevű faluba rendeltetem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-írása foglaltatik.

Igaz Szeretetnek hármos kötele I
88

Egy Szánkázásnak két sorú Verseken tett Le-írása, a' melly tartatott Hal-havának 24. napján. 89

A' midőn Méltóságos Obester Piatsek Károly ezen hivatalyára fel-emeltetett Méltóságos Gróf Erdődi János ö Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Barátommal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei szülemény, ezen tőtizált üdvözlő Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Rajna Vize mellett fekvő Armadához. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vi-

ze partyán, Mindszent havának 15. Napján 1794-dik Észkendőbe.	99
Tisztelendő nagy érdemű Baróti Szabó Dávid Professzor Úr meg-írván nékem, hogy har- mad napi hideglelésben vajlódna, ezen né- hány verseimmel feleltem Levelére.	101

M á s o d i k D a r a b.

Fő-Strázsa-Mester Csízi István Úr, köttetlen szavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyúgodalomra Tokaj Várossába le-tette, egyzfersmind azon versekbe írt' le- velét-is, a' mellyet Mólnár Borbálának Sá- tor-allya Újhelybe írtt, közli velem, ezen Ászszonyfágtól vett válaszfizával egyetembe.	105
Ezen két Leveleket mihent vettem, Fő-Strázsa Mester Csízi István Úrhoz mingyárt ezen Le- velemet botsájtottam postán, mellynek fogla- lattyát úgy intéztem, hogy ez által kényszerít- tsem Mólnár Borbála Ászszonyfágot-is, a' ve- lem való verses levelezésre. Ebbe tzelomat el-is értem, a' mint alább ki-is fog tettzeni.	110
Czízi István Fő-Strázsa-Mester ezen Levelem- re változó egészsége miatt késsőbre haladott Válaszfiz.	114
Ezen Válaszra írt Levelem.	118
Ezen Levelemre adatott Válasz.	125
Ezen Válasz után írott Levelem.	129
Erre adatott felelet.	135
Ezen Válaszra tett utólsó Levelem.	140

Mólnár Borbálával való Levelezésem. Mihent a' fent ki - tett Csízi István Úrhoz írtt első Levelemet ezen régi jó Barátom Mólnar Borbálával közlötte, azonnal ezen Afzszonyfág ezen Levelét, melléje ragasztott Verseivel hozzám botsájtotta.	-	-	-	148
Ezen Levelekre tett Válaszszaim.	-	-	-	153
Ezen két Válaszszaimra érkezett Levele.	-	-	-	161
Egy kevéssé későbbben vévén Mólnár Borbálának ezen Levelét, addig-is, míglen erre Válaszomat adhattom volna, ezen Levelemet írtam hozzája.	-	-	-	171
Ezen Levelemre adattatott Válasz.	-	-	-	176
Ezen Levelembe azon dolgok felől írok, melyeket ő 6-dik Bika holnapjának napján írtt Levelében ki-tett.	-	-	-	183
Ezen Levelemre adattatott Válasz.	-	-	-	191
Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján ezen folyó esztendőbe Sátor-allya Újhelybe költ Levelére való Válaszom.	-	-	-	201
Ezen Levelemre adattatott Válasz.	-	-	-	208
Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írtt Levelére, egyfzersmind ezen utólsó Levelére adott Válaszom.	-	-	-	215

BÉ-TSÚSZOTT HIBAKNAK JOBBÍTÁSA.

<i>Levél.</i>	<i>Sor.</i>		<i>olvasd.</i>
Elölj.	Befz. 3.	azok	azoknak
5.	15.	Katanát	Katonát
8.	5.	El - menne	El - mene
10.	9.	a' lyának	a' lyányok
12.	3.	mint ludok	mint ludak
14.	23.	minden bólt	minden hólt
—	24.	's tántzolt	és tántzolt
16.	8.	Akartom	Akartam
24.	2.	nyújtatták	nyújtották
26.	13.	szemet	szeme
38.	1.	vadásztom	vadásztam
74.	17.	karom	kérem
78.	15.	habarítot	háborítot
100.	6.	Tzinárral	Tzmarral
101.	1.	azt kialtam	azt kiáltom
102.	13.	az Istennek	az Istenek
110.	13.	Lycæus mûhelye	Lyæus mûhelye
195.	15.	a' nagy ragy	a' nagy rang.